

DIT WAS 2020

**JAARVERSLAG
LITERATUUR
VLAANDEREN**

INHOUD

INLEIDING 4

2020 was een jaar in twee snelheden

2020 in cijfers

Vlaanderen investeert fors in literatuur

Coronacompensatie voor auteurs,
illustratoren en vertalers

HOE LEES JE DIT JAARVERSLAG? 18

OVER LITERATUUR VLAANDEREN 20

Team 22

Organisatie 24

Raad van bestuur

Adviescommissies

Beslissingscollege

Beroepscommissie

Verhuizing 29

WAAR IDEEËN RIJPEN 32

AUTEURS 33

Subsidies 34

Werkbeurzen

Werkbeurzen voor literaire auteurs

Werkbeurzen voor non-fictieauteurs

Werkbeurzen voor stripauteurs

Stimuleringsbeurzen voor
literaire auteurs

Opname op de auteurslijst

En meer 43

Vlaamse Auteursvereniging (VAV)

Opstart Cross-over Lab

VERTALERS 45

Subsidies 46

Projectbeurzen voor literaire vertalers
in het Nederlands

Stimuleringsubsidies voor literaire
vertalers in het Nederlands

Projectsubsidie fragmentvertalingen
uit het Nederlands

En meer 50

Vertalershuis

Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV)

Literaire Vertaaldagen

UITGEVERS 58

Subsidies 59

Subsidies voor literaire tijdschriften

Subsidies voor doelgroepgerichte
literaire publicaties

ORGANISATIES 61

Subsidie 62

Subsidies voor literaire organisaties

Subsidies voor auteursgenootschappen

Subsidies voor literaire manifestaties

Subsidies voor
leesbevorderingsprojecten

Subsidies voor literair grensverkeer

Subsidies voor auteurslezingen

En meer 69

Auteursgenootschappen

Residentiewerking Het Lijsternest

Onderzoek 'Ongelijk maar eerlijk'

DE WERELD IN 71

Subsidies 72

Subsidie voor vertalingen

Internationale auteursbezoeken

Projectsubsidie voor de vertaling van
een theatertekst uit het Nederlands

En meer	77	ELK VERHAAL TELT	95	Poetry International Archives
Residenties		Werkgroep diversiteit en inclusie	96	Lyrikline
Internationale gastschrijvers		Lerend netwerk	97	Nieuwe boekenfiches op Flandersliterature.be
Internationale bezoeken		Every Story Matters	98	
Publishers tour		Iedereen Leest	101	CIJFERS
Flirt Flamand		Het Leesoffensief	104	Balans
Theaterpromotie		Lezen op school	106	Activa
		Dynamische canon	107	Passiva
				Resultatenrekening
ALTIJD WELKOM	86	COMMUNICATIE	108	Opbrengsten
Netwerken	87	Interne communicatie	109	Kosten
BoekenOverleg		Online communicatie	111	Resultaat
Overleg Literaire Organisatoren		Digitaal aanvraagloket		Afschrijvingen
Folio		Websites		Besluit van de raad van bestuur
ENLIT		Nieuwsbrieven		
Poëzietafel		Sociale media		VERSLAG
Samenwerking	71	Persberichten	113	REGERINGSCOMMISSARIS
Nederlands Letterenfonds		Publicaties	114	
Taalunie		Dit was 2019		COLOFON
Toneelschrijfprijs		Aanzet tot meerjarenplan		143
Prijs de Nederlands Letteren		Trimaran		
CANON Cultuurcel		Cosmos, Texaco		

INLEIDING

INLEIDING

2020 was een jaar van twee snelheden.

Het leven stond stil in 2020, ook voor Literatuur Vlaanderen en de letterensector. Auteurs konden geen lezingen meer geven, boekhandels gingen tijdelijk dicht, niemand reisde nog naar het buitenland om boeken te promoten. Sommige auteurs, illustratoren en vertalers maakten in het begin van de lockdown in maart nog het grapje dat er voor hen niets veranderde. Zij deden wat ze altijd al deden: hard werken, thuis, aan hun werktafel. Maar evenveel andere spelers uit het boekenvak zaten plots zonder werk: literaire podiumkunstenaars, boekhandelaars, uitgevers die hun productie tijdelijk on hold zetten.

De coronacrisis was – en is – een moeilijke periode, zeker voor wie behalve financieel ook persoonlijk getroffen werd. Maar in dit bijzondere jaar was er plots ook tijd. Tijd voor de voorjaars schoonmaak, maar ook om een doortimmerd plan klaar te maken als voorbereiding voor onze nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering.

2020 was het jaar dat we tijd hadden om toekomstplannen te smeden. Net vóór de wereld even stopte met draaien, hielden we een brainstorm met een honderdtal professionals uit de sector over de toekomst van het boekenvak en letterenveld. Die timing zat alvast goed: het gaf ons team de kans om met alle ideeën en impulsen die hieruit voortkwamen aan de slag te gaan. Tegen de zomer konden we een plan voorleggen aan Vlaams minister-president Jan Jambon, die liet weten dat de regering ons project voor de periode 2021-2025 volledig ondersteunde. Een serieuze opsteker voor ons team én de hele sector, zeker nu.

2020 was een jaar van vooruitblikken, maar tegelijk van snel handelen, hier en nu. Toen duidelijk werd dat er een coronanoodfonds zou komen, met ook middelen voor de literaire sector, engageerde Literatuur Vlaanderen zich meteen om een coördinerende rol te spelen. Samen met de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) tekenden we een plan uit voor de verdeling van de middelen. Dat het team van Literatuur Vlaanderen een geoliede machine is, bleek nog een keer uit de vlotte manier waarop we op korte tijd een systeem uitzetten om auteurs te bereiken, de nodige informatie te verzamelen, de compensaties te berekenen en uit te betalen.

Dat de crisis in april 2021 nog niet voorbij zou zijn, hadden we een jaar geleden nooit gedacht – en misschien maar goed. Dat betekent wel dat het werk hier nog niet klaar is, en dat we nog steeds met de overheid en de sector in gesprek zijn over de

bestemming van het saldo van de coronacompensatie voor het letterenveld.

2020 was een jaar in twee snelheden, ook voor het budget van Literatuur Vlaanderen. In het najaar kwam het mooie nieuws dat de Vlaamse Regering al onze plannen voor 2021-2025 zonder uitzondering mee ondersteunt en de nodige financiële middelen voorziet om ze uit te werken. Op een moment dat het meer dan ooit nodig is, kan Literatuur Vlaanderen daardoor een verschil maken. Een groot contrast met de moeilijke beslissingen die we eind 2019 namen. Toen zetten we twee subsidieregelingen – impulssubsidies en productiesubsidies – on hold, omdat ons budget nu eenmaal ontoereikend was.

“ Wat vooral bijblijft, is dat alle spelers in de boekensector elkaar meer dan ooit hebben gevonden en gesteund.

Ook de samenwerking met het Nederlands Letterenfonds zetten we in 2020 om budgettaire redenen op een laag pitje. Deze noodkreet werd al eerder opgepikt door de Commissie voor Cultuur van het Vlaams Parlement, én door Vlaams minister van Cultuur Jan Jambon. We kregen een eenmalig budget van € 71.500 om de samenwerking met het Nederlands Letterenfonds – en gezamenlijke internationale presentaties van onze literatuur – aan te wakkeren. Het was een hele opluchting om eindelijk met onze Nederlandse collega's weer te kunnen praten over een gelijkwaardige samenwerking. Tot corona roet in het eten gooide, en we de digitale kaart moesten trekken.

Eén jaar, twee snelheden. Wat vooral bijblijft, is dat alle spelers in de boekensector elkaar meer dan ooit hebben gevonden en gesteund. Het mooiste voorbeeld daarvan is het relanceplan dat het BoekenOverleg uittekende voor een sterker boekenvak. We beseffen meer dan ooit dat we samen sterker zijn. Dat we met z'n allen, profit en non-profit, één eenheid moeten vormen om het verschil te maken. En dat dat in crisistijden meer dan noodzakelijk is.

Concreet? Door meer met uitgevers te gaan praten in 2020, werkt Literatuur Vlaanderen nu ook meer en nauwer met hen samen. Zo begrijpen we elkaars standpunten nu beter als het gaat over de relatie tussen auteurslezingen en het modelcontract. We leren elkaar beter kennen en begrijpen, en zetten in 2020 belangrijke stappen om het systeem voor iedereen – ook de auteurs – efficiënter te maken.

Daarnaast slaagden we erin om met het hele boekenvak de Vlaamse Regering te overtuigen van het belang van een Vlaamse Literatuurprijs. Ondertussen konden we de Boon zelfs al lanceren: een prestigieus project waar de hele sector, van makers over uitgevers tot bibliotheken, leesbevorderaars en organisaties, mee achter staan. Een belangrijke stap om de literatuur, auteurs en boeken in Vlaanderen zichtbaarder te maken, en de erkenning te geven die ze verdienen.

In 2021 willen we weer op kruissnelheid komen.

We werken aan nieuwe regelingen en plannen om literatuur buiten het boek te ondersteunen, talentontwikkeling te stimuleren, auteurs beter te ondersteunen op verschillende momenten in hun carrière, de sector (wij inbegrepen) inclusiever te laten denken en werken, digitalisering te promoten en steunen, leesbevordering te stimuleren over beleidsdomeinen heen enzovoort.

Laten we hopen dat 2021 steeds meer evolueert naar een jaar met één snelheid. Niet te snel, niet te traag, maar precies in het juiste ritme om verder te werken aan een sterk geïntegreerd letterenveld.

Mia Doornaert, voorzitter

Paul Hermans, directeur

31 maart 2021

2020 IN CIJFERS

Literatuur Vlaanderen investeerde in 2020 **€ 2.134.111,73** in de financiële **ondersteuning van auteurs, illustratoren en vertalers**. Dat betekent dat onze organisatie liefst 30,6% van haar overheidsdotatie investeert in makers. Dat is een **daling van 4,7%** ten opzichte van 2019, te verklaren door de coronasituatie. Daarnaast vloeit ook indirect via andere organisaties nog geld naar makers, onder meer via de tijdschriften en de manifestaties.

163 auteurs dienden een aanvraag in voor een werkbeurs bij Literatuur Vlaanderen. **118 auteurs kregen een werkbeurs toegekend**, goed voor in totaal € 1.110.200 of gemiddeld € 9.408 per auteur. De meeste aanvragen werden net als in 2019 gedaan in de genres illustratie en kinder- en jeugdliteratuur en non-fictie. Ook het aantal aanvragen voor meerdere genres ligt hoog.

Naast de ondersteuning via reguliere middelen keerden we in 2020 voor € 658.218 **coronacompensatiesteun** uit aan 439 auteurs, vertalers en illustratoren.

“ Literatuur Vlaanderen investeert 30,6% van haar overheidsdotatie in makers.

Drie succesvolle regelingen gingen voor het eerst sinds lang achteruit in 2020, een direct gevolg van de **coronacrisis**.

- Het duidelijkst is de **impact op de auteurslezingen**. In 2020 vonden 1.424 gesubsidieerde lezingen plaats. Dat zijn 1.513 lezingen minder dan in 2019. Daarnaast konden we 802 geannuleerde lezingen steunen met telkens € 100 vanuit het coronanoodfonds. Daardoor komt het totaalbedrag dat we toekenden op € 222.600, tegenover € 295.612 in 2019.
- Na een opmerkelijke stijging in 2019, ging het aantal **vertalingen uit het Nederlands** dat Literatuur Vlaanderen in 2020 steunde omlaag. We kenden subsidie toe voor de vertaling van 122 titels, tegenover 143 in 2019. Wellicht is dit een eenmalig effect van de internationale pandemie, waarbij uitgevers in heel de wereld hun productie tijdelijk stilzetten.
- Ook het aantal **reizen van auteurs naar het buitenland** was uiteraard beperkt in 2020. We kenden 18 travel grants toe, tegenover 78 in 2019. Slechts in vijf gevallen ging het om fysieke reizen, daar bovenop steunden we 13 online lezingen, georganiseerd door internationale festivals en uitgevers.

Vlaanderen investeert fors in literatuur

De Vlaamse Regering liet in 2020 weten fundamenteel te investeren in de ondersteuning van Vlaamse literatuur. Vanaf 2021 voegt ze € 1,6 miljoen toe aan de jaarlijkse dotatie van Literatuur Vlaanderen. Dat brengt de totale dotatie in 2021 op € 8,75 miljoen.

“ De kracht van literatuur mag niet worden onderschat. Alles vertrekt van inspirerende teksten en verhalen. Een doeltreffend en duurzaam leesbevorderingsbeleid maakt Vlaanderen als gemeenschap sterker. Door ook te investeren in internationale uitstraling, innovatie en talent stimuleren we de Vlaamse literatuur van vandaag en morgen.

Jan Jambon, Vlaams minister-president
en minister van Cultuur

Met de nieuwe beheersovereenkomst voor 2021-2025 honoreert de Vlaamse Regering de totale meervraag die Literatuur Vlaanderen vooropstelde in haar aanzet tot een meerjarenplan voor 2021-2025. Literatuur Vlaanderen legde in de zomer van 2020 een doortimmerd plan voor, gedragen door de hele sector. Dat de plannen, dankzij de forse investering van de Vlaamse regering, kunnen worden uitgevoerd, is een serieuze opsteker en erkenning voor de Vlaamse letterensector.

DE SECTOR DENKT MEE

Het begon op vrijdag 31 januari 2020. Als opmaat naar haar jaarlijkse nieuwjaarsreceptie organiseerde Literatuur Vlaanderen een brainstorm in De Studio over haar toekomstige beleid. Meer dan 100 mensen uit de literaire sector namen deel: auteurs, vertalers, illustratoren, leesbevorderaars, uitgevers, organisatoren, academici en beleidsmedewerkers.

Literatuur Vlaanderen ging aan de slag met de ideeën en kritische impulsen die uit de brainstorm naar voren kwamen. We legden alle input naast actuele

beleidslijnen, en puurden er nog voor de zomer een krachtig en coherent meerjarenplan uit. Daarin tekenden we een ambitieuze toekomst voor het letterenveld in Vlaanderen. Een toekomst die de weg vrijmaakt voor een grotere impact van boeken en verhalen op het sociaal en cultureel kapitaal van onze samenleving.

Meer dan 100 mensen uit de literaire sector namen deel aan onze brainstorm.

BETER, DIVERSER, BREDER

We pleitten voor beter, diverser en breder. Voor een internationale promotie van literatuur waarbij Literatuur Vlaanderen als volwaardige partner naast Nederland kan staan; voor een actieplan leesbevordering gedragen door Cultuur én Onderwijs, Welzijn en Innovatie; voor de ontwikkeling van beloftevol talent én voor de ondersteuning van auteurs die al wat verder staan in hun carrière; voor literatuur binnen én buiten het boek; voor een inclusieve reflex die gaandeweg vanzelfsprekend kan worden en voor een financieel gezond literair middenveld dat deze uitdagingen mee kan aanpakken.

Dat de Vlaamse regering al deze plannen zonder uitzondering mee ondersteunt en de nodige financiële middelen voorziet om ze uit te werken, geeft veel vertrouwen. Op een moment dat het meer dan ooit nodig is, kan Literatuur Vlaanderen daardoor een verschil maken. Niet alleen voor auteurs, vertalers en organisaties. Vanuit haar marktaanvullende en -corrigerende rol krijgt Literatuur Vlaanderen hierdoor genoeg slagkracht om een flankerend beleid te voeren dat het boekenvak zal versterken.

EN NU?

In aanloop naar de beheersovereenkomst kwam het team van Literatuur Vlaanderen in het najaar van 2020 nog één keer – coronaproof – samen om de plannen uit het meerjarenplan concreter te maken. We startten interne werkgroepen op rond thema's als inclusie, literaire innovatie, digitalisering en onderzoek, literair middenveld, versterking van het boekenvak, vertaalbeleid, talentontwikkeling en leesbevordering, en tekenden een plan en timing uit om al deze werven verder uit te werken.

Het jaar 2021 staat dan ook voor een groot stuk in het teken van de uitwerking van al deze plannen in heldere reglementen en acties op maat van de sector. Dat betekent veel (vaak virtueel) overleg met die sector in al zijn gedaantes: we brengen in kaart wat de precieze noden zijn en hoe we die maximaal kunnen opvangen via subsidieregelingen, projectplannen en samenwerkingen waar de hele letterensector achterstaat.

Beheersovereenkomst: vertrouwen in de toekomst

“ In de zomer van 2020 legden we een ambitieus meerjarenplan voor aan minister van Cultuur Jan Jambon dat pleitte voor 'beter, diverser en breder'. De Vlaamse regering honoreerde onze volledige meervraag in een nieuwe beheersovereenkomst (2021-2025), en schaaft zich onverkort achter alle plannen die we – samen met de sector – smeedden. Doortimmerde plannen voor een toekomst die de weg vrijmaakt voor een grotere impact van boeken en verhalen op het sociaal en cultureel kapitaal van onze samenleving. Dat vertrouwen krijgen, is een serieuze opsteker en erkenning voor de hele sector. En ook: een enorme stimulans voor ons team om er met enthousiasme in te vliegen!

Paul Hermans
directeur

Coronacompensatie voor auteurs, illustratoren en vertalers

De coronacrisis die begin maart 2020 uitbrak had een aanzienlijke impact op de financiële situatie van auteurs, illustratoren en vertalers. Om dit gedeeltelijk op te vangen, kreeg Literatuur Vlaanderen van Vlaams minister van Cultuur Jan Jambon middelen ter beschikking uit het noodfonds voor de compensatie van de coronaschade in de cultuursector.

Er kon compensatie worden aangevraagd voor drie vormen van misgelopen inkomsten: minder auteursrechten, minder inkomsten uit de verkoop van nieuw werk en geannuleerde lezingen. Literatuur Vlaanderen engageerde zich om de compensatie op een correcte manier te verdelen, volgens de afspraken die hierover vooraf gemaakt werden met minister Jambon. De compensatie dekt niet het volledige verlies, maar is bedoeld als een gedeeltelijke tegemoetkoming.

439 AANVRAGERS

Auteursrechten 331

Nieuw werk 344

Auteurslezingen 192

AUTEURSRECHTEN

Aanvragers dienden hun inkomsten uit auteursrechten van de voorbije drie jaar (2017, 2018 en 2019) in. Op basis van het **gemiddelde** van die drie bedragen werden ze in een bepaalde **categorie** ingedeeld. Per categorie werd er een forfaitair bedrag bepaald.

Compensatie vast bedrag per categorie

categorie	van - tot	compensatie per aanvrager	aantal aanvragers	totaalbedrag
0	... - € 400	reële schade	25	€ 5.625
1	€ 401 - € 1.000	€ 400	42	€ 16.800
2	€ 1.001 - € 2.004	€ 400	46	€ 18.400
3	€ 2.005 - € 4.080	€ 700	52	€ 36.400
4	€ 4.081 - € 8.160	€ 1.000	60	€ 60.000
5	€ 8.161 - € 16.320	€ 1.600	52	€ 83.200
6	€ 16.321 - ...	€ 1.600	54	€ 86.400
TOTAAL			331	€ 306.825

NIEUW WERK

Aanvragers gaven aan hoeveel nieuwe titels van hen tussen 1 januari 2019 en 31 augustus 2020 verschenen/werden opgevoerd. Per titel krijgen ze een **forfaitair bedrag van € 250**, met een plafond van 5 titels of € 1.250 per aanvrager.

Aantal aanvragers met aantal boeken

boeken	aanvragers	totaalbedrag per categorie
1 boek	183	€ 45.750
2 boeken	69	€ 34.500
3 boeken	30	€ 22.500
4 boeken	17	€ 17.000
5 boeken	11	€ 13.750
> 5 boeken	34	€ 42.500
TOTAAL	344	€ 176.000

Collega's springen in de bres voor noodfondsregeling

“ Op korte tijd konden we met enkele collega's een gebruiksvriendelijk loket uitwerken waarin auteurs compensatie konden aanvragen voor geleden verlies door de coronacrisis. Wanneer de aanvragen binnenkwamen, stonden we met het team ook elke dag klaar om vragen te beantwoorden en auteurs zo veel mogelijk te helpen. Dankzij die inzet konden de auteurs ook snel hun compensatie ontvangen!

Lore Piers
ondersteuning
noodfonds

AUTEURSLEZINGEN

Aanvragers konden aangeven hoeveel lezingen geannuleerd werden en welk bedrag ze daardoor misliepen. Van dat bedrag wordt **60% gecompenseerd**, met een plafond van € 2.500 per aanvrager.

Aantal aanvragers	192
TOTAALBEDRAG COMPENSATIE	€ 175.393

TOTALE COMPENSATIE

439 auteurs, illustratoren en vertalers vroegen compensatie aan.

Totaal auteursrechten	€ 306.825
Totaal nieuw werk	€ 176.000
Totaal auteurslezingen	€ 175.393
ALGEMEEN TOTAAL	€ 658.218
Totaal aantal aanvragen	439
Gemiddelde compensatie per aanvrager	€ 1.499,36

Literatuur Vlaanderen keerde ongeveer de helft uit van de € 1,3 miljoen die ze kreeg toegewezen uit het noodfonds, een som die voor 100% rechtstreeks naar de kunstenaar (auteur, vertaler of illustrator) vloeide. De werkingskosten van Literatuur Vlaanderen (overhead, communicatie en personeel) werden niet in rekening gebracht. Die besteedden we vanuit onze reguliere dotatie.

Bij een eerste inschatting van het inkomensverlies van auteurs, illustratoren en vertalers werd uitgegaan van dubbel zoveel aanvragers. Het is dan ook niet verwonderlijk dat slechts de helft van het schadebedrag werd uitgekeerd.

BROODNODIG

Een mogelijke oorzaak is het gemengde inkomen van de auteur, dat uit eerder wetenschappelijk onderzoek (cf. *Loont passie?* uit 2016) sterk naar voren komt, net als uit onze eigen *enquête bij auteurs* (2019). Veel auteurs hebben uit noodzaak een andere inkomstenbron, of beter -bronnen. Dat leidt ertoe dat steun voor hun literaire activiteit niet letterlijk broodnodig is. Veel van deze auteurs dienden bijgevolg ook geen steunaanvraag niet in wegens het ontbreken van urgentie. Maar op die manier dragen ze onzichtbaar bij aan de *braindrain* uit de letterensector: het literaire werk wordt noodgedwongen teruggeschroefd ten voordele van andere activiteiten.

Daarnaast bleek achteraf ook dat de meest kwetsbare categorie van (pre)-debutanten moeilijker een beroep kon doen op de schadeoproep. Door hun prille carrière ontbrak het grotendeels aan feitelijke bewijzen. Dat is iets waar bij een vervolgooproep meer aandacht aan moet worden besteed.

Het resterende bedrag uit het noodfonds (ongeveer € 640.000) staat gereserveerd op de balans. Literatuur Vlaanderen is momenteel in gesprek met de Vlaamse Regering over de bestemming van het saldo. De schadeperiode van de compensatie beperkte zich immers van maart tot en met augustus 2020, terwijl de inkomsten uit lezingen en opdrachten na die datum ook zijn weggevallen, en dit al zeker tot eind maart 2021. Heel wat lezingen, creatieopdrachten en andere acties gekoppeld aan publieke ruimtes konden immers niet doorgaan.

BOEKENACTIE

De boekhandels zijn tijdens de tweede lockdown weliswaar als essentiële winkels open gebleven, dus een vervolgstun voor de compensatie van royalty's voor auteurs is niet aan de orde. De Vlaamse boekhandel zélf werd dan weer wel zwaar getroffen. De omzetcijfers van 2020 laten geen ruimte voor misverstanden: het markt-aandeel van de fysieke boekhandel is met 10% gezakt, ten voordele van de onlineverkoop (+40%). Die gebeurt hoofdzakelijk op internationale platformen en vloeit daarom niet terug naar de Vlaamse, lokale economie.

Volop inzetten op heldere communicatie over coronacompensatie

“ Een sterke, heldere communicatie over het coronanoodfonds vonden we erg belangrijk. We hebben er dan ook van a tot z op ingezet. Van duidelijke informatie over het opzet van de regeling en een eenvoudige aanvraag-procedure met online aanvraagformulier tot een socialemediacampagne om de doelgroep zo goed mogelijk te bereiken. En tot slot: transparante communicatie over de verdeling van de middelen, zowel naar elke aanvrager apart als naar het brede publiek via onze website.

Anja Goyens
communicatie-
medewerker

Een generieke boekenactie is dan ook een aanbeveling die het BoekenOverleg al in juli 2020 aan de Vlaamse Regering overmaakte. Daarbij denken we aan een duurzaam opgebouwde stimulans die de consument aanzet om in de fysieke Vlaamse boekhandel aan te kopen. En dat komt dan meteen ook de auteur en de uitgeverij ten goede.

HOE LEES JE DIT JAARVERSLAG?

HEB JE EEN MINUUTJE?

Snel weten wat Literatuur Vlaanderen drijft? We vertellen het je in 52 seconden. Maar eigenlijk is het simpel: vier slagzinnen vatten samen waar onze organisatie voor staat. Ze lopen meteen ook als een rode draad door dit jaarverslag:

1 Waar ideeën rijpen

Literatuur Vlaanderen stimuleert een breed en rijk aanbod van literair werk, dat ze tot bij steeds meer lezers brengt. In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle subsidie-regelingen waarmee onze organisatie het letterenveld ondersteunt: van auteur tot lezer.

2 De wereld in

Nederlandstalige literatuur verdient een internationaal publiek en daar maakt Literatuur Vlaanderen werk van. Lees hier alles over de promotie van Vlaamse literatuur in het buitenland, internationale residenties en promotietournees van auteurs, en de vertaling van onze literatuur in andere talen.

3 Altijd welkom

Samen met sterke partners denkt Literatuur Vlaanderen voortdurend na over wat het boekenvak nodig heeft en hoe daaraan gewerkt kan worden. In dit hoofdstuk lees je meer over belangrijke partners van Literatuur Vlaanderen en over de netwerken waarvan ze deel uitmaakt.

4 Elk verhaal telt

Lees hier alles over de projecten die Literatuur Vlaanderen organiseert en ondersteunt om iedereen de kans te geven verhalen te vertellen en te kunnen genieten van het lezen van een boek.

OVER LITERATUUR VLAANDEREN

LITERATUUR VLAANDEREN ondersteunt de letterensector in Vlaanderen met subsidies voor auteurs, vertalers, uitgevers en organisatoren. Daarnaast speelt Literatuur Vlaanderen een belangrijke rol in het bijeenbrengen van de verschillende spelers in de boekensector en hechten we veel belang aan het (samen)werken aan een rijk en divers literair landschap met een ruim en inclusief boekenaanbod.

Team

22 medewerkers
18,8 FTE in december
2020

ALGEMEEN

Paul Hermans
directeur
vanaf 20.01.2020

Sandra Luyckx
onthaal en
secretariaat

Koen De Smedt
financieel
beheer en IT

Anja Goyens
communicatie
*zwangerschapsverlof
van 15.12.2020 tot
14.05.2021*

Esther de Gries
ondersteuning
communicatie
*vervanging Rein,
Nanne en Elise*

Petra Beeckx
ondersteuning
communicatie
*freelance vanaf
17.11.2020*

BELEID IN VLAANDEREN

Lara Rogiers
coördinator

Nanne de Viet
beleids-
medewerker
*zwangerschapsverlof
van 20.07 tot
13.11.2020*

Matthias Dillen
beleids-
medewerker

Lore Piers
ondersteuning

Mies Van Dun
ondersteuning

Yannick Geens
beleids-
medewerker

Marieke Roels
beleids-
medewerker

Stefanie Luppens
ondersteuning

Lien Heselmans
ondersteuning

Joris Smeets
beleids-
medewerker
vanaf 15.01.2020

INTERNATIONALE PROMOTIE

Els Aerts
coördinator

Lien Devos
beleids-
medewerker

Patrick Peeters
beleids-
medewerker

Elise Vanoosthuysse
beleids-
medewerker
*zwangerschapsverlof
van 20.07 tot
13.11.2020*

Rein Desmet
ondersteuning
*zwangerschapsverlof
tot 01.03.2020*

Karen Thys
ondersteuning

TROTS
OP

DIT ZIJ WIJ

Literatuur Vlaanderen: dat is een tweëntwintigkoppig team dat enthousiast het beleid voor literatuur in Vlaanderen uittekent, subsidieaanvragen opvolgt en projecten in binnen- en buitenland ondersteunt en organiseert. Hoe is het om bij ons te werken? Dat vertellen Rein en Joris je met veel plezier in een filmpje.

We geven onze collega's hier, op zowat alle pagina's van het jaarverslag, ook graag zelf het woord. Je ontdekt dat wij – zelfs van thuis uit – met veel vuur onze job uitoefenen, en trots zijn op wat Literatuur Vlaanderen mee mogelijk maakt.

Organisatie

De organisatie van Literatuur Vlaanderen bestaat behalve het team van medewerkers uit een raad van bestuur, adviescommissies, een Beslissingscollege en een Beroepscommissie.

Per genre en thema zijn er verschillende adviescommissies die inhoudelijk advies uitbrengen over subsidieaanvragen. Over die adviezen wordt vervolgens beslist door het Beslissingscollege. De Beroepscommissie is onafhankelijk en beslist over de bezwaarschriften die door aanvragers worden ingediend.

DE RAAD VAN BESTUUR IN 2020

Mia Doornaert (voorzitter)*

Bart Van Damme*

Tine Verhelst*

Paul Hermans (directeur, adviserend)*

Jan Stuyck (voorzitter Beslissingscollege, adviserend)

Christine Depuydt (regeringscommissaris, adviserend)

Martine de Clerq

Koert Debeuf

Gita Deneckere

Nele Hendrickx

Louis Ide

Tom Naegels

Ilona Terkessidis

Marnix Verduyn

---

* dagelijks bestuur

DE ADVIESCOMMISSIES IN 2020 (GENRES)

Adviescommissie proza

Margot Kennis (voorzitter)
Maxime Van Steen
Bram Lambrecht
Dimitri Bontenakel
Liesbeth Vantorre

Adviescommissie poëzie

Katelijne De Vuyst (voorzitter)
Çaglar Köseoglu
Yvan De Maesschalck
Erik Lindner
Roel Richelieu Van Londersele

**Adviescommissie illustratie,
kinder- en jeugdliteratuur**

Sara Van den Bossche (voorzitter)
Elf Albrecht
Lies Lavrijsen
Mirjam Noorduijn
Steve Michiels

Adviescommissie strips

Mara Joustra (voorzitter)
Eva Cardon
Marc Bastijns
Steven Degryse
Joost Pollmann

Adviescommissie non-fictie

Hind Fraihi (voorzitter)
Bart Keunen
Monica Soeting
Pete Wu
Bruno De Wever

Adviescommissie theater

Jo Roets (voorzitter)
Dahlia Pessemiers-Benamar
Mesut Arslan
Karel Vanhaesebrouck
Barbara Wyckmans

**Hartverwarmende gesprekken
met afscheidnemende
commissievoorzitters**

“ Toen ik interviews afnam van aftredende voorzitters van de adviescommissies, werden dat lange en hartverwarmende gesprekken. De commissieleden drukten me op het hart hoe fijn ze hun engagement vonden. Ook beklemtoonden ze dat de organen een uniek karakter hebben waarop we trots mogen zijn. Dat het soms delicaat is om kandidaten te beoordelen, omdat een advies een persoonlijk leven beïnvloedt, wordt bijvoorbeeld verlicht door doordachte criteria. Daarnaast is er binnen onze organisatie ook oog voor noden en durven we structurele aanpassingen doorvoeren, luidde het. Zo'n feedback van mensen uit de sector, dat is motiverend.

Petra Beeckx
 communicatie-
 medewerker

DE ADVIESCOMMISSIES IN 2020 (THEMA'S)

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Anneleen Spiessens (voorzitter)
Arvi Sepp
Jeroen Vandaele
Arthur Langeveld
Bea De Koster

Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties

Bas Kwakman (voorzitter)
Geertje Descheemaeker
Dean Bowen
Gaea Schoeters
An Pauwels
Kim Sanders
Danny Theuwis

Adviescommissie literaire tijdschriften

Maarten Dessing (voorzitter)
Warda El-Kaddouri
Aline Lapeire
Michiel Leen
Jozefien Van Beek

Adviescommissie auteurslezingen

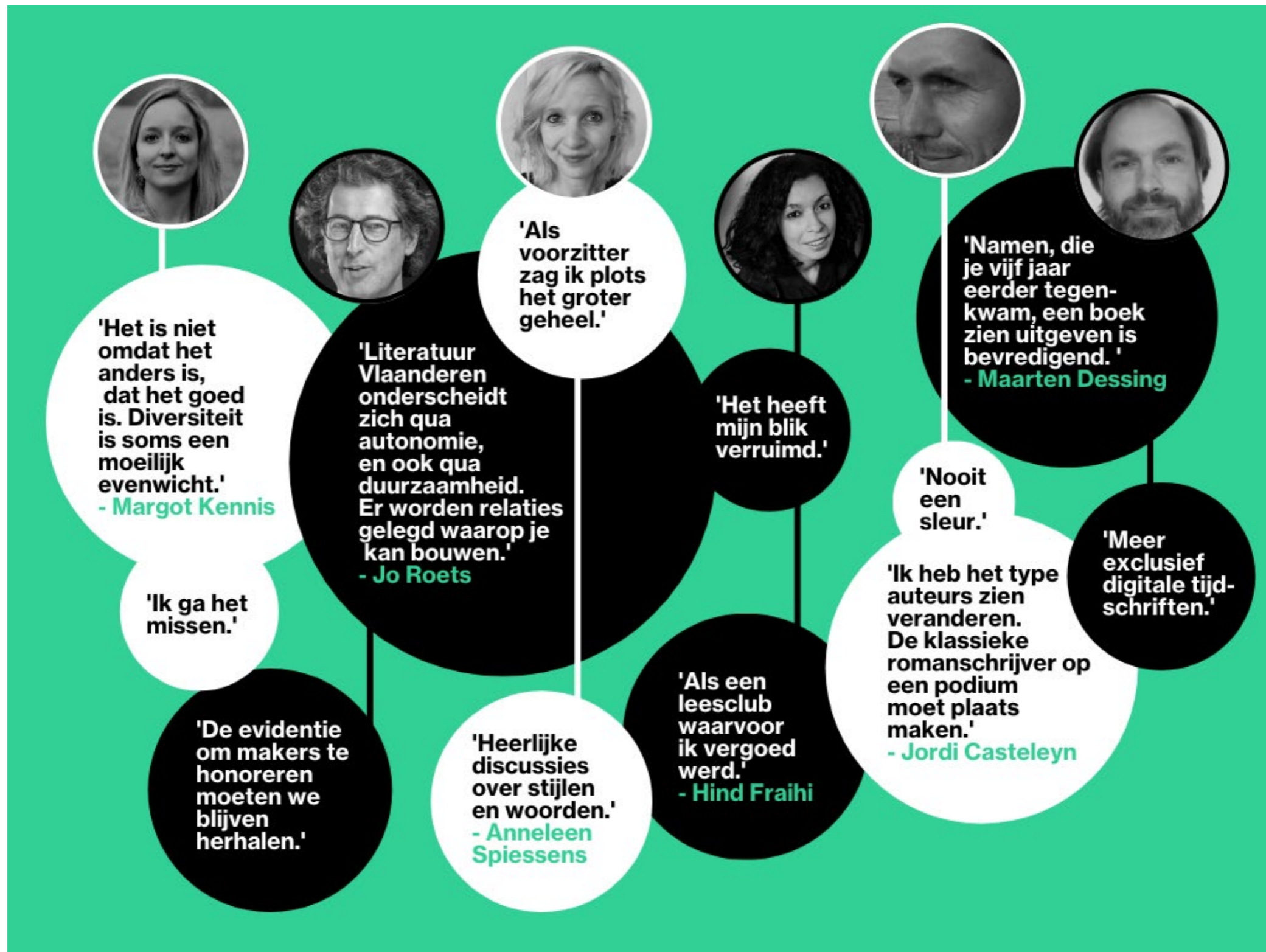
Jordi Casteleyn (voorzitter)
Stefan Boonen
Mathieu Charles
Marlies Algoet
Isabelle Thoelen

Adviescommissie literair grensverkeer (ad hoc)

Roel Daenen (voorzitter)
Dean Bowen
Mara Joustra
Lidewijde Paris
Lies Wijnterm

Adviescommissie letteren en samenleving

Piet Devos (voorzitter tot juni)
Peter Heirman
Winnie Ang (ad interim voorzitter vanaf juni)
Asma Ould Aissa
Vincent Coomans
Nora Mahammed
Tania Van Acker (tot juni)
Jana Kerremans (vanaf augustus)

Foto's: © rv

HET BESLISSINGSCOLLEGE IN 2020

Het Beslissingscollege is samengesteld uit een voorzitter en alle voorzitters van de adviescommissies.

Jan Stuyck (voorzitter)

Margot Kennis (voorzitter proza)

Katelijne De Vuyst (voorzitter poëzie)

Sara Van den Bossche (voorzitter illustratie, kinder- en jeugdliteratuur)

Mara Joustra (voorzitter strips)

Hind Fraihi (voorzitter non-fictie)

Jo Roets (voorzitter theater)

Bas Kwakman (voorzitter literaire manifestaties en organisaties)

Maarten Delsing (voorzitter literaire tijdschriften)

Anneleen Spiessens (voorzitter vertalingen in het Nederlands)

Jordi Casteleyn (voorzitter auteurslezingen)

Piet Devos (voorzitter letteren en samenleving)

– vanaf juni vervangen door **Winy Ang** (ad interim voorzitter letteren en samenleving)

DE BEROEPSCOMMISSIE IN 2020

Marleen Lippens (voorzitter)

Yusra Benfquih

Stephane Criel

Joseph Pearce

Evi Werkers

De Beroepscommissie behandelde in 2020 8 dossiers.

6 bezwaarschriften voor een werkbeurs literaire auteurs
→ 1 herziening besluit; 5 x handhaving besluit

---

1 bezwaarschrift voor een werkbeurs non-fictie
→ handhaving besluit

---

1 bezwaarschrift voor een project leesbevordering
→ handhaving besluit

Verhuizing

De plannen voor een gezamenlijke huisvesting van Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest in het pand Hotel Dumont in de Lange Leemstraat in Antwerpen kregen in 2020 hun definitieve vorm. Sinds de eerste gesprekken hierover in 2012 is het verhuisproject geëvolueerd van een idee naar een concreet bouwdoos met investeringstoezeggingen van het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) en Stad Antwerpen.

- De actuele totaalraming voor het project bedraagt € 3,19 miljoen, rekening houdend met de toegestane btw-ruling. Daarvan heeft € 2,71 miljoen betrekking op de bouwkosten (incl. 10% onvoorzien), € 0,32 miljoen zijn architectenkosten en € 0,16 miljoen andere projectkosten.
- Stad Antwerpen en de Vlaamse overheid zegden eerder in totaal € 2,16 miljoen investeringssubsidie toe. Daarnaast kunnen Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest samen vanuit bestemde reserves € 268.000 investeren in dit project, wat grotendeels is gebeurd. Dat betekende op het moment van de actualisering van de kosten in juni 2020 nog een tekort van afgerond € 750.000.
- Omdat het project heel wat vertraging kende, was het oorspronkelijke budget achterhaald ten opzichte van de huidige, marktconforme post-coronaprijzen.

In mei 2020 ontvingen we nieuwe offertes van drie verschillende aannemers. Daarnaast werd er in het bouwbudget geen rekening gehouden met een percentage aan onvoorziene kosten, noch met een aantal projectkosten (inrichting, instandhoudingswerken, studies en adviezen).

- Na het indienen van een dossier voor het resterende bedrag van € 750.000 werd dit tekort op 27 november 2020 door minister-president Jan Jambon toegekend. Dat brengt de totaalinvestering van de Vlaamse overheid en Stad Antwerpen op € 2,91 miljoen.

De ontwikkeling van het semipubliek gebouw start op 22 maart 2021 en zal ruim anderhalf jaar in beslag nemen.

Administratieve fundering van ons verbouwdossier: check!

“ Onze langverwachte verhuizing met Iedereen Leest naar een gezamenlijk pand, en het verbouwdossier dat daarbij hoort, lag door budgettaire redenen wat onder het stof. Dat hebben we in 2020 kunnen wegblazen. De administratieve funderingen werden alvast gelegd.

Sandra Luyckx
onthaal, secretariaat &
coördinatie verhuizing

Deze stappen zetten we in 2020:

- FoCi keurde het **gunningsverslag** van de aanbesteding in augustus 2020 goed.
- In december stelden we **aannemer** Monument Goedleven uit Brasschaat aan voor de renovatie van Hotel Dumont en de nieuwbouw van een paviljoen in de aanpalende literaire tuin.
- Het verhuisproject werd opgenomen in de **beheers-overeenkomst 2021-2025** van Literatuur Vlaanderen met de Vlaamse overheid. De opdracht om samen met Iedereen Leest (en eventueel andere organisaties) naar een gezamenlijk pand te verhuizen moet worden gerealiseerd in 2021 en 2022.
- Literatuur Vlaanderen zal in het nieuwe pand het paviljoen (deel nieuwbouw) verhuren aan Iedereen Leest. Hiervoor dienden we een **btw-rulingaanvraag** in die ondertussen werd goedgekeurd. Dat betekent dat Literatuur Vlaanderen de btw die verschuldigd is op het deel nieuwbouw (zowel bouw- als architectenkosten) kan recupereren.

WAAAR IDEEËËN

RIJJPEN

Literatuur Vlaanderen stimuleert een breed en rijk aanbod van literair werk, dat ze tot bij steeds meer lezers brengt. In dit hoofdstuk vind je een overzicht van alle subsidieregelingen waarmee onze organisatie het letterenveld ondersteunt: van auteur tot lezer. En meer. Lees bijvoorbeeld over zinemaker, stripauteur, illustrator, muzikant en kunstenaar Ward Zwart, van wie we in 2020 afscheid moesten nemen. Drie van zijn collega's schreven een essay over de sporen die Ward naliet.

NIEUW: ÉÉN WERKBEURS- REGLEMENT VOOR IEDEREEN

In 2020 werkten we voor de laatste keer met verschillende reglementen per genre. Vanaf 2021 is er maar één regeling voor auteurs en illustratoren die subsidie aanvragen voor literaire creatie.

Het reglement is ook niet langer afhankelijk van het aantal publicaties dat al van een auteur of illustrator verscheen. Op die manier stroomlijnt Literatuur Vlaanderen haar ondersteuningsmiddelen en werkt ze ongelijkheden weg.

WAAR IDEEËN RIJPEN / AUTEURS

Subsidies

WERKBEURZEN

---

163 aanvragen

---

118 toekenningen

---

427 eenheden

€ 1.110.200 toegekend

€ 1.068.596 uitbetaald

€ 9.408 gemiddeld per werkbeurs

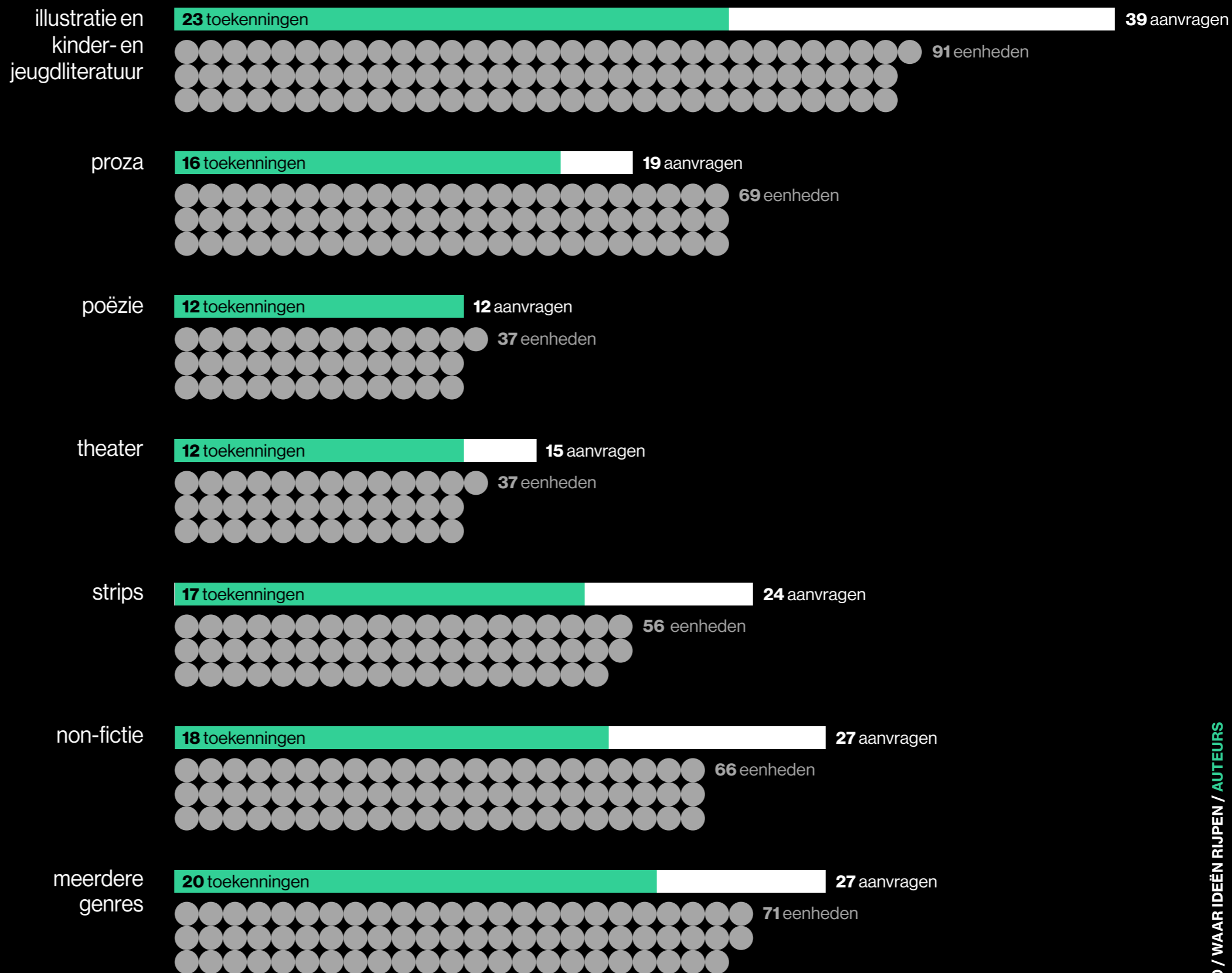

Beoordeling: adviescommissies genres

Een goed boek, een bevlogen theater-tekst of een wervend stripverhaal begint met een idee van een auteur of illustrator. Om dat idee tot in de puntjes uit te werken heeft die auteur of illustrator tijd en ruimte nodig. Literatuur Vlaanderen ondersteunt hen daarom met een werkbeurs, een subsidie voor literaire creatie.

- Auteurs en illustratoren van alle genres (proza, kinder- en jeugdliteratuur, theater, poëzie, strips en non-fictie) kunnen een werkbeurs aanvragen.
- Werkbeurzen worden toegekend in eenheden. Eén eenheid staat in 2020 gelijk aan € 2.600.
- Auteurs en illustratoren ontvangen een werkbeurs van twee tot acht eenheden, afhankelijk van de beoordeling van hun werkplan.
- Beginnende stripauteurs kunnen een werkbeurs (of startbeurs) van één tot twee eenheden toegekend krijgen wanneer ze nog geen boekpublicatie kunnen voorleggen.
- Toegekende bedragen worden niet per se ook volledig aan de aanvrager uitbetaald. Literatuur Vlaanderen werkt met een inkomensgrens: verdient een auteur meer, dan wordt maar een deel van de subsidie ook werkelijk betaald (of soms zelfs helemaal niets).

WERKBEURZEN EN GENRES

Algemeen totaal

163 aanvragen

118 toekenningen

427 eenheden

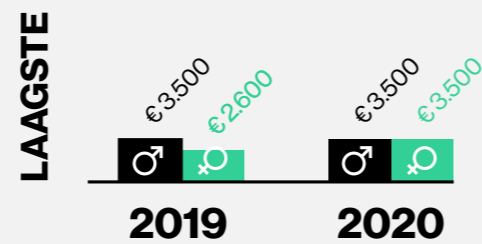
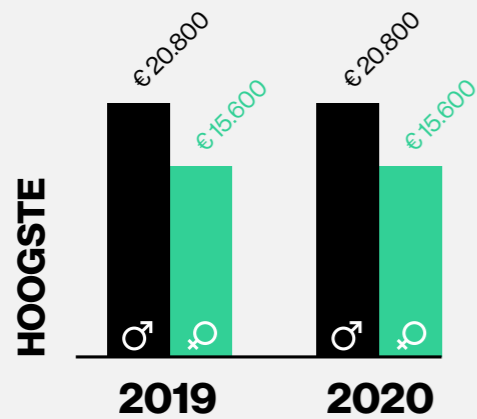
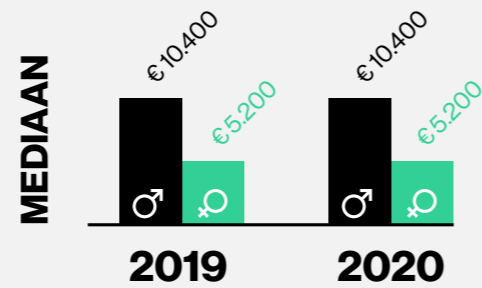
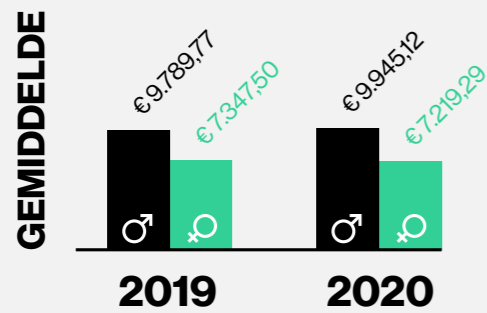
GENDEREVENWICHT WERKBEURZEN LICHT VERBETERD

Literatuur Vlaanderen houdt sinds 2019 nauwgezet cijfers bij over haar subsidies voor auteurs en de relatie met gender. Dat blijft een broos evenwicht, maar in 2020 zien we een lichte verbetering, die aangeeft dat een gestage, trage verandering is ingezet. We maken er een punt van om deze informatie consequent te delen met ons team en onze adviescommissies, en gaan er met hen een dialoog over aan. Bewustmaking is alvast de eerste stap om eraan te werken!

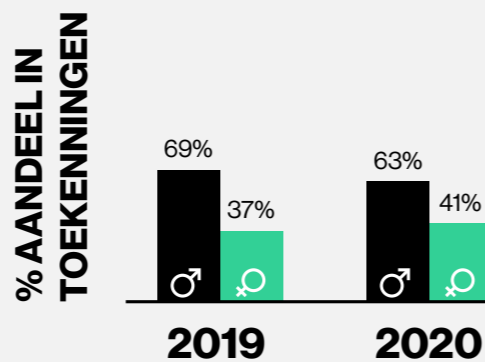
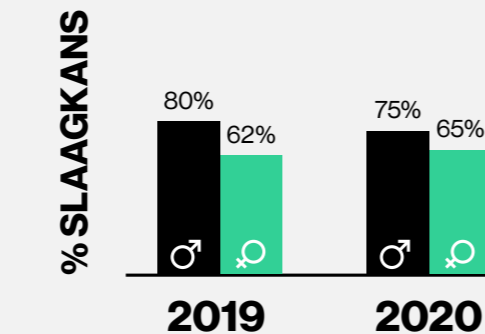
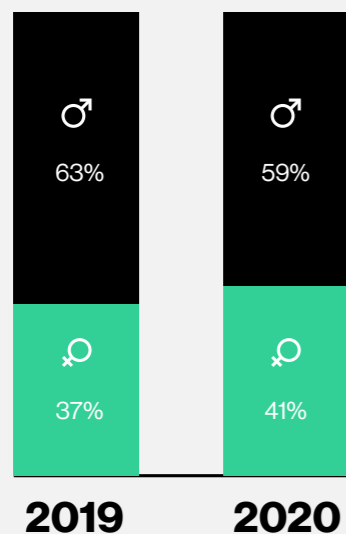
DE CIJFERS IN 2020

- Vrouwelijke auteurs dienden **41% van de aanvragen** in, de overige 59% van de aanvragen werden geschreven door mannelijke auteurs.
  - Mannelijke auteurs hadden een slaagkans van 75%, voor vrouwelijke auteurs lag die **slaagkans 10% lager** (65%). Het algemeen slaagpercentage bedroeg 67%.
  - **Van alle toegekende beurzen ging 63% naar een man en 37% naar een vrouw.** Van alle niet-toegekende beurzen is 49% van een vrouwelijke aanvrager, 51% van een mannelijke aanvrager.
  - De **gemiddelde beurshoogte** bedroeg in 2019 € 8.923,66. Voor alle succesvolle mannelijke aanvragers lag dat gemiddelde iets hoger (€ 9.945,12), voor alle vrouwelijke aanvragers met een beurs dan weer aanzienlijk lager (€ 7.219,29).
- De **mediaan** van alle toegekende beurzen lag op € 7.800. Voor alle succesvolle mannelijke aanvragers lag dat een stuk hoger (€ 10.400), voor vrouwen een stuk lager (€ 5.200).
  - De **hoogste beurs** toegekend aan een man bedroeg € 20.800, voor een vrouw was dat € 15.600.

In de cijfers gaan we uit van een binair onderscheid tussen man en vrouw. We willen daarbij geen onrecht doen aan genderfluiditeit of alternatieve genderbelevingen. Deze binaire indeling maken we om praktische redenen en is ingegeven door de beschikbare data. Hetzelfde geldt voor intersectionaliteit: bij gebrek aan correcte data, geven deze cijfers geen zicht op de specifieke drempels van vrouwen van kleur (en evenmin op die van mannen van kleur). Ook op dit vlak doen de cijfers een stukje tekort aan de realiteit en zou de analyse verrijkt kunnen worden.

% AANTAL AANVRAGERS

CONCLUSIE? VOLHOUDEN!

Als we vergelijken met de cijfers uit 2019, kunnen we niet melden dat het roer al helemaal is omgeslagen. Wel zien we een lichte verbetering die aangeeft dat een gestage, trage verandering is ingezet. Dat bewijst dat we onze inspanningen moeten volhouden. De belangrijkste (maar voorzichtige) conclusies:

- Vrouwen dienen nog altijd minder aanvragen in dan mannen, maar het aantal aanvragen stijgt licht.
- De kans dat een vrouwelijke aanvrager ook een subsidie krijgt toegekend, lijkt te stijgen. Toch is die kans nog altijd kleiner dan bij mannelijke aanvragers.
- Van alle toegekende beurzen gaat het merendeel nog steeds naar een mannelijke aanvrager. Hier wordt duidelijk dat het trechtereffect dus nog altijd werkzaam is.
- De gemiddelde werkbeurs die aan vrouwen wordt toegekend, is nog steeds lager dan het algemeen gemiddelde. Voor mannen is dat nog altijd hoger. Bij de mediaan is dat verschil nog duidelijker merkbaar.
- De hoogste toegekende beurs gaat nog steeds naar een mannelijke aanvrager.

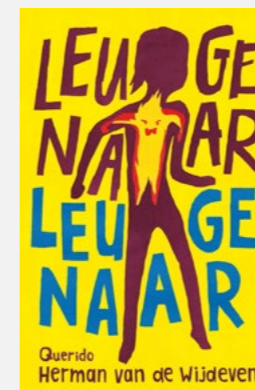
WERKBEURZEN VOOR LITERAIRE AUTEURS

112 aanvragen	83 toekenningen	305 eenheden
€ 793.000 toegekend		
€ 9.554 gemiddeld per werkbeurs		

Beoordeling: adviescommissies genres

Wil je weten welke auteurs en illustratoren in 2020 een werkbeurs ontvingen om zich toe te kunnen leggen op de creatie van nieuw literair werk? Je vindt alle toegekennde werkbeurzen in 2020 op onze website.

Leugenaar leugenaar: lezen op het puntje van je stoel

“ Herman van de Wijdeven kreeg onder meer voor het schrijven van *Leugenaar leugenaar* een werkbeurs. Met dit straffe jeugdboek toont hij dat hij ook de coming-of-age-roman in de vingers heeft. Op het puntje van je stoel lees je mee hoe Charlie kwaad is en steeds kwaaiër wordt. Filmische scènes (de pot witte verf!) en fantastische dialogen.

Lien Devos
internationale promotie
jeugdboeken

Charlotte Van den Broeck gooit hoge ogen met non-fictiedebuut

“ Het non-fictiedebuut van dichter Charlotte Van den Broeck was volgens de adviescommissie non-fictie een van de hoogtepunten uit de stapel leeswerk in 2020. Ze adviseerde een verhoging van haar werkbeurs, en heeft

ook grote verwachtingen van haar volgende werk. De kwaliteiten van *Waagstukken* zijn ook elders niet onbesproken gebleven. Zo stond het boek op de shortlist van de Libris Literatuurprijs, en wist het ook in het buitenland vertalingen in de wacht te slepen, in het Duits, Engels en Deens.

Marieke Roels
beleidsmedewerker
non-fictie

WERKBEURZEN VOOR NON-FICTIEAUTEURS

27 aanvragen	18 toekenningen	66 eenheden
€ 171.600 toegekend		
€ 9.533 gemiddeld per werkbeurs		

Beoordeling: adviescommissie non-fictie

Wil je weten welke auteurs in 2020 een werkbeurs ontvingen om goede non-fictie te kunnen schrijven? Je vindt alle toegekende werkbeurzen voor non-fictieauteurs in 2020 op onze website.

WERKBEURZEN VOOR STRIPAUTEURS

24 aanvragen	17 toekenningen	56 eenheden
€ 145.600 toegekend		
€ 8.565 gemiddeld per werkbeurs		

Beoordeling: adviescommissie strips

Wil je weten welke stripauteurs in 2020 een werkbeurs ontvingen? Je vindt alle toegekende werkbeurzen voor stripauteurs in 2020 op onze website.

Haas & Gaai bespelen hun makers Ward Zwart en Ignace Cami (vlnr).
© Ward Zwart

© Andy Huysmans

Mies Van Dun
ondersteuning
strips

Ik kom van ver maar blijf niet lang laatste spoor van Ward Zwart

“ Drie jaar na *Wolven* is *Ik kom van ver maar blijf niet lang* het resultaat van de tweede samenwerking tussen scenarist Enzo Smits en tekenaar Ward Zwart. Het werd een prachtige graphic novel, waarin het duo een nostalgisch portret neerzet van zoekende jongeren die opgroeien in een klein dorp in de jaren '90. De dromerige potloodtekeningen nemen je mee in een filmische vertelling over wat het betekent om te vertrekken, maar ook om thuis te komen. Beide auteurs ontvingen voor de uitwerking van dit album een werkbeurs strips. In 2020 overleed Ward. Op onze website schreef Enzo, samen met Ephameron en Ignace Cami, een essay over Wards artistieke universum en de vele sporen die hij achterliet.

STIMULERINGSBEURZEN VOOR LITERAIRE AUTEURS

---

21 aanvragen

---

14 toekenningen

€ 60.000 toegekend

€ 4.286 gemiddeld per stimuleringsbeurs

Beoordeling: adviescommissies genres

Auteurs en illustratoren kunnen voor alle genres een stimuleringsbeurs aanvragen, behalve voor non-fictie en strips. Voor non-fictie komen auteurs vanaf één publicatie al in aanmerking voor een werkbeurs.

Stripauteurs kunnen een werkbeurs aanvragen wanneer ze tien stripplaten gepubliceerd hebben. Stimuleringsbeurzen zijn bedoeld voor auteurs en illustratoren die enkel een debuut publiceerden en nog geen andere publicaties op hun naam hebben staan, waardoor de drempel lager ligt dan bij het aanvragen van een werkbeurs waarvoor minstens twee publicaties nodig zijn.

Wil je weten welke gedebuteerde auteurs en illustratoren in 2020 een stimuleringsbeurs ontvingen om zich toe te kunnen leggen op een tweede literaire publicatie? Je vindt alle toegekende stimuleringsbeurzen in 2020 op onze website.

Zwerveling lieveling van de New York Times

“ 2020 was een jaar vol sterke debuten. Ik pik er graag *Zwerveling* van Peter van den Ende uit. Hij kreeg één van veertien stimuleringsbeurzen in 2020, wat hem de kans geeft om verder te werken aan bijzondere prentenboeken. Ook in het buitenland werd dit debuut gretig opgepikt. De Engelse vertaling werd zelfs door The New York Times verkozen tot een van de 25 beste kinderboeken wereldwijd!

© Andy Huysmans

Elise Vanoosthuyse
internationale promotie
prentenboeken

OPNAME OP DE AUTEURSLIJST

---

877 auteurs op de lijst in totaal

---

362 auteurs geven minimaal één lezing

---

40 nieuwe namen in 2020

Beoordeling: [adviescommissie auteurslezingen](#)

Auteurs, illustratoren, striptekenaars, vertalers of slamdichters die graag over hun werk vertellen kunnen zich aanmelden voor de auteurslijst van Literatuur Vlaanderen. Zij komen dan in aanmerking voor subsidie wanneer zij een auteurslezing geven. Auteurs moeten voldoen aan de criteria voor opname op de auteurslijst en de lezingen moeten als doel hebben het publiek aan te zetten tot lezen. Na opname op de lijst kunnen auteurs maximaal 15 keer per jaar rekenen op een subsidie van € 100.

Wil je weten welke auteurs in aanmerking komen voor een subsidie voor lezingen? Je vindt [een overzicht op de auteurslezingenwebsite](#). Je kunt nog verder verfijnen op bijvoorbeeld naam, provincie, thema en doelgroep.

Samen met uitgeverijen kijken naar auteurscontracten

“ Auteurs die op de auteurslijst van Literatuur Vlaanderen opgenomen willen worden, moeten een contract kunnen voorleggen dat de belangrijkste richtlijnen uit het modelcontract volgt. Als blijkt dat het contract van een kandidaat op bepaalde punten afwijkt, neemt Literatuur sinds afgelopen jaar eerst zelf contact op met de uitgever om de mogelijkheden te bespreken, voordat een auteur meteen wordt afgewezen, zoals vroeger het geval was. Al meteen is gebleken dat deze extra inspanning leidt tot een betere sfeer en belangrijke nieuwe inzichten voor Literatuur Vlaanderen, de uitgevers en de auteurs. Ik ben er trots op dat we ons inzetten voor deze mooie samenwerking tussen alle partijen!

Nanne de Viet
beleidsmedewerker
auteurslezingen

... en meer

VLAAMSE AUTEURSVERENIGING

€ 42.000 toegekend en uitbetaald

Literatuur Vlaanderen ondersteunde de werking van de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) in 2020 opnieuw met € 42.000.

De VAV is de belangenvereniging van en voor Vlaamse auteurs. Ze vertegenwoordigt zowel auteurs van proza, poëzie, toneel, scenario's, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie en strips als illustratoren en literair vertalers. De werking van de Vlaamse Auteursvereniging berust op twee pijlers: Vlaamse auteurs individueel informeren en bijstaan en hen collectief vertegenwoordigen en verdedigen.

Literatuur Vlaanderen en de VAV werken zowel formeel als informeel geregeld samen. Door de deelname van de VAV aan de kerngroep van het BoekenOverleg, zijn er veel kansen tot gesprek, overleg en uitwisseling van informatie. In 2020 werkte Literatuur Vlaanderen bovendien nauw samen met de VAV om een regeling op te zetten om de middelen te verdelen voor auteurs uit

het noodfonds voor de compensatie van coronaschade. Om auteurs te stimuleren om de compensatie aan te vragen – wat voor velen blijkbaar toch een drempel was – interviewden Matthijs de Ridder, voorzitter van VAV, en onze directeur Paul Hermans elkaar op onze website.

OPSTART CROSS-OVER LAB 2021

In het najaar van 2020 zag Cross-overLab 2021 het licht. Dit creatieve traject van zes maanden helpt zes deelnemers met coachingsessies, workshops en masterclasses om over te schakelen naar een andere discipline waarin zij nog niet professioneel hebben gewerkt. Aan het eind van het traject ontvangt het beste en meest veelbelovende project een geldprijs van € 5.000 om het plan verder te ontwikkelen.

Cross-overLab staat open voor Vlaamse en Nederlandse professionals uit de werelden van fictie, documentaire, animatie, theater, games, literatuur en poëzie, die de ambitie hebben zich in een andere discipline te ontwikkelen. Het is een initiatief van het Vlaams Audiovisueel Fonds, het Nederlands Film Fonds en deAuteurs, met steun van deBuren, Literatuur Vlaanderen, Lirafonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Creative Europe en het Nederlands Letterenfonds.

Subsidies

PROJECTBEURZEN VOOR LITERAIRE VERTALERS IN HET NEDERLANDS

---

41 aanvragen

---

38 toekenningen

€ 137.025 toegekend

€ 3.606 gemiddeld per werkbeurs

Beoordeling: adviescommissie vertalingen
in het Nederlands

Met een projectbeurs wil Literatuur Vlaanderen vertalers tijd en ruimte bieden om te werken aan de Nederlandse vertaling van literair werk. Vertalers kunnen een projectbeurs aanvragen als zij minstens twee literaire vertalingen of toneelteksten in het Nederlands gepubliceerd hebben. De projectbeurs is strikt gebonden aan een vertaalproject dat leidt tot een boekpublicatie of tot de opvoering van een toneelstuk.

Wil je weten welke vertalers in 2020 een projectbeurs ontvingen om zich toe te kunnen leggen op een vertaalproject? Je vindt alle toegekende projectbeurzen in 2020 op onze website.

TROTS
OP

Trots op ons logo in 'De jaren' van Annie Ernaux

“ Het veel bejubelde *De jaren* van Annie Ernaux verscheen in oktober 2020. Een deel van het succes is te verklaren door de alom geprezen vertaling van de hand van Rokus Hofstede. Die kwam tot stand mede dankzij een projectbeurs van Literatuur Vlaanderen. Toch mooi om ons logo te zien in een boek dat zoveel mensen in hun hart sluiten. Bovendien deed de uitgever de vertaler de eer aan om zijn naam op de cover te plaatsen. Eind 2020 raakte bekend dat Hofstede de Martinus Nijhoff Vertaalprijs in de wacht sleept, een van de grootste vertaalprijzen van Europa. De kers op de taart!

© Andy Huysmans

STIMULERINGSSUBSIDIES VOOR LITERAIRE VERTALERS IN HET NEDERLANDS

---

9 aanvragen

---

8 toekenningen

€ 17.700 toegekend

€ 2.213 gemiddeld per werkbeurs

Beoordeling: adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Met een stimuleringssubsidie wil Literatuur Vlaanderen talentvolle vertalers de financiële slagkracht en extra motivatie geven om zich verder te ontwikkelen als literair vertaler. Beginnende vertalers kunnen een subsidie aanvragen wanneer zij al een eerste literaire vertaling gepubliceerd hebben. De subsidie wordt maximaal vier keer toegekend aan een vertaler.

Wil je weten welke vertalers in 2020 een stimuleringssubsidie ontvingen om zich toe te kunnen leggen op een vertaalproject? Je vindt de toegekende stimuleringssubsidie in 2020 op onze website.

Mies Van Dun

ondersteuning vertalingen
in het Nederlands

PROJECTSUBSIDIE FRAGMENTVERTALINGEN UIT HET NEDERLANDS

---

82 aanvragen

---

40 toekenningen

---

10 talen

---

4 genres

€ 30.000 toegekend

€ 750 per project

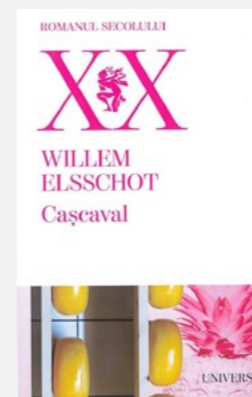

Beoordeling: team internationaal

Met haar subsidies voor een fragmentvertaling uit het Nederlands geeft Literatuur Vlaanderen literair vertalers ruimte en tijd om een fragmentvertaling te maken van een Vlaams literair werk dat ze graag willen vertalen en gepubliceerd zien. Met de fragmentvertaling kunnen zowel de vertaler als het team van Literatuur Vlaanderen vervolgens buitenlandse uitgevers proberen te overtuigen om het volledige boek, de strip of theater - tekst in vertaling uit te geven of op te voeren.

In 2020 konden we voor het eerst – door een eenmalig extra budget – twee rondes organiseren van deze subsidieregeling. Ook in coronatijden is het bijzonder belangrijk om de vertalers niet uit het oog te verliezen.

40 fragmentvertalingen mogelijk maken

“ De subsidie voor fragmentvertalingen uit het Nederlands was in 2020 voor vertalers meer dan ooit welkom. Dankzij extra middelen ter compensatie van de geleden coronaschade, konden we maar liefst 40 fragment-

vertalingen mogelijk maken - tegenover 12 in 2019. Deze regeling, waarbij vertalers via een fragmentvertaling hun favoriete boek gaan promoten bij buitenlandse uitgevers, levert bovendien geregeld mooie resultaten op. Zo kon vertaler Jan H. Mysjkin een Roemeense uitgever overtuigen om *Kaas van Willem Elsschot* te publiceren. *Cașcaval* verscheen in 2020 bij Univers. Mysjkin maakte de vertaling samen met zijn Roemeense vertaalpartner Doina Ioanid.

Karen Thys
ondersteuning
internationale
promotie

Zij kregen – net als in zoveel andere sectoren – veel minder opdrachten dan anders. Dat een extra ronde meer dan welkom was, bleek uit het hoge aantal aanvragen: dat waren er bijna drie keer zoveel als het jaar voordien. In 2021 zullen we trouwens opnieuw twee rondes voorzien, omdat we merken dat deze regeling perfect inspeelt op de noden van veel vertalers uit het Nederlands én bovendien veel resultaten (lees: gepubliceerde boekvertalingen) oplevert.

Wil je weten welke vertalers een subsidie voor een fragmentvertaling uit het Nederlands kregen in 2020? Je vindt alle toegekende subsidies voor fragmentvertalingen in 2020 op onze website. Je kunt nog verder verfijnen op genre of een zoekterm (bijvoorbeeld een taal, de familienaam van de vertaler of een woord uit de titel) intikken.

... en meer

VERTALERSHUIS

---

13 vertalers (verblijf)

---

12 vertalers (enkel leefgeld)

€ 14.602,50 leefgeld

€ 17.732,97 huur

€ 9.648,55 andere kosten

Beoordeling: team internationaal

Het Vertalershuis is een plek in hartje Antwerpen waar Literatuur Vlaanderen elke maand twee tot vier vertalers uit het Nederlands verwelkomt. Zij verblijven daar twee weken tot twee maanden om rustig te werken aan de vertaling van Nederlandstalig literair werk in een andere taal en zich onder te dompelen in de Vlaamse cultuur en de gesproken taal.

De coronapandemie en de bijgaande maatregelen hebben een grote impact gehad op de bezetting van het Vertalershuis in 2020. Ondanks een volle planning

Vertalers coronaproof ontvangen in Vertalershuis

“ Eind maart dwongen het coronavirus en de opgelegde maatregelen ons om de deuren van het Vertalershuis voor onbepaalde tijd te sluiten. Toen in juli de situatie tijdelijk verbeterde, hebben we niet gearzeld en het Vertalershuis opnieuw - coronaproof - opengesteld voor twee vertaalduo's. Het was bijzonder nuttig en inspirerend voor deze vertalers om 'live' met hun partner rond de tafel te kunnen gaan zitten en samen aan hun vertalingen te werken.

Karen Thys
coördinatie
Vertalershuis

verbleven in 2020 slechts dertien vertalers in het Vertalershuis. Zij vertaalden Nederlandstalige literatuur in acht verschillende talen: Afrikaans, Duits, Engels, Frans, Italiaans, Roemeens, Servisch en Turks. De bezettingsgraad bedroeg 33%.

12 vertalers dienden hun aanvraag voor een verblijf in het Vertalershuis in voor de aanvang van de coronacrisis, maar moesten door de reisbeperkingen en om veiligheidsredenen hun toegezegde verblijf annuleren. Om hen een hart onder de riem te steken in deze onzekere tijden en vanuit de overtuiging dat ze thuis net zo hard aan hun vertaalproject zouden werken als in het Vertalershuis, kregen ze het voorziene leefgeld toch uitbetaald.

Bovenop de eigen middelen die Literatuur Vlaanderen voor het Vertalershuis reserveerde, kon ze rekenen op een projectsubsidie van € 5.000 van Antwerpen Boekenstad.

Wil je weten welke vertalers in het Vertalershuis verbleven in 2020? Je vindt [een overzicht van alle verblijven in het Vertalershuis](#) op onze website.

VERTALERS AAN HET WOORD

De gasten van het Vertalershuis schrijven na hun verblijf een verslag. Dit zijn enkele reacties van vertalers die in 2020 in Antwerpen verbleven.

© Kirsten Gehrman

“ Ik denk dat dat het grootste geschenk is dat mijn verblijf in het Vertalershuis me gaf: tijd om te werken, te lezen en uit mijn routine te stappen zodat ik het boek waar ik mee bezig ben in een nieuw licht kon zien, als een compleet werk, als onderdeel van iets dat groter is dan mijn beeldscherm thuis.

Kristen Gehrman verbleef twee weken in Antwerpen om te werken aan haar Engelse vertaling van *Het smelt* van Lize Spit. Ze schreef een mooi verslag, dat op de website van Literatuur Vlaanderen verscheen.

“ Opnieuw is deze ervaring zeer nuttig geweest, met name door het samenwerken met Françoise (zij het aan verschillende vertaalopdrachten). We konden namelijk elkaars vertalingen lezen, elkaars vragen beantwoorden over de betekenis van een bepaalde Nederlandse uitdrukking of over wat 'natuurlijker' in het Frans klonk.

Emmanuelle Tardif werkte tijdens haar verblijf in het Vertalershuis aan de Franse vertaling van *Otmars zonen* van Peter Buwalda. Ze deelde het appartement met haar collega-vertaalster Françoise Antoine, die op dat moment *Grand Hotel Europa* van Ilya Leonard Pfeijffer vertaalde.

© rv

© rv

De Servische vertaalster **Olivera Petrović** werkte tijdens haar verblijf aan haar vertaling van *De capsulaire beschaving*, een non-fictieboek van Lieven De Cauter. Ook zij schreef een uitgebreid verslag over haar verblijf, dat ze vroegtijdig moest afbreken door de dreigende lockdown.

“ Wat corona niet kan veranderen is de herinnering aan enkele weken intensief werken in het Vertalershuis en de bijzonder prettige samenwerking met de medewerkers van Literatuur Vlaanderen en mijn huisgenoot Gerd Busse.

Toen in juli de situatie tijdelijk verbeterde, hebben we het Vertalershuis opnieuw opengesteld voor twee vertaalduo's die elk twee weken - coronaproof - in het Vertalershuis mochten komen werken, onder wie **Laura Vroomen** en **Lorraine T. Miller**. Ze werkten samen aan hun Engelse vertaling van *De vlinder en de storm* van Walter Lucius, en vertellen daarover in [hun verslag](#).

© rv

“ De hele wereld weet ondertussen dat Skype- en Zoommeetings delicaat kunnen zijn, dus ik genoot van het vooruitzicht dat we dingen gewoon tegenover elkaar aan tafel konden bespreken (met een kop koffie en Belgisch lekkers binnen handbereik).

EXPERTISECENTRUM LITERAIR VERTALEN

€ 15.000 bijdrage Literatuur Vlaanderen

Literatuur Vlaanderen werkt sinds 2016 samen met het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) via een geassocieerd partnerschap. Andere partners zijn het Nederlands Letterenfonds, de universiteiten van Utrecht en Leuven en de Taalunie. Literatuur Vlaanderen zit in de bestuursvergadering en heeft zo een duidelijke stem bij beslissingen over de jaarplanning en de begroting van het ELV.

2020 betekende voor het ELV de start van een nieuwe beleidsperiode, die loopt tot en met 2024. De komende jaren focust de organisatie op online aanbod, duurzame ontwikkeling, diversiteit, literair vertalen in de brede zin, talenbeleid en samenwerking. Je leest er alles over in het Beleidsplan 2020-2024.

Individuele begeleiding

Het ELV zet, samen met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds, ontwikkelingstrajecten en mentoraten op voor vertalers in en uit het Nederlands.

- In 2020 startten 12 vertalers – na twee aanvraagrondes – aan een ontwikkelingstraject. Zij kregen zo de kans om te werken aan de vertaling van een tekst, om

die voor te kunnen leggen aan potentiële uitgevers. Het gaat om zeven vertalers in het Nederlands en vijf vertalers uit het Nederlands.

- 11 vertalers – waarvan zes in en vijf uit het Nederlands – werkten in 2020 samen met een mentor aan een vertaling waarvoor ze al een uitgiftecontract hebben.

Cursussen

In het najaar van 2020 organiseerde het ELV drie online cursussen:

- literair vertalen Nederlands-Pools voor startende vertalers, zes deelnemers;
- vertalen van non-fictie Nederlands-Engels voor beginnende professionals: vijf deelnemers;
- professionalisering van de beginnende literair vertaler: vijf deelnemers.

ESLT Summer School

Van 8 tot en met 11 september 2020 vond de zomercursus van de European School of Literary Translation (ESLT) plaats, voor het eerst volledig online. Dit is een samenwerking van het ELV met Britse en Italiaanse partners. 26 Europese literair vertalers namen deel, van wie vijf vertalen in en twee uit het Nederlands. Ze doorliepen een programma van lezingen, workshops en forumdiscussies.

Kennisbank

Eind 2019 stopte het ELV zijn online kennisbank in een nieuw jasje. In de loop van 2020 werd deze databank aangevuld met naslagwerken, veelgestelde vragen, vertaalopleidingen enzovoort. Je leest er ook vijf genredossiers over het vertalen van verhalend proza, non-fictie, poëzie, theater en kinder- en jeugdliteratuur.

LITERAIRE VERTAALDAGEN

€ 2.750 bijdrage Literatuur Vlaanderen

De Literaire Vertaaldagen van 2020 werden verplaatst naar 2021. Voor de tweeëntwintigste editie vonden tien workshops plaats in Amsterdam én Antwerpen, in plaats van de twee traditionele ontmoetingsdagen in Nederland. De tien workshops waren volledig online te volgen in januari en februari 2021.

Het thema was ‘Van auteur tot redacteur tot vertaler’, over de weg die een literaire vertaling aflegt: vanaf het oorspronkelijke manuscript van de auteur tot het vertaalde boek dat in een ander land in de winkel ligt. Hoe werken de drie menselijke schakels die essentieel zijn op deze weg – de auteur, de redacteur en de vertaler – met elkaar samen?

Literatuur Vlaanderen organiseerde twee workshops in Antwerpen. Tijdens de eerste workshop gingen auteur Bart Moeyaert, vertaler Laura Pignatti en redacteur Federico Appel van uitgeverij Sinnos met elkaar in gesprek over de Italiaanse vertalingen van Moeyaerts boeken.

*Workshop met Bart Moeyaert
in boekencafé Boekowsk © rv*

Tijdens de tweede workshop ging het Vlaams-Nederlandse vertalersduo Els de Roon Hertoge en Annelies de hertogh in gesprek met vertaler Robert Chandler over het vertalen van *Stalingrad* van de Russische auteur Vasili Grossman.

Digitale vertaaldagen live vanuit Antwerpen

“ Literatuur Vlaanderen is al jaren een partner van de Literaire Vertaaldagen. Die vinden normaal gezien plaats in de Rode Hoed in Amsterdam. Corona gooide ook hier roet in het eten, maar bracht tegelijk kansen met zich mee. Toen de organisatie besloot om alle ateliers digitaal te organiseren, zagen collega Rein en ik een mogelijkheid om er twee in Vlaanderen te laten doorgaan. Dat leverde twee zeer boeiende sessies op in boekencafé Boekowski in Antwerpen (coronaveilig uiteraard!). Afgaande op de reacties die we achteraf ontvingen, was zowel de sessie rond Bart Moeyaert als die over de vertaling van de epische Russische roman 'Za Pravoe Delo' van Vasili Grossman een schot in de roos!

Joris Smeets
beleidsmedewerker
leesbevordering &
vertalingen

WAAR IDEEËN RIJPEN / **UITGEVERS**

Subsidies

SUBSIDIES VOOR LITERAIRE TIJDSCHRIFTEN

8 tijdschriften

€ 171.635 toegekend

Beoordeling: adviescommissie literaire tijdschriften

Met deze subsidie, die loopt van 2017 tot 2020, ondersteunt Literatuur Vlaanderen waardevolle en kwaliteitsvolle tijdschriften waarin literatuur centraal staat.

Wil je weten welke literaire tijdschriften in 2020 subsidie ontvingen? Je vindt alle toegekende subsidies voor literaire tijdschriften op onze website.

TROTS
OP

DiVerzen verzamelt grenzeloze liefde voor poëzie

“ Dit jaar heeft van veel subsidieaanvragers de nodige flexibiliteit en reorganisatie gevraagd, ook bij de uitgave van publicaties. Veel presentatiemomenten werden geannuleerd, waardoor ik

er des te meer naar uitkeek om de boeken in mijn postvak te zien belanden. Een mooi exemplaar dat via onze ondersteuning tot stand kwam is *DiVerzen*. Via een traject in Brussel, Kortrijk en Oostende stimuleerde FMDO nieuwkomers en mensen met en zonder migratieachtergrond om in deze publicatie hun verhaal of liefde voor poëzie te delen in een zelf gekozen taal.

Stefanie Luppens

ondersteuning
doelgroepgerichte
publicaties

© Andy Huysmans

SUBSIDIES VOOR DOELGROEPGERICHTE LITERAIRE PUBLICATIES

---

6 aanvragen

---

5 toekenningen

€ 25.550 toegekend

Beoordeling: adviescommissie letteren en samenleving

Iedereen heeft het recht om te genieten van lezen en literatuur. Daarom ondersteunt Literatuur Vlaanderen kwaliteitsvolle en met zorg uitgegeven literaire werken voor specifieke doelgroepen.

Wil je weten welke organisaties in 2020 subsidie voor een doelgroepgerichte publicatie ontvingen? Je vindt alle toegekende subsidies voor doelgroepgerichte publicaties in 2020 op onze website.

Subsidies

SUBSIDIES VOOR LITERAIRE ORGANISATIES

---

5 aanvragen

---

5 toekenningen

€ 1.125.000 toegekend

Beoordeling: adviescommissie literaire manifestaties en organisaties

Literaire organisaties maken literatuur toegankelijk voor een breed publiek en geven haar een plek in de samenleving. Ze verbinden auteurs en lezers met elkaar en ze stimuleren de ontwikkeling, creatie, verspreiding van en reflectie over literatuur in al haar genres. Literatuur Vlaanderen steunt daarom literaire organisaties, die literatuur centraal stellen in de werking naar hun doelgroepen.

Literaire organisaties ontvangen meerjarige steun voor de periode 2017-2020 en dienen jaarlijks een actieplan in. De lopende periode werd verlengd tot eind 2022. De vijf organisaties die subsidie ontvangen zijn Passa Porta, PEN Vlaanderen, Poëziecentrum, Villa Verbeelding en VONK & Zonen. Zij hebben een permanente en (semi-)professionele werking en hun betekenis en bereik is bovenlokaal.

Los van de meerjarige subsidie aan vijf organisaties kende Literatuur Vlaanderen in 2020 nog een laatste subsidie van € 80.000 euro toe aan het Emile Verhaerenmuseum. Dat is een gevolg van de verlenging van de overdracht van provinciale middelen. Vanaf 2021 ontvangt het museum deze middelen via het Gemeentefonds.

Wil je weten welk subsidiebedrag organisaties in 2020 ontvingen? Je vindt alle toegekende subsidies voor literaire organisaties op onze website.

Waar gaan we naartoe?: poëtische ontdekkingstocht in eigen stad

“ In de zomer van 2020 stelde de Partij voor de Poëzie aan iedereen de vraag: Waar gaan we naartoe? Na tijden van quarantaine en social distancing zullen we onze levens opnieuw oppikken, maar de vraag blijft hoe we dat precies zullen doen. We gaan terug naar normaal, maar dat normaal is toch net iets anders dan voorheen. Deze poëtische speurtocht was een productie van Vonk & Zonen, dat als organisatie een subsidie krijgt van Literatuur Vlaanderen. De initiatiefnemers willen alvast wat richting geven in de zoektocht naar een nieuwe zorgeloosheid. Ik ging mee op pad in mijn eigen stad, en ontdekte bij elke halte een nieuw deel van het gedicht en van een poëtische performance.

Lara Rogiers
beleidsmedewerker
manifestaties &
organisaties

SIGNAAL 7

Als wij straks ogenschijnlijk zorgeloos
Onszelf terug in de wind gooien,
En wij opnieuw zullen beginnen met worden
Na onze adem eindeloosachtig te hebben ingehouden,
Verhullen we onszelf niet langer in alledaags
We herademen de wereld met het onverwachte
Noemen onze nieuwe huid verwondering en durf
Strelen licht en raken dan gretig aan,
De lente heeft ons overleefd - wij stappen langzaam voorbij
Aan ons gemis, pakken de draad weer op als een stratenplan,
Doen het veranderde vroegere anders,
En vragen ons af: in een huis van glas, waar zet je de kast?
Ligt de uitkomst voor de hand? Als de poten onder onze stoel
Zijn weggezaagd - dan zitten we toch gewoon op de grond?
Zoals een dier de afstand meet in de ogen van de ander,
Even schoorvoetend en onbehouden
lopen wij rond met ons hoofd in onze handen.
Er is geen beginnen aan maar kijk daar openen de wolken
Zich tot een einder die elk gewicht kan dragen.
Zie ons ongezien gestroomlijnd overal opduiken,
Tegelijk en overzichtelijk totaal.
Voel ons landen in speels van kleur veranderende handen.

ARTIJ PARTIJ
VOOR DE POËZIE
POËZIE | POËZIE
dvd

SUBSIDIES VOOR LITERAIRE MANIFESTATIES

---

27 aanvragen

---

17 toekenningen

€ 110.400 toegekend

Beoordeling: adviescommissie literaire manifestaties en organisaties

Literatuur Vlaanderen ondersteunt literaire evenementen met een bovenlokaal karakter en publieksbereik. Manifestaties die aandacht hebben voor diversiteit, zowel wat betreft het doelpubliek als voor de inhoudelijke invulling van het evenement, worden aangemoedigd door Literatuur Vlaanderen. Aandacht voor kwetsbare literaire genres en nieuwe vormen van literatuur is een pluspunt.

Wil je weten welke literaire en stripmanifestaties in 2020 subsidie ontvingen? Je vindt alle toegekende subsidies voor literaire manifestaties en stripmanifestaties in 2020 op onze website.

BabelBühne: smeltkroes van kunsten, klanken en smaken

“ In een jaar waar niet veel mogelijk was voor podium en publiek, kon Rooftoptiger toch gemeenschap en literatuur samenbrengen in Antwerpen-Noord. De organisatie kreeg een subsidie van Literatuur Vlaanderen voor de manifestatie BabelBühne. Deze installatie, geïnspireerd op de hangende tuinen van Babylon, werd het vervolgverhaal op het samenbouwproject 'Toren van Babel', dat in de zomer van 2019 een indrukwekkende ode aan meertaligheid vormde. Ook in 2020 kon de organisatie de gemeenschap samenbrengen om er een smeltkroes van allerlei kunsten, klanken en smaken te realiseren. Het concept was zo flexibel dat er ook steeds rekening gehouden werd met de wisselende coronamaatregelen.

Lore Piers
ondersteuning
manifestaties &
organisaties

Nog nauwer samenwerken met Iedereen Leest

“ Samen met Joris, onze nieuwe collega voor onder andere leesbevorderingsbeleid, nam ik in 2020 het leesbevorderingsreglement onder de loep. We startten met een hernieuwde, nog nauwere samenwerking met Iedereen Leest, waarbij we aanvragers met een idee voor een leesbevorderingsproject de mogelijkheid willen geven om een gesprek in te plannen voor inhoudelijke ondersteuning. Daarnaast willen we succesvolle projecten zichtbaarder maken door ze meer te delen met Iedereen Leest en via het charter voor een inclusieve boekensector. Wat een mooi resultaat van nog maar een jaar samenwerken! Ik ben Joris bovendien dankbaar voor onze inspirerende gesprekken, zowel op kantoor als tijdens onze pauzewandelingen.

© Andy Huysmans

Stefanie Luppens
ondersteuning
leesbevordering

SUBSIDIES VOOR LEESBEVORDERING

---

31 aanvragen

---

15 toekenningen

€ 144.450 toegekend

Beoordeling: adviescommissie letteren en samenleving

Literatuur Vlaanderen ondersteunt met subsidies voor projecten leesbevordering organisatoren die mensen warm maken om te beginnen met lezen of hen laten kennismaken met boeken die ze nog niet kennen.

Wil je weten welke leesbevorderingsprojecten in 2020 subsidie ontvingen? Je vindt alle toegekennde subsidies voor leesbevordering in 2020 op onze website.

SUBSIDIES VOOR LITERAIR GRENSVERKEER

---

10 aanvragen

---

8 toekenningen

€ 55.430 toegekend

€ 11.086 gemiddeld per aanvraag

Beoordeling: adviescommissie literair grensverkeer

Samen met de Taalunie en het Nederlands Letterenfonds wil Literatuur Vlaanderen de grenzen in het Nederlandse taalgebied dunner maken. Daarom ondersteunen ze leesbevorderende en literaire projecten en initiatieven die de uitwisseling van kennis en expertise stimuleren tussen de verschillende delen van ons taalgebied. Deze subsidieregeling past in een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie organisaties. De Taalunie stelt hiervoor € 65.000 per jaar ter beschikking.

Wil je weten welke projecten en initiatieven in 2020 subsidie voor literair grensverkeer ontvingen? Je vindt alle toegekende subsidies voor literair grensverkeer in 2020 op onze website.

SUBSIDIES VOOR AUTEURSLEZINGEN

1.424 gesubsidieerde lezingen

---

802 gecompenseerde lezingen

€ 222.600 toegekend

€ 294.696,04 vanuit de markt via Literatuur Vlaanderen naar de auteurs

---

77.649 bezoekers in totaal

Gemiddeld 54 bezoekers per lezing

---

362 auteurs geven minimaal één lezing,

Gemiddeld 4 lezingen per auteur

Beoordeling: adviescommissie auteurslezingen

De afgelopen jaren steeg het aantal gesubsidieerde lezingen voortdurend. De coronacrisis heeft aan die groei abrupt een einde gemaakt. Uiteraard gaan we ervan uit dat dit een tijdelijke terugval is. In 2020 vonden er 1.424 gesubsidieerde lezingen plaats, dat zijn 1.513 lezingen minder dan in 2019.

Coronacompensatie

Auteurs kregen vooral aan het begin van de coronacrisis te maken met veel geannuleerde opdrachten. Daarom besliste Literatuur Vlaanderen al snel dat auteurs compensatie konden aanvragen (€ 100 per lezing) voor elke definitieve annulering. 802 lezingen werden op deze manier gecompenseerd.

Online lezingen

Ook kent Literatuur Vlaanderen sinds het begin van de coronacrisis subsidies toe voor online lezingen. Om die onder de aandacht te brengen organiseerde Literatuur Vlaanderen begin 2021 samen met Iedereen Leest een [webinar over online lezingen](#), waarvoor de opkomst en het enthousiasme zowel bij auteurs als bij organisatoren groot was. Pas in 2021 kunnen we een gerichte analyse maken van het aantal online initiatieven, omdat organisatoren pas sinds kort in het aanvraagformulier voor de subsidie kunnen aangeven of het gaat om een online lezing.

Hoe we geannuleerde lezingen als team opvingen

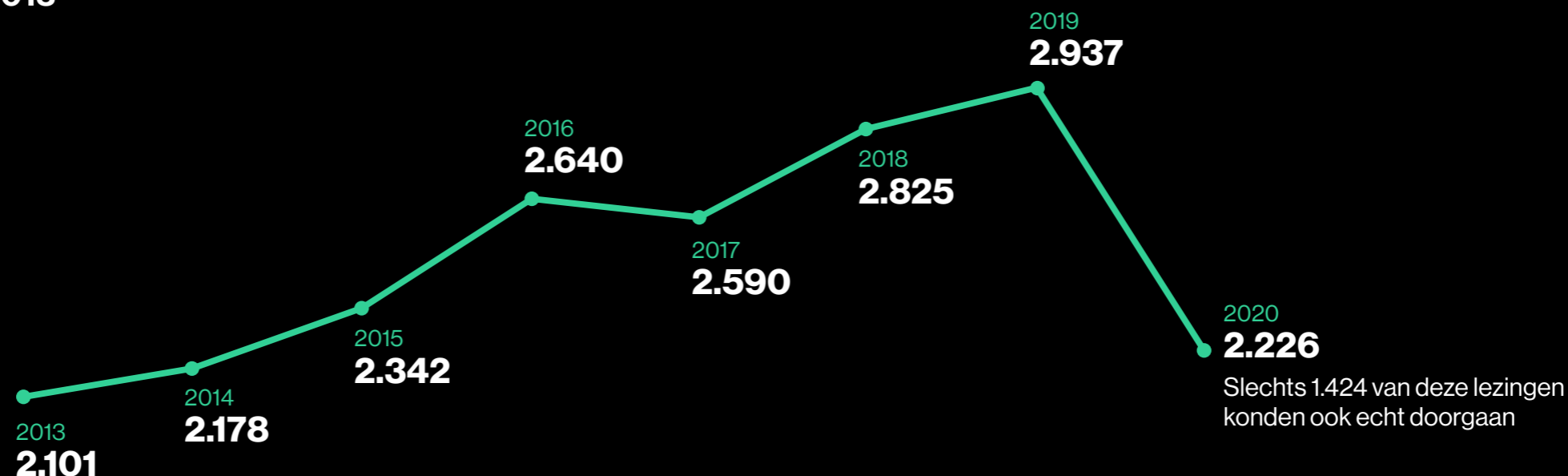
“ Toen het coronavirus toesloeg, werd meteen duidelijk dat het een uitdagend jaar zou worden voor de gesubsidieerde auteurslezingen. Als team maakten we de eerste golf aan annuleringen van dichtbij mee, waardoor we gelukkig wel snel zicht kregen op de grootste noden en bezorgdheden bij auteurs en organisatoren. Voor definitief geannuleerde lezingen stelden we een compensatieregeling op om het inkomstenverlies van auteurs te beperken. We ondersteunden ook voor het eerst online lezingen, iets wat we vanaf nu zullen blijven doen ongeacht de pandemie. Het doet deugd te weten dat we op deze manier toch iets hebben kunnen betekenen tijdens deze onzekere tijden.

Lien Heselmans

ondersteuning
auteurslezingen

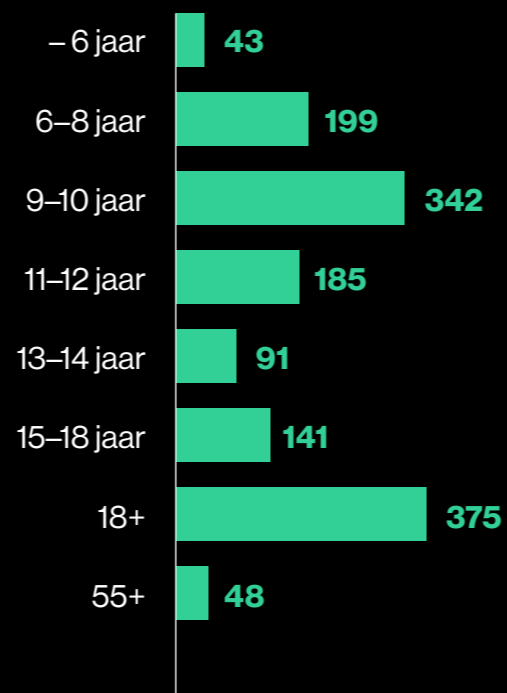
AANTAL AUTEURSLEZINGEN EVOLUTIE SINDS 2013

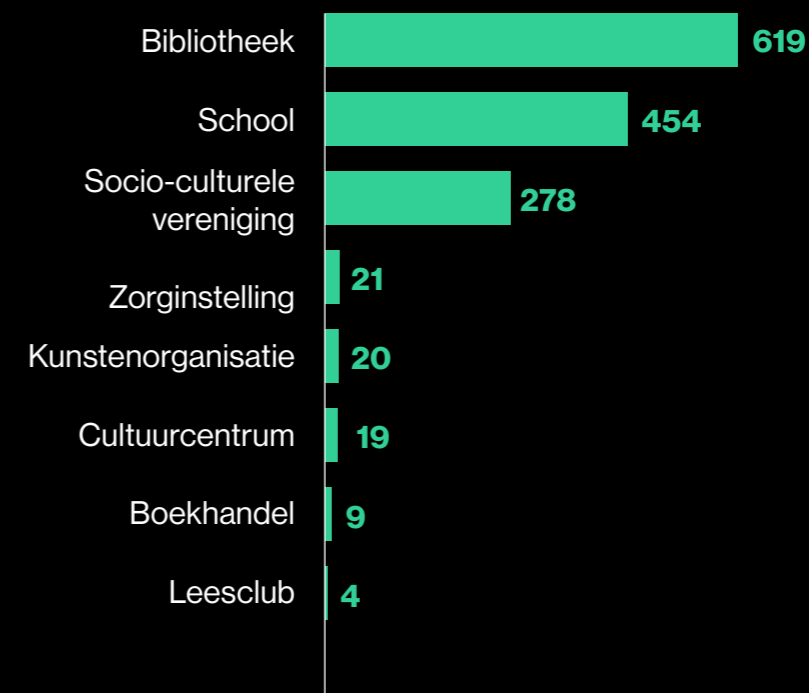
AUTEURSLEZINGEN 2020 PER GENRE

PER LEEFTIJD

PER ORGANISATIE

... en meer

AUTEURSGENOOTSCHAPPEN

---

7 aanvragen

---

5 toekenningen

€ 8.250 toegekend

Beoordeling: KANTL

Vanaf 2020 geeft Literatuur Vlaanderen de opdracht aan de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL) om de subsidies voor auteursgenootschappen te organiseren. De werking van auteursgenootschappen sluit immers nauw aan bij de missie en expertise van de KANTL. De KANTL zal ook initiatieven nemen voor een gemeenschappelijke en overkoepelende werking. Op die manier werken Literatuur Vlaanderen en de KANTL aan een geïntegreerd letterenbeleid, dat inspeelt op het versterken van literair erfgoed in Vlaanderen.

In 2020 ondersteunde de KANTL deze auteursgenootschappen: Filip De Pillecyn comité, Guido Gezellekring, Louis Paul Boon Genootschap, Reynaertgenootschap, Streuvelsgenootschap.

RESIDENTIEWERKING HET LIJSTERNEST

Zeven Vlaamse schrijvers verbleven in 2020 in Het Lijsternest, het voormalige huis van Stijn Streuvels in Ingoogem. Het Letterenhuis stelt Het Lijsternest elke zomer open voor het publiek. In de wintermaanden nemen schrijvers er hun intrek. Twee tot acht weken lang kunnen ze er ongestoord werken. Om dit mogelijk te maken sloot Literatuur Vlaanderen in 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst af met Passa Porta. De overeenkomst loopt tot eind 2022.

In 2020 verbleven deze auteurs in de residentieplek in het Lijsternest:

- **Andy Fierens** | 06.01 – 21.01
- **Elisabeth Marain** | 03.02 – 18.02
- **Patrick Cornillie** | 17.02 – 03.03
- **Anna Carlier** | 02.03 – 17.03
- **Luuk Gruwez** | 26.10 – 10.11
- **Paul Rigolle** | 09.11 – 24.11
- **Femke Vindevogel** | 23.11 – 08.12

ONDERZOEK ‘ONGELIJK MAAR EERLIJK’

Op verzoek van het Overleg Literaire Organisatoren (OLO), deBuren, de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) en Literatuur Vlaanderen deed literatuurwetenschapper Kila van der Starre onderzoek naar de vergoeding van literaire auteurs, literair vertalers en illustratoren in Vlaanderen. Ze voerde daarvoor een databaseonderzoek uit en nam een enquête af bij een gerichte steekproef aan respondenten. Het rapport *Ongelijk maar eerlijk* is hiervan het resultaat.

De adviezen van Van der Starre lopen uiteen. Ze wijst op het belang van open communicatie tussen auteurs en opdrachtgevers en geeft aan dat het gesprek over minimum- of standaardtarieven diepgaander gevoerd moet worden. Ze signaleert dat er veel kennis voorhanden is bij de opdrachtgevers van dit rapport en dat het goed zou zijn als meer actoren hun weg naar deze instellingen zouden vinden.

Uit het onderzoek komen opvallende verloningsverschillen naar voren tussen spelers. Blijkbaar weet ook niet iedereen bij welk loket je terechtkunt voor welke vragen. Eén advies baart in het bijzonder zorgen: ‘Respondenten geven aan dat minimumtarieven – in plaats van standaardtarieven – ongewenste consequenties met zich mee kunnen brengen.’ Deze angst voor minimumtarieven legt een systeemfout bloot. Als

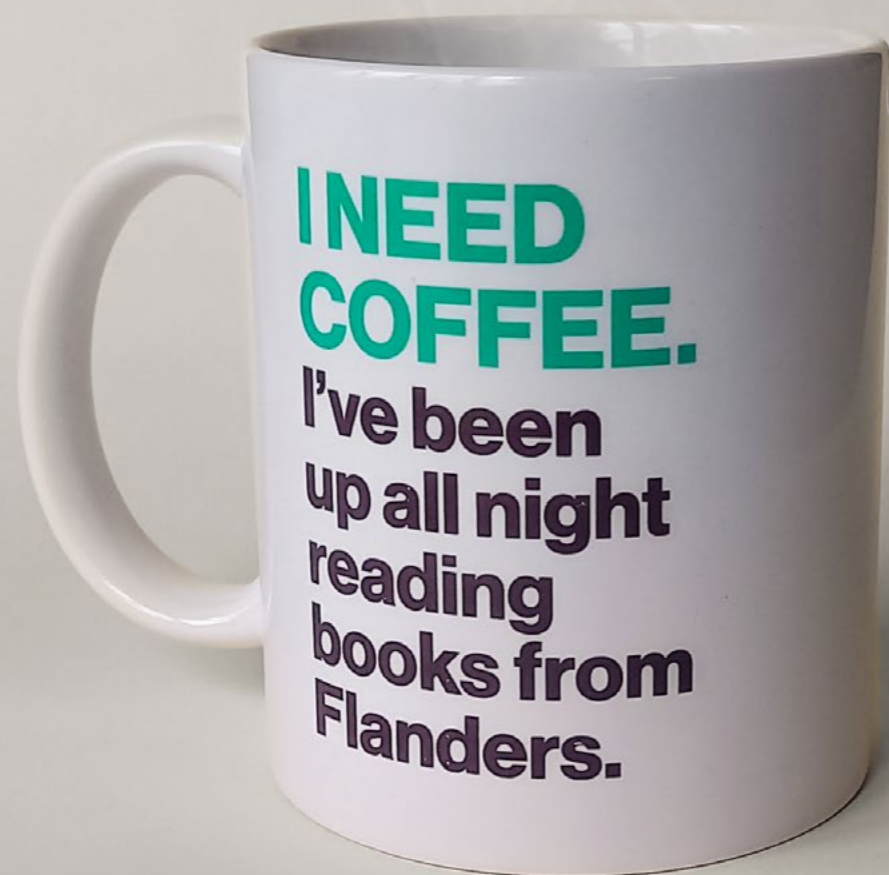
professionele organisaties het eigen personeel verlonen volgens de geldende barema’s, mag je verwachten dat zij deze lijn doortrekken naar kunstenaars die in hun opdracht optreden.

“ Uit het onderzoek blijkt dat vergoedingen voor lezingen in scholen en door kinder- en jeugdauteurs lager zijn dan de gemiddelde bijdragen voor auteursoptredens. Literatuur Vlaanderen wil de specifieke lezingencontext voor dit genre en deze doelgroep verder laten onderzoeken en kijken of verdere aanpassingen en bewustmaking nodig zijn.

Paul Hermans, directeur Literatuur Vlaanderen

Literatuur Vlaanderen bekijkt samen met de partners op welke manier er overal in het veld dezelfde correcte informatie kan gegeven worden over auteursvergoedingen. Daarnaast zullen we bekijken of de minimale vergoeding voor auteurs verhoogd kan worden, en is nog verder onderzoek nodig naar de specifieke context van lezingen voor een schoolpubliek.

DE WERELD IN

Nederlandstalige literatuur verdient een internationaal publiek en daar maakt Literatuur Vlaanderen werk van. Lees hier alles over de promotie van Vlaamse literatuur in het buitenland, auteursresidenties en andere reizen, en de vertaling van onze literatuur in andere talen. Kom bijvoorbeeld te weten waarom we een koffiemok opstuurden naar tien uitgevers van over de hele wereld.

DE WERELD IN

Subsidies

SUBSIDIE VOOR VERTALINGEN

133 aanvragen

122 toekenningen

€ 273.842 toegekend

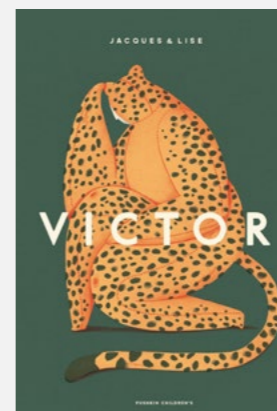
€ 2.245 gemiddeld per vertaling

Literatuur Vlaanderen ondersteunt buitenlandse uitgeverijen en theatergezelschappen die kwaliteitsvol literair werk van Vlaamse auteurs, illustratoren, strip- en theaterauteurs in vertaling uitgeven met een translation grant. Literatuur Vlaanderen vergoedt daarbij een deel van de vertaal- en soms ook productiekosten, met een maximum van € 8.000 per subsidie.

Wil je weten aan welke buitenlandse uitgevers een translation grant is toegekend in 2020? Je vindt alle toegekennde translation grants in 2020 op onze website.

TROTS
OP

Hoe Pushkin *Victor* van Jacques en Lise ontdekte

“Eureka, gevonden!’ Ik herinner me nog precies het moment waarop de uitgever van het Engelse Pushkin Press door *Victor* van Jacques en Lise bladerde. We hadden een speeddate bij onze

collega's in Amsterdam, die een tiental Engelstalige uitgevers hadden uitgenodigd voor een fellowship. Hij kon me niet precies vertellen hoe het allereerste prentenboek dat zijn uitgeverij op de markt wilde brengen er moest uitzien, maar ‘hij zou het voelen als hij het zag’. En inderdaad, Pushkin bracht *Victor* in 2020 uit met veel toeters en bellen op niet minder dan 3.000 exemplaren.

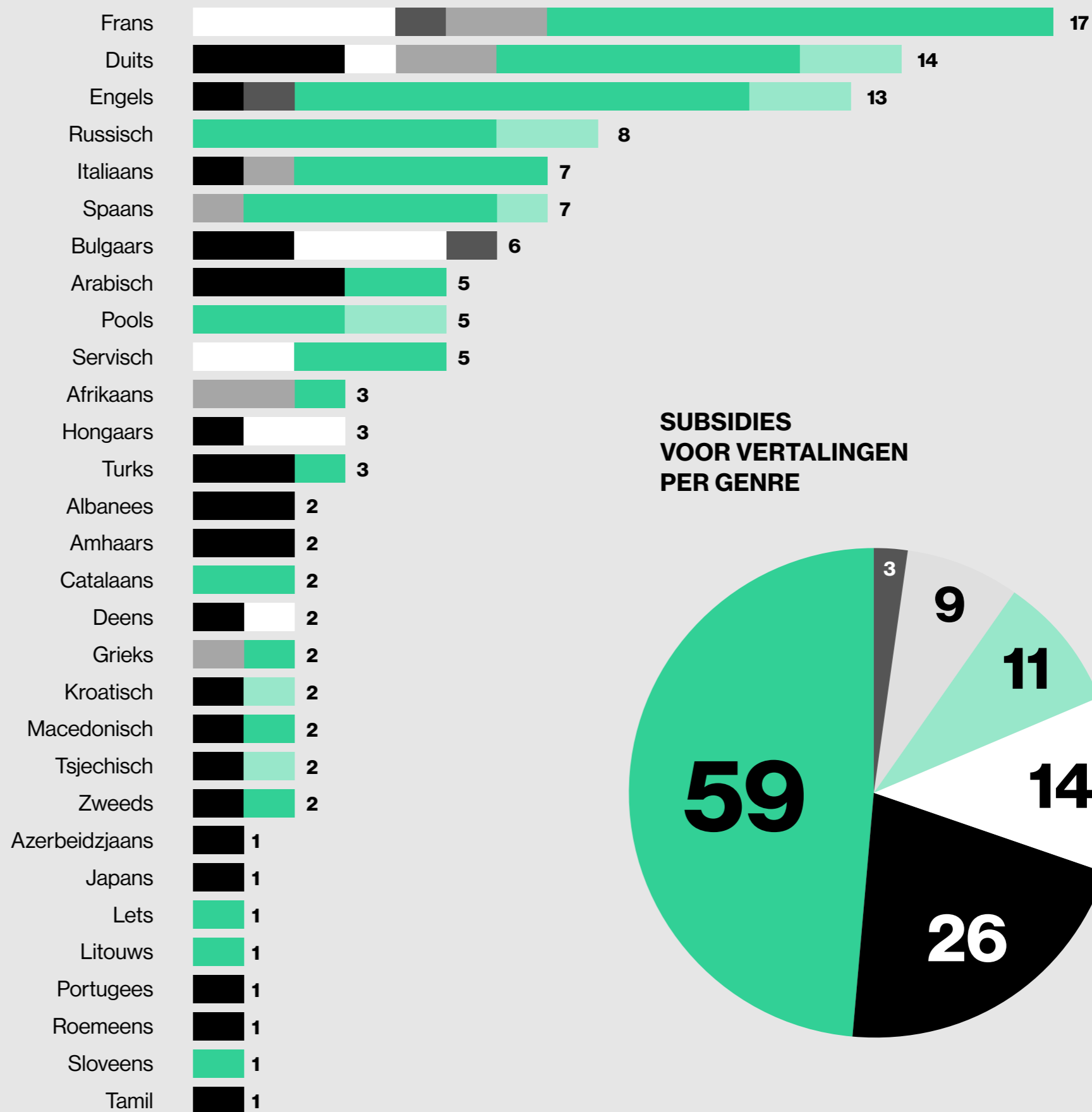
Elise Vanoosthuysse

internationale promotie
prentenboeken

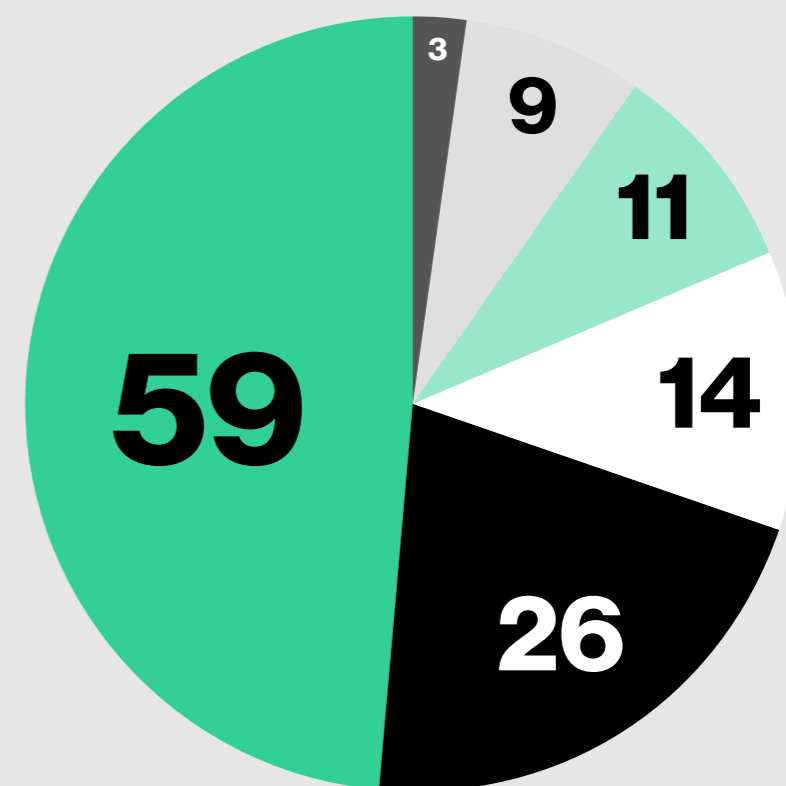
© Andy Huysmans

**122 SUBSIDIES
VOOR VERTALINGEN
IN 30 TALEN**

**SUBSIDIES
VOOR VERTALINGEN
PER GENRE**

**TROTS
OP**

Koen Peeters promoot *De Mensengenezers* met Bulgaarse vertaalster

“ Koen Peeters reisde als een van de weinigen in 2020 naar het buitenland - tussen twee lockdowns in - en stelde de Bulgaarse vertaling van *De mensengenezers* voor. Hij werd hierbij fenomenaal begeleid door zijn toegewijde vertaalster Aneta Dancheva, die voor hem tal van interviews voor kranten en televisie, wist te verzilveren.

Marieke Roels
internationale
promotie proza

INTERNATIONALE AUTEURSBEZOEKEN

---

19 aanvragen

---

18 toekenningen

---

5 fysieke reizen, **13** online lezingen

€ 8.000 toegekend

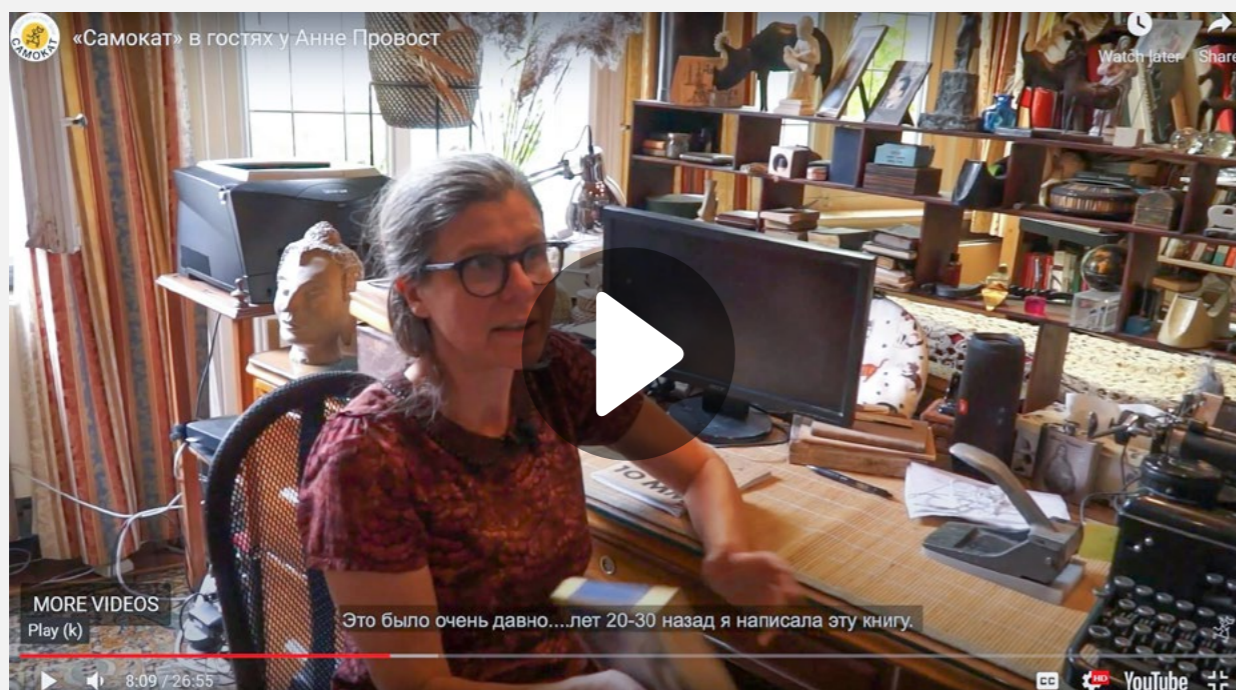

€ 444 gemiddeld per auteursbezoek

Literatuur Vlaanderen ondersteunt buitenlandse organisatoren die een podium bieden aan Vlaamse auteurs of illustratoren met een recente vertaling. Met een travel grant wil Literatuur Vlaanderen bijdragen aan de promotie van het vertaalde werk in het land waar het verschijnt, maar ook auteurs en illustratoren de kans geven hun internationale netwerk uit te breiden.

Wil je weten welke auteurs en illustratoren in 2020 met een travel grant naar het buitenland reisden? Je vindt alle toegekende travel grants in 2020 op onze website. Je kunt nog verder verfijnen op genre of een zoekterm (bijvoorbeeld de familienaam van de auteur of een land) intikken.

Russisch festival zet Nederlandstalige literatuur in digitale schijnwerpers

“ De Russische uitgeverij Samokat was van plan om in september Vlaamse en Nederlandse kinder- en jeugdauteurs uit te nodigen voor de Moscow Book Fair. Toen de kans steeds kleiner werd dat die beurs zou doorgaan, organiseerden ze zelf een online festival met de focus op kinder- en jeugdliteratuur uit de Lage Landen. Met onze steun namen specialist jeugdliteratuur Vanessa Joosen en auteurs Jef Aerts en Els Beerten deel aan een Zoom-interview. Van illustrator Tom Schamp en auteurs Anne Provoost en Bart Moeyaert werden uitgebreide videoportretten gemaakt. Uit de reacties blijkt dat de Vlaamse (en Nederlandse) jeugdliteratuur uit de toon springt, maar zeer in de smaak valt bij de Russische lezers.

Rein Desmet
ondersteuning
internationale promotie
en projecten

© Andy Hutysmans

PROJECTSUBSIDIE VOOR DE VERTALING VAN EEN THEATERTEKST UIT HET NEDERLANDS

---

10 aanvragen

---

6 toekenningen

Literatuur Vlaanderen organiseerde in 2020 voor het eerst een subsidieregeling waarbij theaterauteurs de kans krijgen een promotievertaling van een van hun teksten te ontvangen.

De toegekende subsidie wordt gebruikt om een geaccrediteerde vertaler te verbinden aan het project en te vergoeden voor het vertaalwerk. Met de afgewerkte vertaling kunnen auteurs, vertalers en andere betrokkenen de tekst onder de aandacht brengen van buitenlandse uitgevers, gezelschappen of agenten. Dat leidt er hopelijk toe dat de tekst opgevoerd en/of uitgegeven wordt.

Wil je weten welke vertalers uit het Nederlands met deze subsidie theaterteksten van Vlaamse auteurs vertaalden? Je vindt alle toegekende projectsubsidies voor de vertaling van een theatertekst uit het Nederlands in 2020 op onze website.

... en meer

RESIDENTIES

Het ontbreekt auteurs al wel eens aan de nodige tijd en ruimte om een boek in alle rust af te maken. Samen met het internationaal literatuurhuis Passa Porta ontwikkelde Literatuur Vlaanderen daarom een beleid voor Vlaamse auteurs die op residentie gaan in binnen- en buitenland. Behalve een inspirerende werkplek bieden deze residenties meestal ook heel wat onvergetelijke ervaringen en kansen om auteurs van over de hele wereld te ontmoeten.

Hoewel de pandemie in 2020 de normale werking verstoorde, kon Passa Porta aan vijf schrijvers nog een buitenlands schrijfverblijf aanbieden. Twee geplande verblijven moesten worden uitgesteld.

Doorgegaan

- **Diane Broeckhoven**
01.02 – 01.03 | Literarisches Colloquium Berlin
- **Michaël Vandebril**
02.02 – 04.03 | Academia Belgica, Rome
- **Moya De Feyter**
01.03 – 01.04 | uitwisseling Nederlands Letterenfonds, Amsterdam
- **Frederik Willem Daem**
01.10 – 01.12 | Jan Van Eyck Academie, Maastricht
- **Veerle De Vos**
01.10 – 31.10 | Academia Belgica, Rome

Uitgesteld (oorspronkelijk geplande data)

- **Els Beerten**
06.04 – 02.05 | uitwisseling National Centre for Writing, Norwich
- **Lotte Dodion**
01.08 – 01.09 | Youkobo Artspace, Tokio

INTERNATIONALE GASTSCHRIJVERS

€ 300 budget

De Taalunie geeft afdelingen Neerlandistiek buiten het Nederlandse taalgebied de kans om een Nederlandse of Vlaamse gastschrijver te ontvangen. Ze doet dit in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds.

Zo bezocht Fikry El Azzouzi begin maart 2020 de universiteiten van Sheffield, Nottingham en Londen als gastauteur. Net voor de coronabeperkingen ingingen, werkte El Azzouzi met studenten Nederlands aan een vertaling van zijn tekst, gaf hij een workshop columns schrijven, en gaf hij een openbare lezing en interview. Literatuur Vlaanderen betaalde de reiskosten.

Koen Peeters zou naar de afdeling Neerlandistiek aan de universiteit in Praag reizen in het voorjaar van 2020. Die reis werd uitgesteld naar een later, nog niet vastgelegd tijdstip.

De fantastische vliegwedstrijd verkocht aan Tate

“ Van 10 tot 12 maart 2020 zou de London Book Fair doorgaan, maar die werd een week van tevoren afgeblazen. Samen met enkele collega's trok ik toch naar Londen die week om uitgevers op hun kantoor te spreken. Een van de fijnste gesprekken vond plaats aan de oever van de Thames, bij Tate Modern. De redactrice was meteen verliefd op Sebastiaan Van Donincks vogels die een absurde vliegwedstrijd houden (spoiler alert: de kippen zijn de saboteurs). Enkele maanden later was de deal rond: *De fantastische vliegwedstrijd* van Sebastiaan en Tjibbe Veldkamp krijgt een Engelse vertaling bij het prestigieuze Tate.

Lien Devos

internationale promotie
jeugdboeken

INTERNATIONALE BEZOEKEN

€ 11.204,84 budget

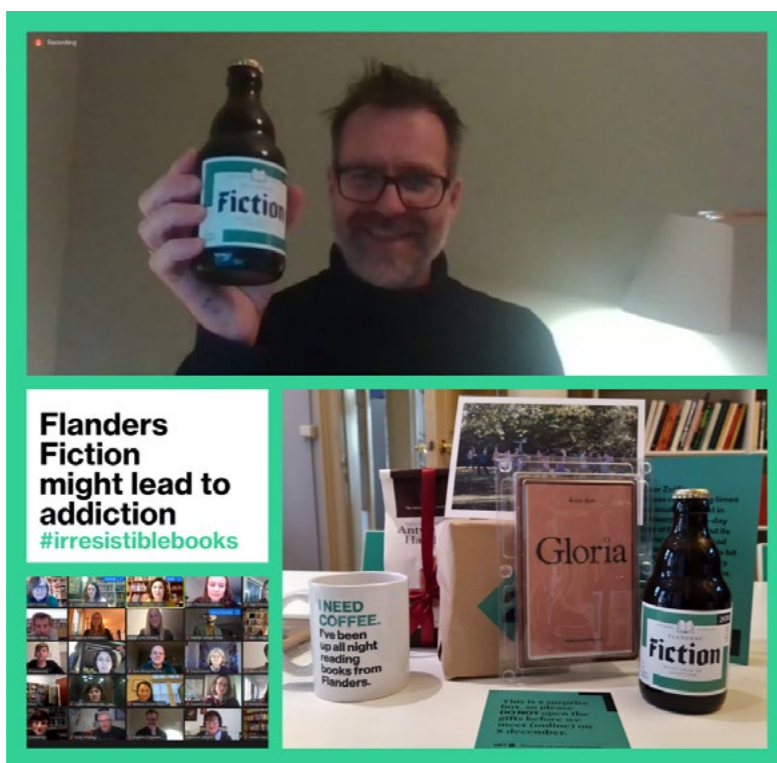
Het coronajaar heeft een verregaande impact gehad op het bezoek van het team van Literatuur Vlaanderen aan internationale beurzen.

- Van 30 januari tot 2 februari vond het jaarlijkse internationale stripfestival van Angoulême plaats. We deelden opnieuw een stand met het Nederlands Letterenfonds op de *marché des droits*, waar we Vlaamse stripauteurs bij internationale uitgevers promootten.
  - De London Book Fair, die had moeten plaatsvinden van 10 tot 12 maart 2020, werd last minute geannuleerd, en luidde het begin van de coronacrisis in. Het geld dat we al voor onze tafeltjes in het rechten-centrum betaalden, houdt de London Book Fair bij voor de volgende editie, die hopelijk in 2021 kan doorgaan.
  - Enkele collega's hebben de reeds geboekte tickets naar de Britse hoofdstad benut om ter plekke uitgevergesprekken te voeren. Een unieke kans om op een ongedwongen manier belangrijke contacten te ontmoeten, maar meteen ook de laatste opportuniteit van het jaar om uitgevers live te spreken.
- Later in 2020 werden achtereenvolgens de Bologna Book Fair voor kinder- en jeugdliteratuur en de Frankfurter Buchmesse geannuleerd. In plaats van te reizen voerden onze medewerkers digitale gesprekken van thuis uit, met uitgevers wereldwijd.

PUBLISHERS TOUR

€ 13.737,36 budget

Voor het eerst sinds lang was in mei 2020 nog eens een vijfdaagse publishers tour gepland. Dat is één van de meest succesvolle formules van Literatuur Vlaanderen om van internationale uitgevers ambassadeurs te maken van onze literatuur. Dit keer waren tien proza-uitgevers van over heel de wereld uitgenodigd om diepgaand kennis te maken met de Vlaamse literatuur en uitgevers. Die tour kon uiteraard niet doorgaan, maar kreeg wel een digitaal alternatief.

© r.v

Op 8 december werden tien uitgevers een namiddag lang verrast tijdens een inhoudelijk programma, waarbij hedendaags Vlaams proza werd gepresenteerd. Ze deden ook online speeddates met uitgevers uit Vlaanderen en Nederland. Tijdens de pauze waren er talrijke analoge verrassingen, om digitale vermoeidheid tegen te gaan.

Echte ontmoetingen met auteurs zijn natuurlijk van onschatbare waarde en onvervangbaar. Ons digitaal alternatief? Via een filmpje binnenkijken bij drie auteurs met een recent boek:

- *Hier is alles veilig* van Anneleen Van Offel;
- *Dondersteen* van Johan de Boose;
- *De opgang* door Stefan Hertmans.

‘Het beste online uitgeversevenement van het jaar’, was een van de reacties van de uitgevers. Ongetwijfeld nemen we deze ervaring dus mee in onze planning van komende publishers tours. Hoe het voelde om deel te nemen als uitgever, beschrijft de Noorse Dagfinn Møller van uitgeverij Cappelen Damm in een verslag op onze website.

“ De speeddates waren het meest nuttig. Op korte tijd, namelijk exact tien minuten per date, ontmoette ik tien verschillende agenten. We richtten ons meteen op de kern van de zaak: het boek. Ontzettend efficiënt.

Dagfinn Møller, Cappelen Damm

© rly

Rein Desmet
 ondersteuning
 internationale promotie
 en projecten

Eerste digitale publishers tour proza een succes

“ Het mooie programma in Antwerpen en Gent waarmee we gedurende een week in mei tien internationale proza-uitgevers zouden laten kennismaken met onze Vlaamse auteurs en hun werk, mochten we dankzij corona vergeten. Tijd voor onze eerste digitale publishers tour! Ik durf met trots te zeggen dat we erin geslaagd zijn om er veel meer van te maken dan de zoveelste onlinelezing of -bijeenkomst. Elke deelnemende uitgever ontving per post een gepersonaliseerd pakket met daarin naast een programmaboekje ook een aantal leuke geschenken die ze tijdens de 'tour' mochten openen. Hoogtepunt was de chocoladecover van een op maat gekozen titel, al vertaald in de taal van de uitgever en met zijn logo erop. Het is nu uitkijken naar de vertalingen!

FLIRT FLAMAND

€ 29.319,96 budget

Op 7 maart 2020, net voor de coronacrisis toesloeg, werd de Vlaamse literatuur voor de tweede keer in de kijker gezet op de Foire du Livre de Bruxelles. In 2019 gebeurde dat onder het motto Flirt Flamand, met een indrukwekkend vierdaags eregastprogramma dat op veel bijval kon rekenen. In 2020 breide Literatuur Vlaanderen hier een bescheiden vervolg aan met € 20.000 restbedrag van de eenmalige subsidie voor het eregastschap, en iets meer dan € 9.000 eigen middelen.

Flirt Flamand palmde gedurende een dag één van de podia van de beurs in met een rijk gevuld auteursprogramma. In de boekhandel op de Place de l'Europe waren titels van Vlaamse auteurs in het Frans en het Nederlands te koop. Opnieuw bleek de grote interesse van het publiek van de beurs én van de Franstalige pers. Daarnaast was ook het contact tussen de Vlaamse boekprofessionals (van auteurs tot uitgevers) met hun Franstalige Belgische collega's opnieuw een succes, en kwam ook uit die hoek de vraag naar 'meer'.

Trouwen

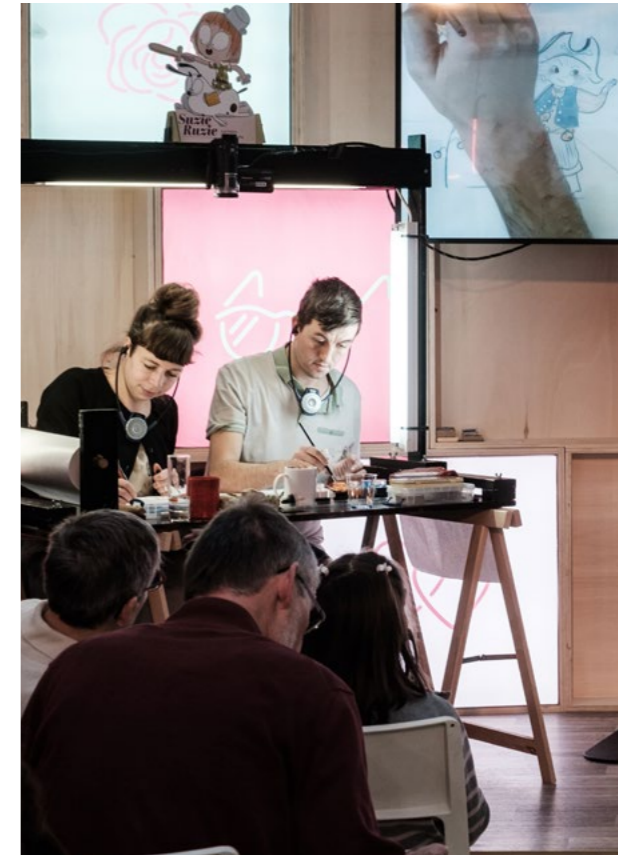
In de nasleep van de Brusselse boekenbeurs liet de nieuwe directeur, Marie Noble, weten dat ze - na twee jaar 'flirten' - de tijd rijp vond om te trouwen met Vlaamse literatuur. Dat betekent: een engagement aangaan voor de toekomst, te beginnen met de komende 10 jaar. Een uitgestoken hand die Literatuur Vlaanderen met veel enthousiasme aannam.

Onze gezamenlijke ambitie is om de aanwezigheid van Vlaamse literatuur op de Foire du Livre (in het Nederlands, het Frans én andere talen) vanzelfsprekend te maken. Op die manier willen we alle Brusselaars (Nederlands-, Frans- en anderstalig) aanspreken. We zien het als een langlopende investering, met 2030 als voorlopig hoogtepunt, wanneer Brussel (wellicht) Culturele Hoofdstad van Europa is.

Daarnaast zullen we verder bouwen aan de brug tussen het Franstalige en Nederlandstalige boekenvak in België, en ook de rest van de professionele boekenwereld naar Brussel uitnodigen. Samen met de Foire du Livre wil Literatuur Vlaanderen Franstalige en Nederlandstalige auteurs en uitgevers, en de lezers aan beide kanten van de taalgrens, stimuleren om de culturele dialoog nog meer met elkaar aan te gaan.

Flirt Flamand: een van de weinige fysieke projecten in 2020

“ Van alle projecten die Literatuur Vlaanderen in 2020 organiseerde, was Flirt Flamand een van de weinige dat nog fysiek is kunnen doorgaan. Vlak voor de lockdown in maart presenteerden we op een zaterdag Vlaamse auteurs op een podium van de Foire du Livre in Brussel. Al was het maar een eendagsprogramma, toch vind ik dat we erin zijn geslaagd een zeer gevarieerd programma met heel verschillende auteurs te presenteren.

Esther de Gries
communicatie- en
projectmedewerker

THEATERPROMOTIE

€ 4.670,89 budget

2020 beloofde een druk theaterjaar te worden. De coronacrisis stak daar een stokje voor.

Op het DramatikerInnenfestival in Graz, Oostenrijk zou een van de voor de Toneelschrijfprijs 2019 genomineerde teksten als een geënceneerde lezing voorgesteld worden: *The Wetsuitman* van Freek Mariën (vertaald door Barbara Buri en intussen opgenomen bij de uitgeverij Verlag der Autoren). Op datzelfde festival zou ook een andere genomineerde van de Toneelschrijfprijs als guest performance betrokken worden: *Komt op/Gaat af* van Nico Boon. Tijdens het Oostenrijkse festival zou ook een ETC International Theatre Conference plaatsgevonden hebben.

Samen met het festival werd besloten de presentaties tijdens de volgende editie in 2021 te laten doorgaan.

Samen met Kunstenpunt en Dutch Performing Arts zette Literatuur Vlaanderen een promotieproject op voor acht Nederlandstalige teksten in Frankrijk. Dat zou in 2020 van start zijn gegaan. Op de planning stond onder andere een presentatie tijdens het prestigieuze Festival d'Avignon.

In de plaats werden er plannen gesmeed om het project op grotere schaal 'mee te pakken' van 2021 tot 2024: met meer presentaties en meer vertalingen.

In Leuven kondigde het nieuwstedelijk de eerste editie van het internationale toneelschrijffestival Shakespeare is Dead aan, dat in de eerste helft van 2021 zou plaatsvinden. Samen met Kunstenpunt en Dutch Performing Arts zou Literatuur Vlaanderen er een internationaal bezoekersprogramma organiseren. In de loop van 2020 werd echter duidelijk dat het festival een jaar uitgesteld zou worden.

ALTIJD WELKOM

Samen met sterke partners denkt Literatuur Vlaanderen voortdurend na over wat het boekenvak nodig heeft en hoe daaraan gewerkt kan worden. In dit hoofdstuk lees je meer over belangrijke partners van Literatuur Vlaanderen en over de netwerken waarvan we deel uitmaken. Zo kom je bijvoorbeeld meer te weten over de uitreiking van de Toneelschrijfprijs, waarvoor we samenwerken met het TheaterFestival, het Fonds Podiumkunsten, het Nederlands Letterenfonds, deAuteurs, Stichting Lira, Dutch Performing Arts en de Taalunie.

Netwerken

BOEKENOVERLEG

Literatuur Vlaanderen coördineert het BoekenOverleg: dé gesprekspartner van de politieke wereld voor thema's die met boeken en literatuur te maken hebben. Dit platform behartigt de gezamenlijke belangen van de boeken- en letterensector, met respect voor de diversiteit en de autonomie van alle spelers die in het BoekenOverleg vertegenwoordigd zijn. In 2020 vergaderde het platform acht keer met Jos Geysels als voorzitter.

THEMA'S

Deze thema's kwamen aan bod tijdens het BoekenOverleg van 2020:

- lancering van het relanceplan voor een economisch gezonde boekensector, gericht aan de Vlaamse Regering:
  - het BoekenOverleg ontving de opdracht van Vlaams minister van Cultuur Jan Jambon om met financiële steun van de Vlaamse Regering

een nieuwe Vlaamse literatuurprijs te organiseren voor de genres literaire fictie/non-fictie en kinder- en jeugdliteratuur. De uitreiking wordt voorzien voor het voorjaar 2022;

- Boekhandels Vlaanderen werkte in de schoot van het BoekenOverleg een dynamische en broodnodige leescampagne uit. Het startschot van de campagne wordt voorzien midden 2021;
- uitrol van het actieplan Leesbevordering 2.0 met de kabinetten en andere spelers uit de beleidsdomeinen Cultuur, Onderwijs en Welzijn;
- terugkoppeling met de politieke fracties en het kabinet van de minister van Cultuur;
- driemaandelijks overleg met de VRT over activiteiten die met letteren te maken hebben en het mogelijk maken van structurele uitwisseling tussen het Overleg Literaire Organisaties (OLO) en LangZullenWeLezen;
- hoorzitting in de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT;
- officiële vertegenwoordiging in het Cultuuroverleg van de VRT;

- input en evaluatie BoekenMarathon 2020;
- afvaardiging van Yousra Benfquih in de sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur (SARC);
- opvolgen en faciliteren overleg over juridisch kader van digitale uitlending in bibliotheken;
- afstemming en overleg met de Taalraad (Taalunie) over acties voor begrijpend lezen, technisch lezen en leesmotivatie in het Vlaamse basisonderwijs;
- toetreding van Folio tot het BoekenOverleg.

OVERLEG LITERAIRE ORGANISATOREN

Het Overleg Literaire Organisatoren verenigt ruim 170 literaire organisatoren en biedt ruimte voor afstemming, overleg en inspiratie. Het OLO kwam in 2020 zes keer samen, waarvan vijf keer digitaal, om zo de vinger aan de pols te houden wat betreft de corona-uitdagingen voor het literaire veld. Onder andere deze punten stonden op de agenda:

- verkiezing voorzitter OLO (verlenging Willem Bongers-Dek);
- vergoedingen voor prestaties van auteurs bij literaire evenementen;
- standaardcontract auteurs - literaire organisatoren;
- uitwisseling kennis en goede voorbeelden tijdens de coronacrisis;
- impact van de coronamaatregelen op de werking van literaire organisatoren;

Letterenveld: samen sterk in moeilijk jaar

“ In een moeilijk jaar hebben we toch enkele serieuze stappen gezet ter ondersteuning van het boekenvak: de totstandkoming van een nieuwe Vlaamse literatuurprijs, een generieke boeken-campagne en een samenwerking tussen Welzijn, Onderwijs en Cultuur voor leesbevordering. Dit was enkel en alleen mogelijk door een sterk verenigd letterenveld.

Matthias Dillen
coördinatie
BoekenOverleg

- input voor het relanceplan van het BoekenOverleg voor de boeken- en cultuursector;
- presentatie onderzoek Kila van der Starre ‘Ongelijk maar eerlijk’;
- overleg met VRT;
- terugkoppeling onderwerpen uit het BoekenOverleg.

In 2020 maakte het OLO kennis met Paul Hermans, die in januari aan de slag ging als directeur van Literatuur Vlaanderen. De leden van het OLO deden bovendien inspiratie op met de volgende goede voorbeelden:

- Nafiss Nia vertelde over de uitbouw van Stichting Granate. Die organisatie creëert kansen voor professionele biculturele dichters en filmmakers, meer specifiek voormalige vluchtelingen. Op die manier wil ze meer culturele diversiteit en inclusiviteit bevorderen in de Nederlandse film en poëzie.
- Lisa Weeda stelde #laatjenietnaaien voor, een pleidooi om tijd die (literaire) makers in hun werk steken correct financieel te waarderen.

FOLIO

€ 13.000 budget

Het tijdschriftenplatform Folio kreeg in 2020 € 13.000 van Literatuur Vlaanderen. Van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt Folio € 37.000 euro, wat de

totale subsidie op € 50.000 per jaar brengt. Literatuur Vlaanderen en het departement Cultuur, Jeugd en Media verlengden de beheersovereenkomst met Folio tot en met 2021, met als belangrijkste opdrachten:

- intern en extern netwerken en uitwisseling stimuleren;
- gemeenschappelijke communicatie en promotie voeren;
- fysieke en online distributie van de tijdschriften behartigen;
- een geïntegreerde website voor tijdschriften uitbouwen.
- zakelijke en administratieve diensten samenbrengen.

ENLIT

Literatuur Vlaanderen is lid van het European Network for Literary Translation (ENLIT), dat ze mee hielp oprichten in 2016. Het netwerk bestaat uit 22 organisaties uit 19 landen en regio's. Samen streven zij ernaar om de verschillende literaire stemmen binnen en buiten de grenzen van Europa toegankelijk te maken voor een internationaal publiek. In 2020 vonden enkel een paar informele online meetings plaats.

Cosmos, Texaco: allerlaatste gedichtendagessay

“ Cosmos, Texaco van Charlotte Van den Broeck en Ward Zwart was het laatste gedichtendagessay, dat gelanceerd werd tijdens de laatste Poëzieweek zoals we die tot nu kenden. Zoveel afscheid in één keer is best lastig, maar met deze

publicatie eindigen we in schoonheid en ik heb er alle vertrouwen in dat Poëziecentrum en Awater de Poëzieweek in stand weten te houden. Bovendien verscheen er een interessante recensie in Poëziekrant over de rol van de hand in Charlottes keuze van de gedichten. Die opmerkelijke kijk van de recensent was toch nog een verrassing voor mij, hoewel ik de tekst verschillende keren had doorgenomen.

POËZIETAFEL

De Poëzietafel is een overlegorgaan waarin partners uit Nederland en Vlaanderen elkaar ontmoeten om agenda-punten te bespreken die raken aan de toestand van de poëzie en de organisatie van de Poëzieweek in het bijzonder. De vergaderingen in 2020 hadden voornamelijk betrekking op het overleven van de Poëzieweek in 2021, het eerste jaar dat CPNB die week niet langer zou organiseren. CPNB geeft wel nog aandacht aan poëzie in haar overige promotiecampagnes. De organisatorische fakkel werd volledig overgenomen door Poëziecentrum in Vlaanderen en Awater in Nederland. Literatuur Vlaanderen was betrokken bij de Poëzieweek via de reeks ‘Wereld van de Poëzie in kaart’ en blijft actief met de actie ‘Boek een dichter’ van team auteurslezingen.

© Andy Huysmans

Patrick Peeters
internationale promotie
poëzie

Samenwerking

NEDERLANDS LETTERENFONDS

Het Nederlands Letterenfonds is een van de belangrijkste strategische en inhoudelijke partners van Literatuur Vlaanderen. Ze werken graag en veel samen, en stemmen hun werking en beleid waar mogelijk op elkaar af. Vooral voor de presentatie van Nederlandstalige literatuur in het buitenland is de samenwerking intensief. Het succesvolle gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016 was daarbij een voorlopig hoogtepunt.

In 2020 kreeg Literatuur Vlaanderen van Vlaams minister-president Jan Jambon eenmalig een extra budget om de samenwerking met Nederland aan te zwengelen. De afgelopen jaren lukte dat steeds minder goed, doordat het budget van Literatuur Vlaanderen alsmear meer onder druk stond. Dankzij de extra middelen konden we het gesprek opnieuw aan gaan met de collega's van het Nederlands Letterenfonds over gezamenlijke presentaties van auteurs op festivals in Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Plannen werden gesmeed – tot de coronacrisis er een stokje voor stak.

TROTS
OP

© Andy Huysmans

Els Aerts

coördinator internationale promotie

Weer evenwichtig samenwerken met Nederland

“ Na een moeilijk budgettair jaar en lastige keuzes die veel impact hadden op onze internationale promotie, was 2020 een verademing. Dankzij een eenmalig extra budget en uitgesproken ambities in de beheersovereenkomst voor 2021 tot 2025, kunnen we eindelijk weer op een evenwichtige manier de samenwerking met het Nederlands Letterenfonds aangaan. Ik kijk ernaar uit om met ons team weer aan de slag te kunnen gaan met de Nederlandse collega's!

Gezamenlijke instrumenten in de promotie van onze literatuur zijn de databank van vertalingen van Nederlandstalige literatuur en een databank met geaccrediteerde vertalers uit het Nederlands.

TAALUNIE

In 2018 sloten de Taalunie, het Nederlands Letterenfonds, Literatuur Vlaanderen en Fonds Podiumkunsten een samenwerkingsovereenkomst af voor literaire prijzen en literair grensverkeer. De samenwerking komt er voor de uitvoering en realisatie van enkele beleidsdoelstellingen van de Taalunie op het gebied van de Nederlandstalige cultuur in het taalgebied.

TONEELSCHRIJFPRIJS

Literatuur Vlaanderen organiseerde in 2020 de 33ste editie van de Toneelschrijfprijs. We werkten daarvoor samen met het TheaterFestival, het Fonds Podiumkunsten, het Nederlands Letterenfonds, deAuteurs, Stichting Lira, Dutch Performing Arts en de Taalunie.

In 2020 kon de jury kiezen uit 53 inzendingen, van toneelteksten die tussen 1 april 2019 en 31 december 2019 werden opgevoerd. De Toneelschrijfprijs 2020, goed voor € 10.000, ging naar Immens van Vincent van der Valk & Casper Vandeputte.

En de winnaar is...

In vier filmpjes stellen we graag de genomineerden voor de Toneelschrijfprijs 2020 aan je voor!

Hertenleer van
Anna Carlier

De Poolse bruid
van Jibbe Willems

Ode aan Buldegart
van Bastiaan
Vandendriessche

Immens van
Vincent van der Valk &
Casper Vandeputte

Voor het derde jaar op rij werd de Toneelschrijfprijs verbonden aan een extra prijs. De Poolse bruid van Jibbe Willems werd geselecteerd voor een integrale literaire vertaling in het Frans. Dankzij de steun van deAuteurs krijgt deze tekst bovendien een geënceneerde lezing op het prestigieuze Festival d'Avignon 2021.

Toneelschrijfprijs mooie erkenning van bijzonder genre

“ Op het Theaterfestival reikten we samen met de partners Taalunie, Nederlands Letterenfonds, Fonds Podiumkunsten, Lira en deAuteurs de Toneelschrijfprijs 2020 uit aan 'Immens' van Vincent van der Valk en Casper Vandeputte. De avond stond volledig in het teken van toneelliteratuur. Een mooie erkenning voor een bijzonder genre.

Lara Rogiers
coördinator werking in
Vlaanderen

PRIJS DER NEDERLANDSE LETTEREN

We zetten in 2020 de eerste stappen ter voorbereiding van de Prijs der Nederlandse Letteren, een bekroning voor het gehele oeuvre van een schrijver in de genres poëzie, proza en/of theater. De jury werd samengesteld en goedgekeurd door het Comité van Ministers van de Taalunie. Prof. dr. Yves T'Sjoen, hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit Gent, is voorzitter van de jury, die bestaat uit zeven leden. In 2021 zal Koning Filip de Prijs der Nederlandse Letteren uitreiken in Brussel.

CANON CULTUURCEL

In het schooljaar 2019-2020 reserveerde CANON Cultuurcel opnieuw € 30.000 om leesbevorderende auteurslezingen voor een schoolgaand publiek mogelijk te maken. Door de coronacrisis konden uiteraard veel minder lezingen doorgaan dan andere jaren. Daarom verlengde CANON Cultuurcel de overeenkomst met Literatuur Vlaanderen met vijf maanden tot november 2020.

Deze samenwerking is een mooi voorbeeld van een geïntegreerd letterenbeleid in de praktijk. Uit de analyse die Literatuur Vlaanderen maakt van alle lezingen die worden ondersteund via auteurslezingen.be, blijkt al enkele jaren dat de meeste subsidieaanvragen worden ingediend voor lezingen voor een schoolgaand publiek.

En dat worden er elk jaar meer. Dankzij de samenwerking met CANON Cultuurcel kan Literatuur Vlaanderen inspelen op deze positieve tendens.

Literatuur Vlaanderen zette de extra middelen onder meer in voor auteurslezingen in opdracht, zoals lezingen tijdens de vormingsmomenten van CANON Cultuurcel en wedstrijden voor scholen. Deelnemende auteurs ontvingen hiervoor in totaal € 3.522,70.

Daarnaast gingen de middelen naar de ondersteuning van de lezingen die scholen zelf organiseren via auteurslezingen.be. Tussen 1/10/2019 en 30/11/2020 werden er 2.613 subsidies voor auteurslezingen aangevraagd, waarvan 649 aanvragen van scholen. Uiteindelijk vonden er 438 schoollezingen daadwerkelijk plaats, voor een totaal subsidiebedrag van € 43.800. 211 lezingen werden gecompenseerd door Literatuur Vlaanderen na een definitieve annulering.

Wij trakteren: live leesplezier op school!

“ Samen met CANON Cultuurcel hebben we in 2020 voor het derde schooljaar op rij verschillende wedstrijden op poten gezet, waarbij scholen een gratis auteurslezing kunnen winnen in de klas. Op deze manier verenigen we onderwijs en cultuur mooi laagdrempelig. En wat is het fijn om zoveel leerlingen te kunnen trakteren op live leesplezier op school!

Nanne de Viet
beleidsmedewerker
auteurslezingen

ELK VERHAAL TELT

Lees hier alles over de projecten die Literatuur Vlaanderen organiseert en ondersteunt om iedereen de kans te geven verhalen te vertellen en te kunnen genieten van het lezen van een boek. Kom onder meer te weten welke projecten Iedereen Leest in 2020 op touw zette om jong en oud (nog meer) aan het lezen te krijgen.

© Michiel Devijver - Iedereen Leest

Werkgroep diversiteit en inclusie

We richtten in 2020 een interne werkgroep op die het thema diversiteit en inclusie bij het team van Literatuur Vlaanderen warm houdt en op de agenda zet. Enkele concrete acties:

- We namen het initiatief om bij elk intern overleg met ons team een begrip te bespreken, zoals LGBTQ+ of equity/equality.
- Sinds 2019 houden we nauwgezet cijfers bij over onze subsidies voor auteurs en de relatie met gender. In 2020 zien we een lichte verbetering, die aangeeft dat een gestage, trage verandering is ingezet. Maar volgehouden inspanningen blijven nodig.
- Om het boekenvak bewust te maken van grensoverschrijdend gedrag werkten we samen met de Genderkamer, een onderdeel van de Vlaamse Ombudsdienst. Het gaat om een Vlaamse Mensenrechtenkamer die gericht is op het tegengaan van discriminatie op basis van geslacht, genderidentiteit en genderexpressie.

TROTS
OP

© Andy Huysmans

Yannick Geens
intern aanspreekpunt
inclusie

Samen op weg naar een inclusievere werking

“ In 2020 stelden we een meerjarenplan op voor de komende beleidsperiode 2021-2025. Ik ben bijzonder enthousiast en opgetogen dat we daarin ook onszelf ambitieuze doelen hebben gesteld om onze werking inclusiever en toegankelijker te maken. Als team zijn we daar al lange tijd van overtuigd, maar de denkoefening van het meerjarenplan was een goede aanleiding om te bedenken hoe het nog concreter en beter kan.

Lerend netwerk

In de loop van 2020 ontwikkelde Literatuur Vlaanderen, samen met het BoekenOverleg, plannen voor een lerend netwerk rond inclusie. Dat ligt in lijn met de ambitie in onze aanzet tot meerjarenplan voor 2020-2025 om te komen tot een letterenveld dat de literatuur in al haar schakeringen vertegenwoordigt en waaraan iedereen kan deelnemen.

Meer dan 170 organisaties en individuen ondertekenden het charter voor inclusie. Van bij het begin hoopten we dat de chartertekst de aanleiding zou vormen voor verbinding en uitwisseling van kennis en ervaringen. Maar dat gaat niet vanzelf en vereist duidelijk extra inspanning. Zo voelen organisaties die rond het thema werken zich niet ten volle deel van het charter en missen zij de beloofde collectieve aanpak.

Het BoekenOverleg zet daarom samen met Literatuur Vlaanderen een lerend netwerk op: een netwerk van professionals die bezig zijn met het thema inclusie in de letterensector. Op die manier willen we een duurzame en constructieve dialoog op gang brengen en kennisdeling en verbinding stimuleren. Het charter is de

voorkant, de eigenlijke kern is de samenwerking die zich aan de achterkant afspeelt.

In 2020 verkenden we de mogelijkheden om dit netwerk een zo stevig mogelijke basis te geven met een oog op een opstart in de eerste helft van 2021. Samen met enkele leden van de adviescommissie impuls-subsidies (Barbara Delft, Jordi Casteleyn, Hai-Chay Jiang, Carolina Maciel de França en July De Wilde) legden we hiervoor de kiem tijdens gesprekken in het begin van het jaar.

Every Story Matters

€ 83.200,68 budget

Literatuur Vlaanderen trekt een Europees project dat de creatie, beschikbaarheid en promotie van inclusieve kinderboeken in Europa wil stimuleren en ondersteunen. Every Story Matters – *making books more inclusive* wordt mee gefinancierd door Creative Europe en de Europese Unie. Vijf internationale partners staan samen met Literatuur Vlaanderen aan de wieg van deze unieke samenwerking:

- **Acesso Cultura** (Portugal)
- **Bluedar** (Duitsland)
- **JAKRS Slovenian Book Agency** (Slovenië)
- **Mediart International** (Kroatië)
- **ROSE stories** (Nederland)

Mede gefinancierd door het
programma Creatief Europa
van de Europese Unie

Twee stagiaires kwamen ons team in 2020 versterken: Valentina Miali (KULeuven – Universiteit van Triëste) en Yunshu Jiang (Universiteit van Tilburg).

Benieuwd waar Every Story Matters voor staat en hoe we het project aanpakken? Dit filmpje vat het voor je samen.

JONGE TALENTEN

In 2020 startte een belangrijk onderdeel van het project: het talentontwikkelingstraject. 173 jonge talenten, van wie 49 uit Vlaanderen, stelden zich kandidaat. Samen met de partners en lokale experts selecteerden we zes talenten, die we koppelden aan ervaren mentoren om hen te begeleiden bij de ontwikkeling van hun verhaal:

- **Mirna Brođanac:** auteur uit Kroatië;
- **Najiba Abdellaoui:** auteur uit Nederland;
- **Shamisa Debroey:** illustrator uit België;
- **Inês Viegas Oliveira:** illustrator en auteur uit Portugal;
- **Manaf Alattar:** illustrator uit Duitsland;
- **Staša Guček:** illustrator uit Slovenië.

De geplande kick-offbijeenkomst met de talenten in Bologna, tijdens de internationale kinderboekenbeurs, kon niet doorgaan door de coronacrisis. We organiseerden een digitaal alternatief: een online kennismaking en workshop rond onbewuste vooroordelen onder begeleiding van sociaal psychologe Nina Blussé.

Het Nederlandse ROSE Stories begeleidt het talentontwikkelingstraject. De organisatie presenteerde van mei tot en met november zes online masterclasses over storytelling en kinder- en jeugdliteratuur: het belang van perspectief, de impact van verhalen op kinderen en jongeren enzovoort.

Zes talenten uit alle hoeken van Europa werken aan inclusief verhaal

“ Het project Every Story Matters stimuleert het maken en publiceren van meer diverse kinderboeken. Dat maken we onder meer concreet via een talentontwikkelingsprogramma, geleid door onze Nederlandse partner ROSE Stories. Zes illustratoren en auteurs vanuit alle hoeken van Europa worden intensief begeleid in de uitwerking van hun verhaal. Wegens alle reisrestricties konden we elkaar tot nog toe enkel online ontmoeten. Gelukkig stond dat boeiende masterclasses en uitwisseling niet in de weg.

Yannick Geens
coördinatie
Every Story Matters

In 2020 vonden in verschillende Portugese bibliotheken tien workshops plaats van leesbevorderaar Andreia Brites. Doel: bibliothecarissen en leerkrachten vertrouwd maken met (het belang van) inclusieve kinderboeken. Vijf sessies werden doorgeschoven naar 2021.

In Berlijn organiseerde de Duitse partner Blue Dar een workshopreeks in samenwerking met de ReDI School of Digital Integration. Kinderen experimenteerden via tekenopdrachten en augmented reality met storytelling.

Ter vervanging van geplande activiteiten op de boekenbeurzen in Bologna en Frankfurt, en een fysieke bijeenkomst met uitgever, tekenden we een online b2b-alternatief uit. Uitgever konden een pitch insturen van de inclusieve kinderboeken in hun catalogus, die we publiceerden ter inspiratie.

© Every Story Matters

We presenteerden ons project op een bijeenkomst van de Federation of European Publishers en het Point Of U festival in Antwerpen. Op die manier kwamen we in contact met koepelorganisaties die ons kunnen helpen bij het onder de aandacht brengen van het belang van diversiteit. Zo legden we de basis voor de ontwikkeling van een Europees charter voor inclusie in de boeken-sector in 2021.

Iedereen Leest

€ 1.307.650 budget

In een geïntegreerd letterenbeleid neemt leesbevordering een cruciale positie in. Om dat leesbevoorderingbeleid te stroomlijnen en een optimale samenwerking te garanderen sloten Iedereen Leest en Literatuur Vlaanderen een beheersovereenkomst af, die loopt van 2016 tot 2021. Om voluit te kunnen inzetten op een nauwe samenwerking overlegt het team van Literatuur Vlaanderen geregeld met het team van Iedereen Leest, en heeft ook de adviescommissie letteren en samenleving jaarlijks een gesprek met de organisatie.

WAAROM LEESBEVORDERING ERTOE DOET

Op dinsdag 11 februari 2020 organiseerde Iedereen Leest de conferentie

‘Waarom leesbevordering ertoe doet’. Zo’n 500 mensen namen deel aan het programma, waarbij 30 sprekers hun licht lieten schijnen op hoe je kinderen en jongeren warm kunt maken en houden voor lezen. Ook onze directeur nam het woord, en hield er een pleidooi voor meer structurele middelen voor leesbevorderingsinitiatieven.

Lees je hierover internationale onderzoeken, zoals PIRLS en PISA, dan weet je dat de nood hoog is. Geen wonder dat zoveel mensen uit het onderwijs, de bibliotheeksector en het boekenvak afkwamen op bevlogen pleidooien voor leesbevordering en workshops over meertaligheid en inclusie, leesbevorderingsnetwerken, participatief werken, de synergie tussen onderzoek en praktijk enzovoort.

TROTS OP

Joris Smeets

beleidsmedewerker
leesbevordering

Fijn samenwerken als trouwe partners

“ Met meer dan 500 waren ze, de deelnemers aan de conferentie van Iedereen Leest over ‘Waarom leesbevordering ertoe doet’. Het was een van mijn hoogtepunten van 2020, ook in de fijne samenwerking met Iedereen Leest. Als trouwe partners blijven we samen ijveren voor een meer structurele aanpak van én meer budget voor leesbevordering, en daar draag ik graag mijn steentje aan bij.

NOG NAUWER SAMENWERKEN

Heel wat organisaties vragen bij Literatuur Vlaanderen subsidie aan voor leesbevorderingsprojecten. De expertise van Iedereen Leest, de referentieorganisatie voor lezen en leesbevordering in Vlaanderen, werd daarbij nog te weinig aangesproken. Daarom spraken we met Iedereen Leest af om hier nog nauwer te gaan samenwerken. Als je een subsidie voor leesbevordering aanvraagt bij Literatuur Vlaanderen, kun je daarom voortaan inhoudelijke ondersteuning krijgen van Iedereen Leest. Dat kan op drie momenten: voor je je aanvraag indient, na een positieve beslissing over je aanvraag en nadat je project is afgerond:

- De eerste gesprekken met organisatoren van leesbevorderingsprojecten vonden plaats eind 2020. Zij konden vrijblijvend hun idee afdelen en tips krijgen van experts.
- Als de adviescommissie letteren en samenleving positief beslist over een aanvraag, dan kan Iedereen Leest contact opnemen met de organisator en samen bekijken of bijkomend advies, begeleiding of inhoudelijke ondersteuning wenselijk is.
- Ook na afloop van een project wisselen Iedereen Leest en Literatuur Vlaanderen informatie uit, bijvoorbeeld om succesvolle projecten zichtbaar te maken. Zo willen we kennis delen in de brede sector en anderen inspireren.

DIT DEED IEDEREEN LEEST IN 2020

Met de vernieuwde Boekenzoeker.be lanceerde Iedereen Leest in 2020 een fris, aantrekkelijk en breed inzetbaar instrument voor kinderen en jongeren om een boek te zoeken dat bij hen past. Met meer dan 6.000 boeken in de catalogus reikt de redactie van Boekenzoeker een divers spectrum aan leestips aan voor 0 tot 18 jaar. Boekenzoeker kreeg het WAT WAT label toegekend, een kwaliteitslabel voor betrouwbare informatieproducten voor kinderen en jongeren. Ook ouders vinden er voorleestips en leerkrachten kunnen het instrument inzetten in klasverband.

Via de Jeugdboekenmaand met als thema ‘Wat doet kunst?’ werd ingezet op de verbinding met kunst- en cultuureducatie. Het belang van verbeelding, creativiteit en de kracht van verhalen en illustraties stond deze editie centraal. Behalve scholen en bibliotheken haakten ook musea aan, maar toen ging als gevolg van de coronapandemie halfweg de Jeugdboekenmaand alles op slot. Samen met auteurs en illustratoren werd een YouTube-Jeugdboekenmaand opgestart en kwamen via online lezingen en workshops de verhalen binnen bij de kinderen thuis.

Nieuw in 2020 was de zomerleesactie Bestemming Bib & Boekhandel. Kinderen en jongeren tussen 3 en 16 jaar werden aangemoedigd om in de

zomermaanden op avontuurlijke leestrips te gaan. Meer dan 142 bibliotheken namen deel aan de actie en ook Confituur-boekhandels sloten zich aan. Na een positieve evaluatie van zowel organisatoren als deelnemers volgt in 2021 een tweede editie.

Als gevolg van de tweede golf in de pandemie werd de Voorleesweek een zo goed als volledig online gebeuren. Alle geplande acties met (groot)ouders op school werden geannuleerd en in de plaats kwamen online auteursontmoetingen en voorleessessies. Naar aanleiding van Voorleesweek werd door Indiville in opdracht van Iedereen Leest een voorleespeiling uitgevoerd naar het voorleesgedrag van Vlamingen. Voor ouders werden webinars aangeboden rond voorlezen voor kinderen.

2020 werd ongepland een jaar waarin de digitale activiteitsgraad van Iedereen Leest een serieuze boost kreeg. Zo werd het leesjaar van de Kinder- en Jeugdjury omgeturnd naar een digitale modus. Ook de geplande Vlaamse Boekstartdag tijdens de Week van de Opvoeding werd een online gebeuren.

© Simon Bequoye – Iedereen Leest

© Michiel Devijver – Iedereen Leest

Het Leesoffensief

In 2020 kreeg het Leesoffensief van Onderwijs en Cultuur vorm. Deze plannen zijn een vervolg op het actieplan Leesbevordering 2.0 dat het BoekenOverleg in 2019 lanceerde. Het beklemtoont de rol van leesplezier en lezen in het algemeen en stuurt aan op meer aandacht voor domeinoverschrijdend beleid en acties. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt immers een achteruitgang in (begrijpend) lezen en leesplezier. Met een geïntegreerde aanpak willen de Vlaamse en Nederlandse ministers van Cultuur en Onderwijs nu de inspanningen opdrijven om jongeren weer meer aan het lezen te krijgen, zowel binnen als buiten de school(m)uren.

Het Leesoffensief telt zes speerpunten:

1. de allerkleinsten warm maken voor boeken, nog voor ze naar school moeten, door verder in te zetten op het project Boekstart en het uit te breiden naar de kinderopvang;
2. de vaardigheden van de leerkrachten versterken op het gebied van lezen en werk maken van een leesbeleid op elke school;

Boekstart maakt de allerkleinsten warm voor boeken.

© Michiel Devijver - Iedereen Leest

3. de bibliotheken verder inschakelen als belangrijke speler in het leesbevorderingsnetwerk;
4. leesonderwijs naar voor schuiven als een cruciale bouwsteen van de culturele en persoonlijke ontwikkeling voor kinderen en volwassenen;
5. meer onderzoek doen naar goede methodieken en mogelijke (digitale) innovaties om leesvaardigheid op te krikken;
6. brede en aantrekkelijke communicatiecampagnes op poten zetten naar analogie met de campagnes rond STEM om lezen weer hip te maken.

Literatuur Vlaanderen en Iedereen Leest maken deel uit van de stuurgroep met de belangrijkste onderwijs- en cultuuractoren. Zij waken erover dat zowel leesvaardigheid (de technische kant van lezen, inclusief leesbegrip) als leesmotivatie (de affectieve kant van lezen) voldoende aandacht krijgen.

Samenwerken aan beter en liever lezen

“ Het belang van lezen, zowel leesvaardigheid als leesplezier, kan niet genoeg benadrukt worden. Dat het cruciaal is om er zo vroeg mogelijk mee te beginnen, en ook op school de nodige aandacht te geven aan boeken en verhalen, is ondertussen gemeengoed. Talloze waardevolle rapporten en aanbevelingen later, werd het hoog tijd voor een operationele vertaling, voelbaar op de vloer. In 2020 startten de gesprekken tussen de domeinen Onderwijs, Cultuur en Welzijn om te komen tot het Leesoffensief, dat op zes brandende actieterreinen een duurzaam verschil wil maken: wat werkt en moet opgeschaald, wat kan beter, wat ontbreekt. Als lid van de kerngroep ben ik vandaag actief betrokken bij deze operationalisering. Het is me duidelijk geworden dat het belang niet kan worden onderschat en vooral dat afstemming over beleidsdomeinen heen, de enige weg vooruit kan zijn.

Paul Hermans
directeur

Lezen op school

In het voorjaar van 2020 lanceerde de minister van Onderwijs Lezen op school. Dit project moet de leesmotivatie en het begrijpend lezen op school versterken. Er werden 22 begeleidingstrajecten opgezet in Vlaanderen en de Brusselse rand, die inzetten op duurzame samenwerkingsverbanden voor leesbevordering op school. Iedereen Leest is betrokken bij zes trajecten en diende ook zelf een projectaanvraag in die werd goedgekeurd (€ 100.000 voor schooljaar 2020-2021). De trajecten lopen tot 2022.

Ook dit project is een gevolg van het actieplan Leesbevordering 2.0 van het BoekenOverleg. Het gaat om een opschaling van het succesvolle pilootproject 'Maak werk van een inspirerende leesomgeving op je school'. Iedereen Leest startte dat proeftraject op in 2019 in 20 lagere scholen. De vraag van scholen overschreed ruimschoots het aanbod en legde zo een enorme nood aan de uitbouw van een leesomgeving bloot.

© Michiel Devijver - Iedereen Leest

Dynamische canon

€ 12.500 budget

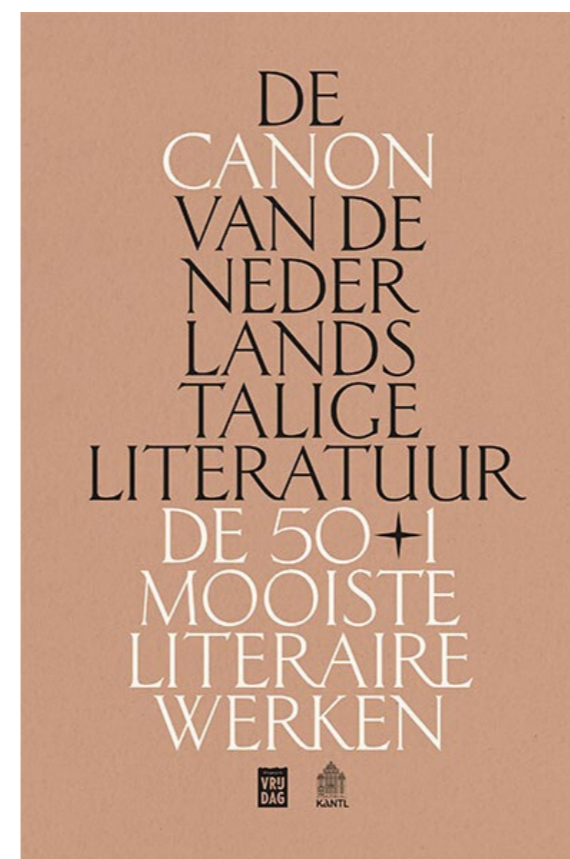

Literatuur Vlaanderen werkt samen met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL) voor de literaire canon.

In 2020 presenteerde de KANTL een geüpdatete versie van haar canon van de Nederlandstalige literatuur, die werd gelanceerd in 2015 en bestaat uit 51 werken. Nieuwe namen en titels werden toegevoegd, andere verdwenen. Zo kwamen *Turks fruit* van Jan Wolkers en *Pallieter* van Felix Timmermans erbij, maar verdween *Gangreen 1* van Jef Geeraerts uit de lijst, iets wat niet onbesproken bleef.

De pers pikte de nieuwe canon gretig op. Zo maakte de krant De Standaard gedurende de zomer een pagina vrij voor canonliteratuur, en creëerde radiozender Klara een podcast van 50 afleveringen over elk werk op de lijst.

Behalve een grondige update en uitbreiding van de website, verscheen ook het boek *De canon van de Nederlandstalige literatuur. De 50 + 1 mooiste literaire werken* bij Uitgeverij Vrijdag.

COMMUNICATIE

Interne communicatie

2020 was een bijzonder jaar, zoals overal in dit jaarverslag blijkt. Het team van Literatuur Vlaanderen werkt als een geoliede machine, en is erg hecht. Eén van de vele uitdaging was om de team spirit erin te houden. Dat deden we door tussendoor (online) af te spreken voor een quiz, de lunch, aan onze virtuele koffiemachine, een wedstrijdje te organiseren enzovoort.

Om de collega's, en ook de commissieleden en bestuursleden die van thuis uit bleven werken vol vuur, een hart onder de riem te steken, stuurden we geregeld kleine attenties op. Echte, fysieke pakjes, om het schermleven wat draaglijker te maken.

Daarnaast begonnen we ook aan een interne elektronische nieuwsbrief, die we versturen naar alle team- en commissieleden en onze raad van bestuur. Nu we elkaar veel minder in de wandelgangen, laat staan op literaire evenementen, tegenkomen, proberen we andere manieren uit om de vinger aan de pols te houden.

Mies won glorieus onze boekcoverwedstrijd. © rv

**VOOR AL JE
ENTHOUSIASME,
EXPERTISE,
INZET,
INSPIRATIE,
AANDACHT,
ANIMO, VUUR
EN VLAM:
1000 MAAL
DANK EN
CHOCOLADE!**

**BLIJ
DAT
JE
HIER
BENT**

**WIE
THUIS
WERKT
KRIJGT
LEKKERS**

**LITERATUUR
VLAANDEREN**

Dankjewel om je boekenhoofd ook thuis te breken, en je hart voor Literatuur (Vlaanderen) zelfs vanuit je kot te laten spreken.

Al dat blijvend enthousiasme en die tomeloze inzet, ook in deze rare tijden, daar worden wij vrolijk van. Geniet dus dubbel en dik van deze chocolade wens.

Hartelijke groet van ons hele team!

© HALLMARK CARDS INC

Hallmark

Thuiswerken zonder IT-zorgen

“ In 2020 hebben we heel onze administratie - inclusief de boekhouding - volledig gedigitaliseerd. Dat verliep, ondanks dat alles plots van thuis uit moest gebeuren, bijzonder vlot. Ook onze IT bleef draaien, zelfs wanneer we met z'n twintigen plots moesten gaan thuiswerken. Voordien waren dat maximaal drie personen tegelijk. Op één probleem met onze provider na, is dat helemaal vlot gegaan. Indrukwekkend, toch?

Koen De Smedt
financieel beheer en ICT

© Andy Huysmans

Online communicatie

DIGITAAL AANVRAAGLOKET

€ 11.412 (€ 27.263,23 afschrijving 2020)

Met haar digitale aanvraagloket wil Literatuur Vlaanderen de papierberg verkleinen en het aanvraagproces gebruiksvriendelijker maken voor de aanvragers, commissieleden en eigen medewerkers. In 2020 zetten we een volgende stap: na de internationale subsidies moet nu ook voor een eerste regeling in Vlaanderen online subsidie worden aangevraagd. Dat gebeurt via twee kanalen:

- **My Flanders Literature**
voor alle internationale subsidieregelingen;
- **Mijn Literatuur Vlaanderen**
voor de literaire manifestaties.

In de loop van 2021 breiden we het Nederlandstalige loket verder uit voor andere subsidieregelingen, zoals de projecten leesbevordering en fragmentvertalingen uit het Nederlands.

TROTS
OP

© Andy Huysmans

Matthias Dillen
aanspreekpunt
voor digitalisering

Uitrol digitaal aanvraagloket: uitdagerend in combinatie met thuiswerk

“ Het was een uitdagend proces om samen met het team een digitale aanvraagprocedure uit te werken. Je probeert uiteenlopende, soms tegenovergestelde doelen tegelijk te realiseren, zoals het vergemakkelijken van de procedure voor een aanvrager en de vermindering van de werklust voor je collega. We waren in het begin van het jaar klaar met de eerste subsidieregelingen, net voor de pandemie uitbrak. Wanneer thuiswerken de norm werd, konden we terugbuigen op een nieuw systeem dat toeliet om op afstand onze werking voort te zetten, aanvragers bij hun dossier bij te staan en de papierberg te verkleinen. Je steentje daar aan bijdragen doet enorm veel deugd.

WEBSITES

Literatuur Vlaanderen beheert drie websites:

www.literatuurvlaanderen.be

www.flandersliterature.be

www.auteurslezingen.be

DIGITALE NIEUWSBRIEVEN

10 nieuwsbrieven over
Literatuur Vlaanderen

5 nieuwsbrieven over
auteurslezingen

SOCIALE MEDIA

FACEBOOK

Aantal volgers
op 01/01/2020

Aantal volgers
op 31/12/2020

3321

3974

↑ +19,7%

5054

5172

↑ +2,3%

1014

1212

↑ +19,5%

INSTAGRAM

Aantal volgers
op 05/03/2020

Aantal volgers
op 05/03/2021

 Literatuur Vlaanderen
@literatuurvlaanderen

1552

2195

↑ +41,4%

 Flanders Literature
@flandersliterature

918

1191

↑ +29,7%

LINKEDIN

Aantal volgers
op 01/01/2020

Aantal volgers
op 31/12/2020

115

340

↑ +195,7%

Persberichten

- 10.06.2020** Shortlist Toneelschrijfprijs 2020 bekend
- 07.07.2020** BoekenOverleg lanceert relanceplan voor economisch gezonde sector
- 10.09.2020** Toneelschrijfprijs 2020 voor Vincent van der Valk & Casper Vandeputte
- 20.10.2020** Vlaamse Regering investeert fors in literatuur
- 10.12.2020** Dit is de jury van de Prijs der Nederlandse Letteren 2021

TROTS
OP

© Andy Huysmans

Els Aerts
coördinator communicatie

Literatuur Vlaanderen klonk nog nooit zo goed

“ Literatuur Vlaanderen, met Els?" Oh, wat zeg ik dat graag aan de telefoon. 2020 was het eerste jaar waarin onze organisatie van begin tot eind zo heette. Er is nog veel werk, maar we zetten stappen in onze poging om een breder publiek te bereiken in een open, dynamische, persoonlijke communicatie. We toonden veel meer dat er échte mensen achter Literatuur Vlaanderen zitten, en wat de resultaten zijn van wat we doen.

Publicaties

DIT WAS 2019

2019 was een scharnierjaar. Het Vlaams Fonds voor de Letteren werd Literatuur Vlaanderen. We namen afscheid van directeur Koen Van Bockstal, en verwelkomden Paul Hermans. Dat en nog veel meer lees je in dit eerste jaarverslag in de nieuwe huisstijl.

AANZET TOT MEERJARENPLAN

Literatuur Vlaanderen schreef deze aanzet tot meerjarenplan in voorbereiding van de beheersovereenkomst 2021-2025 met de Vlaamse Regering. Het werd een doortimmerd plan voor een ambitieuze toekomst, gedragen door het hele letterenveld.

POETRY INTERNATIONAL ARCHIVES

Voor Poetry International Archives, het vroegere Poetry International Web, werkt Literatuur Vlaanderen samen met het Nederlandse Poetry International. Literatuur Vlaanderen voedt deze website met Engelse vertalingen van dichters uit Vlaanderen. In 2020 was dat beperkt, wegens een heroriëntering van Poetry International. Literatuur Vlaanderen voegde een lemma toe over Carmien Michels en vertalingen van haar gedichten. In 2021 moet er meer duidelijkheid komen over de toekomst van Poetry International Archives en de samenwerking met Literatuur Vlaanderen.

TRIMARAN

In oktober 2020 verscheen het tweede nummer van *Trimaran*, een poëziemagazine ontstaan uit een samenwerking tussen Kulturstiftung Nordrhein-Westfalen, het Nederlands Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen. Het initiatief wordt ondersteund door de uitgeverijen Lilienfeld Verlag en Poëziecentrum. Het magazine is telkens het resultaat van een samenwerking tussen twee Duitse dichters en een Vlaamse en Nederlandse dichter, die carte blanche krijgen om samen iets tot stand te brengen.

De eerste samenwerkende duo's waren Erik Spinoy en Ulrich Koch, Annelie David en Esther Kinsky. Dit keer ging Peter Holvoet-Hanssen met Jürgen Nendza, en Maria Barnas met Sonja vom Brocke aan de slag. Het blad besteedt ook aandacht aan de bundel *Stalker* van Joost Decorte en het Toren van Babel-project van de toenmalige stadsdichter van Antwerpen, Maud Vanhauwaert.

Trimaran #2: formule dichtersuitwisseling wérkt

“ In 2020 verscheen de tweede editie van *Trimaran*. Het werd opnieuw een boeiend en verzorgd tweetalig tijdschrift. Het is voor mij een bewijs dat de formule, die dichtersuitwisseling tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland duurzaam probeert te maken én tegelijkertijd te informeren over elkaars poëziescène, wérkt. Der Tagesspiegel zegt het zo: 'Drei Freunde sollt ihr sein'.

Patrick Peeters
internationale promotie poëzie

COSMOS, TEXACO

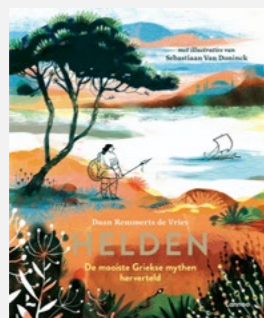
In januari 2020 verscheen Cosmos, Texaco, een essay over poëzie van Charlotte Van den Broeck met illustraties van Ward Zwart. Het essay maakte de omgekeerde beweging die de Franse auteur Georges Perec voorstelde in *Espèces d'espaces*: van de onmetelijke kosmos naar de afgebakende ruimte van het witte blad om daar te ontdekken hoe poëzie 'de papieren ruimte tot leven wekt'. Het essay verscheen in samenwerking met Poëziecentrum en werd voorgesteld tijdens de startshow van de Poëzieweek in het Felix Pakhuis te Antwerpen.

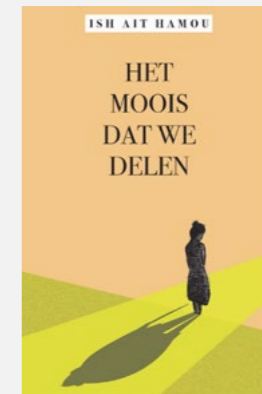
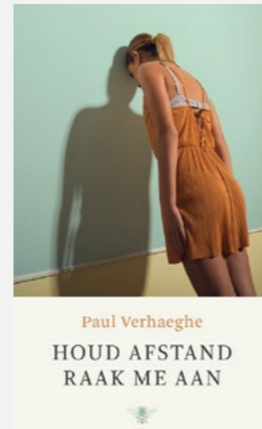
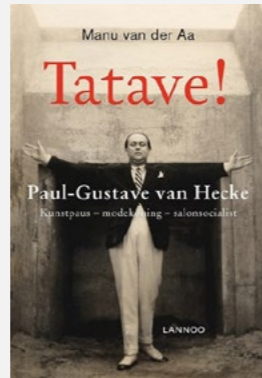
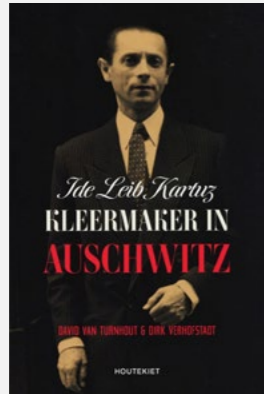
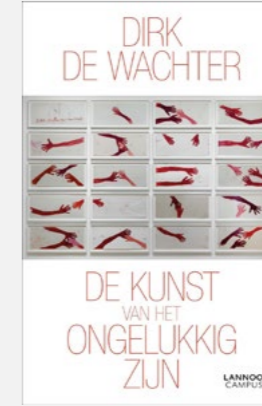
Cosmos, Texaco was de laatste publicatie van *Wereld van de poëzie in kaart*, de opvolger van *gedichtendagessay*. Het project was erg waardevol en met prachtige resultaten, maar ook heel arbeidsintensief. Ook wegens budgettaire verschuivingen werd besloten het stop te zetten. In deze reeks kregen dichters de kans om via een enthousiasmerend essay een spoor te trekken door hun lievelingspoëzie, en dat in een gedurfde vormgeving.

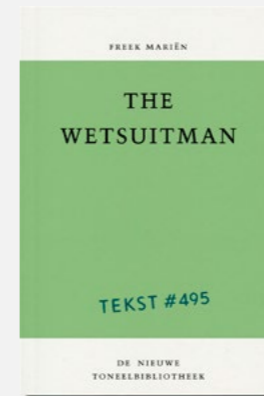
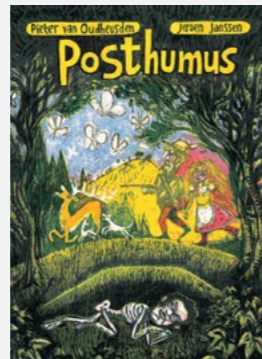
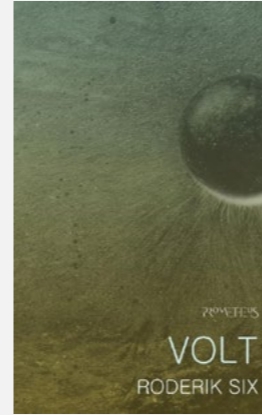
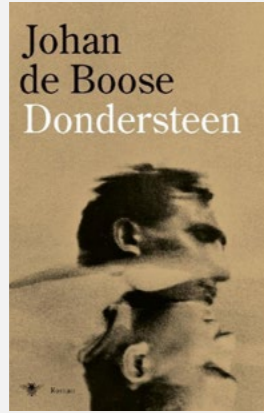
LYRIKLINE

Literatuur Vlaanderen is al jarenlang partner van Lyrikline.org. Die website presenteert onder meer vertalingen van dichters uit Vlaanderen en geluidsfragmenten van de vertaalde gedichten in de moedertaal van de dichters. De jaarlijkse redacteursmeeting tijdens het PoesieFestival in Berlijn werd afgelast wegens de coronacrisis, het festival zelf vond volledig online plaats. Door die omstandigheden werd de website slechts sporadisch geüpdatet. Wél werd het plan opgevat om de vertalers via dit platform zichtbaarder te maken. Wordt vervolgd!

NIEUWE BOEKENFICHES OP FLANDERSLITERATURE.BE

CIJFERS

Balans 2020

ACTIVA

Bij de immateriële vaste activa is er een toename van € 48.000 bij software. Dat is een gevolg van de verdere investering in het digitale aanvraagloket dat we vanaf het najaar van 2020 ook voor Nederlandstalige aanvragers openstelden.

Bij de materiële vaste activa is er een toename van € 3.300 voor de aankoop van een elektrische fiets. De investeringen in hardware en kantoormeubilair zijn licht gestegen. Voorts werd er een extra som van € 23.500 toegevoegd bij vaste activa in aanbouw. Dat zijn investeringen in ons nieuwe pand Hotel Dumont in de vorm van erelonen voor architecten. Die worden afgeschreven wanneer we in het gebouw intrekken.

Bij de vorderingen op ten hoogste één jaar staat in de categorie ‘te ontvangen subsidies’ een bedrag van € 2.910.000, een verhoging van € 1.960.000 ten opzichte van 2019. Dat is de investeringssubsidie van stad Antwerpen van € 1.210.000 voor de verbouwing en inrichting van ons nieuwe pand. Behalve de eerdere toezegging van de Vlaamse overheid via Fonds Culturele

Infrastructuur (FoCI) van € 950.000, kwam er nog een extra toezegging van € 750.000.

Bij de overlopende rekeningen werd het bedrag van de over te dragen subsidieregelingen van € 767.318,71 herleid naar nul. Dat heeft te maken met een eenmalige bijdrage die Literatuur Vlaanderen in 2020 ontving voor de zogenoemde overflow van subsidies uit het verleden. In 2018 keurde de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen (VABN) immers het advies 2018/12 goed over subsidies van het type inkomensoverdrachten. Het advies behandelde onder meer de aanrekening en boeking van de subsidies waarbij vanaf 2020 aangepaste aanrekeningsregels worden gehanteerd. De Vlaamse Gemeenschap stapt daarmee over van een aanrekening op kasbasis naar een aanrekening op prestatiebasis. Gezien inkomensoverdrachten nu vereffend moeten worden volgens de vooruitgang van de gesubsidieerde activiteit, betekent dit dat saldi-betalingen in het nieuwe systeem reeds vereffend moeten worden in het jaar van de activiteit, niet in het jaar nadien. Dat heeft een eenmalige impact op het begrotingssaldo van 2020, die met de eerder vernoemde eenmalige bijdrage of overflow wordt geneutraliseerd.

Openstaande subsidies zullen vanaf 2021 op een andere manier in de boekhouding worden verwerkt. De subsidies worden voortaan volledig ten laste genomen van het jaar waarin ze worden toegekend, onafhankelijk van het moment van de betaling. Het niet uitbetaalde deel van de toegekende subsidie wordt op balansniveau aangevuld bij 'overige schulden'.

PASSIVA

Op 31 december 2020 bedraagt het eigen vermogen € 3.266.944,48. Dat is een stijging van € 2.393.912,37. Die is onder meer toe te schrijven aan de definitieve toezegging van de investeringssubsidie van de stad Antwerpen voor de verbouwingen aan Hotel Dumont en toevoegingen aan de bestemde reserves:

- toevoeging van € 31.700 voor werkingsmiddelen voor buitenlandpromotie die we niet konden inzetten in 2020 door de coronacrisis;
- toevoeging van € 20.978,93 voor de organisatie van de Prijs der Nederlandse Letteren. De ontvangsten van de Taalunie gebeurden in 2020, maar er waren hiervoor nog geen kosten;
- toevoeging € 20.000 voor de opstart van een lerend netwerk. In opvolging van de impulssubsidies die in 2020 door besparingen niet konden doorgaan, werd gestart met de voorbereiding van een lerend netwerk diversiteit en inclusie. De realisatie daarvan is voorzien in 2021;

- toevoeging van € 50.000 voor interne processoftware;
- toevoeging van € 120.000 voor de inrichting van Hotel Dumont;
- toevoeging van € 30.000 voor kunst in opdracht;
- toevoeging van € 1.960.000 aan de investerings-subsidies voor de verbouwing van Hotel Dumont, verworven via Stad Antwerpen en een extra toezegging van FoCI.

Naast toevoegingen aan de bestemde reserves waren en ook de volgende opnames:

- opname van € 7.970 voor een tijdelijke medewerker via een studentencontract voor assistentie bij de facturatie in de piekperiode tijdens de jeugdboekenmaand en een tijdelijke medewerker voor de organisatie van Flirt Flamand;
- opname van € 10.000 voor de verdere uitrol van het digitaal aanvraagplatform voor subsidieaanvragen.

Het overgedragen resultaat van het boekjaar 2020 is met € 38.506,53 positief.

De schulden op ten hoogste één jaar zijn met € 372.200 toegenomen. Er is een afname van schulden aan leveranciers en een toename aan schulden met betrekking tot ingehouden voorheffingen en tot bezoldigingen en sociale lasten. Bij de overige schulden is er een toename van € 639 282,37 door niet opgebruikte middelen van het coronanoodfonds voor auteurs. We keerden in oktober

ongeveer de helft uit van de € 1.300.000 die we kregen toegewezen uit het noodfonds. Het resterende bedrag staat als diverse schuld gereserveerd op de balans. Literatuur Vlaanderen is momenteel in gesprek met de Vlaamse Regering over de bestemming van het saldo.

Het balanstotaal van Literatuur Vlaanderen bedraagt op 31/12/2020 € 5.071.034,26. Dat is een stijging van € 2.713.310,64 als gevolg van de hierboven geschetste positieve en negatieve bewegingen.

		ACTIVA	31/12/2020	31/12/2019
11		VASTE ACTIVA	409.014,04	414.783,77
II.		IMMATERIELE VASTE ACTIVA	132.165,41	143.035,16
	214	software	498.928,91	450.365,07
	2149	geb. afschrijving software	-366.763,50	-307.329,91
III.		MATERIELE VASTE ACTIVA	262.651,94	257.551,92
B.		INSTALLATIES MACHINES EN UITRUSTING	3.343,19	0,00
	230	machines en uitrusting	3.519,14	0,00
	23090000	geb. afschrijving machines en uitrusting	-175,95	0,00
C.		MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	39.659,33	58.317,83
	243	hardware	231.081,55	227.815,49
	2439	geb. afschrijving hardware	-199.209,20	-176.523,24
	244	kantoormeubilair	131.878,40	129.555,20
	2449	geb. afschrijving meubilair	-124.091,42	-122.529,62
E.		OVERIGE VASTE MATERIELE ACTIVA	21.966,90	24.990,72
	2610	inrichting geh. gebouwen	60.476,38	60.476,38
	2619	geb. afschrijving inrichting gebouwen	-38.509,48	-35.485,66
F.		VASTE ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETAL.	197.682,52	174.243,37
	27010000	VA in aanbouw	197.682,52	174.243,37
IV.		FINANCIELE VASTE ACTIVA	14.196,69	14.196,69
C.		ANDERE FINANCIELE VASTE ACTIVA	14.196,69	14.196,69
	2.	VORDERINGEN EN BORGTICHTEN IN CONTANTEN	14.196,69	14.196,69
	2880	huurwaarborg	11.815,05	11.815,05
	28800	huurwaarborg Vertalershuis	2.183,33	2.183,33
	2881	provisie sociaal secretariaat	198,31	198,31
		VLOTTENDE ACTIVA	4.662.020,22	1.945.078,46
VII.		VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	3.060.735,69	1.033.407,42
A.		HANDELSVORDERINGEN	150.735,69	83.407,42
	400000	klanten	150.735,69	83.407,42
B.		OVERIGE VORDERINGEN	2.910.000,00	950.000,00
	413910	te ontvangen productiesubsidies	2.910.000,00	950.000,00
IX.		LIQUIDE MIDDELEN	1.438.432,30	3.736,31
	550011	INGREK FICT SALDO	1.434.778,16	0,00
	55020	ING Debetrekening	3.385,76	1.712,22
	5550	postchequerekening	0,00	1.755,71
	5701	kantoorkassa	284,48	284,48
	5705	voorraad frankeermachine	298,78	298,78
	575	maaltijdcheques	16,00	16,00
	5800551	wachtrekening niet toegewezen bet 550010C	-330,88	-330,88
X.		OVERLOPENDE REKENINGEN	162.852,23	907.934,73
	490	over te dragen kosten	163.662,74	140.221,02
	490100	over te dragen subsidieregeling	0,00	767.318,71
	49100000	verkregen opbrengsten	395,00	395,00
	499999	wachtrekening afsluiting	-2.138,61	0,00
	49999999	wachtrekening ink. facturen/afrekening securex	933,10	0,00
		TOTAAL ACTIVA	5.071.034,26	2.359.862,23

	PASSIVA	31/12/2020	31/12/2019
21	EIGEN VERMOGEN	3.266.944,48	873.032,11
IV.	RESERVES	318.437,95	63.729,22
D.	BESCHIKBARE RESERVES	318.437,95	63.729,22
	1331 bestemde reserve middelen internationale promotie	31.700,00	0,00
	1332 bestemde reserve Prijs der Nederlandse Letteren	20.978,93	0,00
	1333 bestemde reserve lerend netwerk	20.000,00	0,00
	1334 bestemde reserve interne processoftware	50.000,00	0,00
	1335 bestemde reserve verhuizing	146.859,01	26.859,01
	1336 bestemde reserve kunst in opdracht	30.000,00	0,00
	1337 bestemde reserve project onderst personeel	6.900,01	14.870,21
	1338 bestemde reserve e-aanvraagportaal	12.000,00	22.000,00
V.	OVERGEDRAGEN RESULTAAT	38.506,53	-140.697,11
	140100 resultaat van het boekjaar	38.506,53	-140.697,11
VI.	VOORZIENINGEN	2.910.000,00	950.000,00
	151000 investeringssubsidie Letterenhuis	2.910.000,00	950.000,00
	VREEMD VERMOGEN	1.804.089,78	1.484.691,51
IX.	SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	1.738.433,79	1.366.213,01
B.	FINANCIELE SCHULDEN	0,00	379.543,27
	1. KREDIETINSTELLINGEN	0,00	379.543,27
	433 zichtrekening fictief saldo	0,00	379.543,27
C.	HANDELSCHULDEN	17.915,12	61.539,35
	1. LEVERANCIERS	17.915,12	61.539,35
	440000 leveranciers	15.864,62	52.972,22
	444000 te ontvangen facturen	2.050,50	8.567,13
E.	SCHULDEN	223.968,11	146.181,68
	1. BELASTINGEN	59.765,75	21.090,14
	453 ingehouden voorheffingen	39.796,55	-124,56
	4530002 ingehouden voorheffing commissieleden, bestuurders	19.233,59	20.511,81
	4530006 voorheffing auteursrechten	735,61	702,89
	2. BEZOLDIGING EN SOCIALE LASTEN	164.202,36	125.091,54
	454 RSZ bijdrage groepsverzekering	7.903,24	5.202,59
	454000 RSZ te betalen	-172,13	0,00
	45401 RSZ persoonlijke bijdragen	37.241,24	32.155,41
	45402 RSZ patronale bijdragen	-13.472,00	-20.265,78
	455 te betalen bezoldigingen	1.702,12	1.106,31
	455001 te betalen vakantiegeld	130.999,89	103.061,45
	459 andere sociale schulden/medische kosten	0,00	3.831,56
F.	OVERIGE SCHULDEN	1.496.550,56	778.948,71
	481 te betalen werkingsdotaties	11.630,00	11.630,00
	48110 te betalen werktoel in leverancierslijst	845.638,19	767.318,71
	48910000 niet gebruikt saldo coronanoodfonds	639.282,37	0,00
X.	OVERLOPENDE REKENINGEN	65.655,99	118.478,50
	493 over te dragen opbrengsten	65.655,99	118.478,50
	TOTAAL PASSIVA	5.071.034,26	2.357.723,62

Resultatenrekening 2020

OPBRENGSTEN

De basisdotatie van de Vlaamse overheid voor de werking van Literatuur Vlaanderen zoals beschreven in de beheersovereenkomst bedraagt € 6.977.000. Daarnaast ontving Literatuur Vlaanderen eenmalig ook een bedrag voor de hierboven vermelde overflow van € 768.000. Met dat bedrag kunnen we schulden met betrekking tot subsidies die in het verleden werden toegekend, maar nog niet werden betaald, inlossen. Het restbedrag van € 5.000 is toe te schrijven aan correcties met betrekking tot indexeringen en desindexeringen.

Naast de basisdotatie ontvingen we in 2020 nog andere middelen van de Vlaamse overheid:

- € 30.000 van Canon Cultuurcel voor de samenwerking rond auteurslezingen in scholen;
- € 100.000 voor de actie ‘Lezen op school’ (in samenwerking met Iedereen Leest);
- € 71.500 voor extra buitenlandpromotie en samenwerking met het Nederlands Letterenfonds.

Door de coronamaatregelen werd van dit laatste bedrag slechts voor € 39.800 gebruikt in 2020. Het niet

gebruikte deel van het budget (€ 31.700) wordt overgedragen naar 2021.

Literatuur Vlaanderen ontving zoals hierboven aangehaald een bedrag van € 1.300.000 voor het noodfonds voor auteurs. € 639.282,37 van dat bedrag werd (nog) niet besteed.

Net zoals de voorbije jaren vormden de auteurslezingen ook in 2020 een bron van inkomsten. Daarbij gaat het – voor een helder begrip – niet om extra inkomsten voor de dagelijkse werking van Literatuur Vlaanderen, maar wel om opbrengsten die voortkomen uit de unieke loketfunctie die Literatuur Vlaanderen opneemt in de ondersteuning van auteurslezingen. Sinds 2014 ontvangen auteurs behalve de subsidie van hun auteurslezing ook de bijdrage van de organisator en de transportkosten in één betaling, rechtstreeks via Literatuur Vlaanderen. Door de coronacrisis lag het bedrag dat Literatuur Vlaanderen bij organisatoren van auteurslezingen kon innen een heel stuk lager van de voorbije jaren. In 2020 ging het over € 295.464,51.

Via de Taalunie ontvingen we in 2020 een bijdrage van € 85.000 voor de organisatie van de subsidieregeling voor literair grensverkeer tussen Vlaanderen en Nederland en de organisatie van de Toneelschrijfprijs. Van de Taalunie ontvingen we ook een eerste voorschot van € 10.000 voor de uitreiking van de Prijs der Nederlandse Letteren in 2021. Via de stad Antwerpen ontvingen we een bijdrage van € 5.000 voor het Vertalershuis. Uit de beurs met Europese middelen voor Every Story Matters namen we in 2020 € 57.822,51 op. De overige opbrengsten hebben te maken met subsidies die niet (volledig) werden betaald of met het recupereren van kosten bij partners.

KOSTEN

De totale uitgaven voor subsidies en projecten in 2019 liggen € 694.693 hoger dan in 2019. Er waren verschillende redenen voor verschuivingen: enerzijds was er een besparing, opgelegd door de Vlaamse overheid, waardoor we niet op alle subsidielijnen voluit kon inzetten. Twee regeling (impulssubsidies en productiesubsidies) werden zelfs on hold gezet. Ook de coronacrisis zorgde voor wijzingen: er gingen minder auteurslezingen en buitenlandprojecten door dan gepland. Anderzijds waren er ook extra uitgaven door de verdeling van de middelen in het coronanoodfonds. We lichten er graag enkele verschuivingen uit:

- toename bij de stimuleringsbeurzen voor auteurs van € 33.000;
- afname van bijna € 73.000 bij de subsidies voor auteurslezingen;
- toename van € 100.000 voor Iedereen Leest voor de actie 'Lezen op school';
- daling van bijna € 34.000 bij de literaire tijdschriften. Dat is het gevolg van een afbouwscenario in het subsidiereglement, waarbij de maximale subsidie voor een literaire tijdschrift stapsgewijs wordt teruggebracht naar € 30.000;
- daling van bijna € 50.000 euro voor vertalingen uit het Nederlands;
- toename van € 21.000 voor fragmentvertalingen uit het Nederlands;
- start van de regeling projectsubsidies theater teksten voor € 11.400;
- € 767.318,71 voor de eenmalige afronding van de overlopende subsidieregelingen (overflow).

De middelen van het noodfonds werden als volgt ingezet:

- € 176.000 als compensatie voor titels die niet konden verschijnen of laattijdig verschenen zijn door de coronacrisis;
- € 306.824,17 als compensatie voor niet ontvangen auteursrechten;
- € 177.893,46 als compensatie voor niet-gesubsidieerde auteurslezingen die geannuleerd werden.

Onze beheersovereenkomst bepaalt een streefcijfer van 25% voor algemene werkingskosten. De totale overhead van Literatuur Vlaanderen bedroeg in 2020 21% van alle kosten, en blijft daar dus ruim onder. Hierbij hebben we de extra eenmalige uitgaven voor het coronanoodfonds niet meegerekend. De personeelskosten bedragen 15% van de totale kosten. In absolute cijfers is er een stijging in de personeelskosten van bijna € 20.000. Dat is te verklaren door de loonindexeringen en loonaanpassingen.

RESULTAAT

Het operationele jaarresultaat van de werking van Literatuur Vlaanderen voor 2020 komt uit op een bedrag van € 433.912,37. Voor de jaarafsluiting werd ook de onttrekking aan bestemde reserves voor een totaal van € 17.970,20 in rekening gebracht. We voegden in totaal € 272.678,93 toe aan de reserves. Gecombineerd met het overgedragen negatief resultaat van 2019 (€ -140.697,11) levert dat als resultaat van het boekjaar 2020 een positief eindresultaat van € 38.506,53 op.

	KOSTEN		31/12/2020	31/12/2019
31 II.	BEDRIJFSKOSTEN		8.664.654,76	7.993.692,32
31 II. B.	DIENSTEN EN DIVERSEN		404.525,87	469.759,74
	61010000	verzekeringen	3.752,03	2.218,90
	61050010	jaarverslag	6.957,50	4.941,36
	61050020	algemene publicaties	2.336,41	110,70
	61050030	nieuwjaarsreceptie	8.214,73	10.575,96
	61150000	reiskosten	3.258,37	7.725,73
	61160000	verblijfskosten	0,00	1.295,63
	61200010	kantoomaterialen	4.544,30	2.884,90
	61230003	catering interne vergaderingen	6.538,02	10.092,49
	61230004	huur vergaderruimte	2.355,00	1.239,70
	61230005	externe zakenlunch	776,70	4.755,36
	61250001	post- en koerierdiensten	8.117,61	12.583,51
	61250002	telefooncentrale	5.705,64	5.316,44
	61250003	mobiele telefonie + VOIP	8.986,78	5.484,52
	61250004	internetverbindingen	1.164,47	1.275,38
	61250005	werkingskosten literatuurvlaanderen.be	1.293,73	5.292,39
	61250007	communicatie (uitbestede taken)	10.089,79	7.755,55
	61250008	werkingskosten auteurslezingen.be	7.776,88	6.390,61
	61250009	werkingskosten flandersliterature.be	7.250,15	2.759,92
	61250010	overige communicatie	3.001,97	0,00
	61250012	werkingskosten digitaal aanvraagloket	22.191,40	0,00
	61300000	erelonen, honoraria	15.931,87	17.021,90
	61300001	assessment personeel	0,00	12.559,80
	61300002	presentiegelden bestuurders en commissieleden	77.112,78	82.520,29
	61300004	audit boekhouding	7.104,00	10.012,10
	61300006	presentiegelden onkosten	16.289,05	21.545,01
	6132	beheerskosten sociaal secretariaat	15.603,47	14.892,76
	61320001	sociaal secretariaat preventie/medisch toezicht	1.837,41	2.217,51
	6135001	vorming, opleiding personeel	0,00	261,42
	61380001	logo, huisstijl	2.141,49	4.177,29
	61400000	documentatie	2.947,80	1.316,14
	61450000	relatie- en representatiekosten	5.447,74	1.983,56
	615	terugbetaling eigen kosten werkgever	26.676,78	8.375,00
	61550000	energiekosten	3.424,21	6.901,45
	61600000	onderhoud en herstellingen	11.742,18	21.489,71
	61600001	onderhoud computers	12.983,53	15.077,54
	61600002	licenties software	-3.419,40	23.453,15

	61600003	onderhoud copier	872,73	1.961,16
	61600004	onderhoud databank	22.969,43	45.639,39
	61600005	huur AXI server	8.102,16	7.913,40
	61600006	consultancy IT	5.239,30	0,00
	61600010	verhuizing	8.337,24	30.112,55
	61650000	huishuur	48.870,62	47.629,56
31 II. C.		BEZOLDIGINGEN, SOC.LASTEN, PENSIOENEN	1.194.915,56	1.175.292,46
	62002693	ESM personeelskosten	33.825,99	0,00
	62020	bezoldiging bedienden	712.031,96	706.103,69
	62021	vakantiegeld bedienden	37.288,71	81.777,70
	62022	eindejaarspremie bedienden	64.669,91	58.855,50
	62023	contractbreukvergoeding bedienden	0,00	22.841,08
	6212	werkgeversbijdragen RSZ bedienden	217.071,50	215.115,64
	623100	andere personeelskosten (kosten maaltijdcheques)	2.270,29	1.927,52
	6232	andere personeelskosten (maaltijdcheques)	31.971,29	25.930,32
	62320000	andere personeelskosten (niet via securex)	1.219,30	4.162,40
	62320004	tussenkost nmbs, de lijn	14.231,51	17.474,78
	6232001	groepsverzekering	47.028,39	48.736,96
	6232003	opleiding personeel, consultancy en begeleiding	2.332,17	1.358,01
	6238	tussenkost reiskosten woonwerkverkeer	3.036,10	5.480,71
	625040	provisie vakantiegeld	130.999,89	103.061,45
	625050	terugname vakantiegeld	-103.061,45	-117.533,30
31 II. D.		AFSCHRIJVINGEN OP OPRICHT.,VASTE ACTIVA	86.881,12	65.000,38
	630	afschrijvingen	86.881,12	65.000,38
31 II. G.		ANDERE BEDRIJFSKOSTEN	6.978.332,21	6.283.639,74
	64001110	werkbeurzen auteurs	751.395,73	781.480,09
	64001115	werkbeurzen non-fictie	171.600,00	169.800,00
	64001120	stimuleringsbeurzen auteurs	60.000,00	27.000,00
	64001145	communicatie auteurslezingen	211,47	428,54
	64001150	subsidie auteurslezingen	222.400,00	295.312,00
	64001155	corona culturele compensatie aut.recht	176.000,00	0,00
	64001156	corona economische compensatie aut.recht	306.824,17	0,00
	64001157	corona compensatie auteurslezingen	177.893,46	0,00
	64001160	bijdrage organisator auteurslezingen	266.395,56	528.703,52
	64001170	vervoerskosten auteurslezingen	28.119,25	64.896,42
	64001180	andere kosten auteurslezingen	949,70	1.664,80
	64001190	auteurslezingen projecten	7.325,86	13.769,10
	64001195	scholenproject boekenbeurs	0,00	10.100,61
	64001210	projectbeurzen vertalers	137.025,00	122.400,00

64001220	stimuleringsubsidies vertalers	17.700,00	500,00
64001230	externe beoordelaars binnenland	8.545,19	7.860,00
64001310	productiesubsidies binnenland	5.000,00	27.850,00
64001320	doelgroepgerichte literaire publicaties	25.550,00	20.200,00
64001410	literaire manifestaties	110.400,00	81.360,00
64001420	literaire organisaties	1.240.000,00	1.240.000,00
64001440	projecten leesbevordering	144.450,00	188.950,00
64001446	Iedereen Leest	1.307.650,00	1.207.650,00
64001450	auteursgenootschappen basis	16.300,00	17.050,00
64001510	tijdschriftensubsidie basis	171.635,00	205.510,00
64001530	tijdschriften projecten	13.000,00	13.000,00
64001610	werkbeurzen stripauteurs	145.600,00	124.800,00
64001810	Vertaaldagen	3.981,82	834,80
64001820	Expertisecentrum Literair Vertalen	15.000,00	15.000,00
64001825	Vertalersvakschool	0,00	5.000,00
64001830	BoekenOverleg	351,20	1.510,02
64001840	Staat van het Boek	0,00	5.238,73
64001845	impulssubsidies literaire initiatieven	700,00	42.000,00
64001850	deskundigheidsbevordering projecten	0,00	1.000,00
64001855	samenwerking CANON Cultuurcel	0,00	2.018,20
64001860	literaire prijzen	30.000,00	30.000,00
64001870	ontwikkelingsbeleid	2.500,00	5.000,00
64001910	Vlaamse Auteursvereniging	42.000,00	42.000,00
64001920	Toneelschrijfprijs	22.692,67	0,00
64001930	poëziepromotie	3.262,22	7.044,20
64001960	subsidies grensverkeer Vlaanderen-Nederland	55.430,00	65.000,00
64001980	uitzonderlijke projecten	1.800,00	1.800,00
64001982	dynamische canon (KANTL)	12.500,00	20.000,00
64001995	onderzoek literair middenveld	0,00	15.751,00
64002110	subsidies vertalingen uit het Nederlands	276.094,75	199.399,60
64002112	projectsubsidie theatervertalingen	11.400,00	0,00
64002140	subsidies geïllustreerde boeken buitenland	795,00	122.642,74
64002145	subsidies vertalingen poëzie	0,00	34.481,67
64002150	subsidies internationale auteursbezoeken	7.310,88	24.664,30
64002160	subsidies internationale auteurspromotie	500,00	500,00
64002164	subsidies residentiewerking buitenland	300,20	0,00
64002170	externe beoordelaars buitenland	9.015,90	12.053,90
64002215	Arts Flanders	1.500,00	1.500,00
64002230	fragmentvertalingen	6.531,30	6.097,96

	64002240	vertalingen voor website	3.291,58	4.031,86
	64002330	Else Otten vertalersprijs	0,00	3.510,62
	64002410	stripfestival Angoulême	3.762,59	3.212,75
	64002420	Bologna Book Fair	1.880,06	8.482,23
	64002430	Frankfurter Buchmesse	0,00	15.005,13
	64002440	London Book Fair	5.760,23	3.621,62
	64002460	prospectie en andere internationale vakbeurzen	1.595,89	3.747,61
	64002510	Vertalershuis: huur en vaste kosten	15.912,06	18.635,26
	64002520	Vertalershuis: overhead, ICT en documentatie	8.637,53	13.075,49
	64002530	Vertalershuis: leefgeld vertalers	12.832,50	22.278,50
	64002610	internationale promotie in Duitsland (o.a. Trimaran)	11.646,25	0,00
	64002620	projectsubsidie fragmentvertalingen	30.000,00	9.000,00
	64002630	Poetry International Archives	0,00	671,50
	64002640	Lyrikline	977,50	2.512,95
	64002650	internationale promotie in het VK	0,00	88,00
	64002655	internationale promotie in Frankrijk	0,00	1.254,19
	64002675	Lakes International Comic Art Festival	0,00	5.865,10
	64002685	Foire du Livre de Bruxelles - Flirt Flamand	24.123,16	305.169,22
	64002691	Every Story Matters communicatie	0,00	328,40
	64002692	Every Story Matters reiskosten	1.014,62	1.338,55
	64002693	Every Story Matters personeelskosten	0,00	4.679,43
	64002694	Every Story Matters subsidiebijdragen aan partners	48.676,25	14.993,12
	64002710	publishers tour proza	19.214,26	0,00
	64002720	publishers tour poëzie	0,00	845,40
	64002760	bezoekersprogramma theater	4.670,89	6.916,99
	64002805	beoordelaars boeken internationale promotie	760,00	400,00
	64002806	beoordelaars jeugdboeken internationale promotie	80,00	320,00
	64002810	werkingskosten internationaal team	301,80	741,84
	64070783	externe beoordelaars buitenland	240,00	0,00
	649999	over te dragen subsidieregelingen	767.318,71	22.091,78
31 V.		FINANCIELE KOSTEN	197,67	103,73
31 V. C.		ANDERE FINANCIELE KOSTEN	197,67	103,73
	656000	Bankkosten	197,67	103,73
31 VIII.		UITZONDERLIJKE KOSTEN	25.589,62	5.000,00
31 VIII. E.	E.	ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN	25.589,62	5.000,00
	664000	andere niet recurente bedrijfskosten	25.589,62	5.000,00
		TOTAAL KOSTEN	8.690.442,05	8.000.655,34

		OPBRENGSTEN	31/12/2020	31/12/2019
41 I.		BEDRIJFSOPBRENGSTEN	9.093.343,69	7.881.699,89
41 I. E.		ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	486.126,06	922.699,89
	74001150	terug subsidie auteurslezingen	800,00	100,00
	74001160	terug bijdrage organisator auteurslezing	265.295,78	527.733,08
	74001170	terug vervoerskosten auteurslezingen	28.424,86	64.861,87
	74001180	terug andere kosten auteurslezingen	975,40	1.734,60
	74001195	terug scholenproject boekenbeurs	113,56	150,00
	74001310	terug productiesubsidies binnenland	5.700,00	560,00
	74001410	terug literaire manifestaties	3.125,00	7.117,50
	74001440	terug leesbevordering	300,00	1.260,00
	74001510	terug literaire tijdschriften	1.600,00	1.600,00
	74001810	terug Vertaaldagen	0,00	842,00
	74001830	terug BoekenOverleg	3.600,00	3.150,00
	74001840	terug Staat van het Boek	0,00	6.862,03
	74001845	terug impulssubsidies	700,00	285,00
	74001920	terug Toneelschrijfprijs	9.000,00	67.500,00
	74001930	terug poëziepromotie	0,00	104,93
	74001960	terug grensverkeer Vlaanderen-Nederland	85.000,00	2.000,00
	74001982	terug dynamische canon (KANTL)	2.625,11	3.000,00
	74002110	terug subsidies vertalingen uit het Nederlands	960,20	21.971,00
	74002120	terug mecenaat	0,00	12.500,00
	74002140	terug subsidies geïllustreerde boeken buitenland	1.216,64	7.523,45
	74002145	terug subsidies vertalingen poëzie	4.198,75	3.568,93
	74002150	terug subsidies internationale auteursbezoeken	0,00	935,22
	74002230	terug fragmentvertalingen	1.327,36	235,20
	74002335	terug Prijs der Nederlandse Letteren	10.000,00	0,00
	74002410	terug stripfestival Angouleme	1.630,92	1.479,00
	74002420	terug Bologna Book Fair	153,01	0,00
	74002615	terug European Network for Literary Translation	0,00	6.000,00
	74002620	terug subsidies fragmentvertalingen	750,00	0,00
	74002685	opbrengsten Foire du Livre de Bruxelles - Flirt Flamand	0,00	161.439,38
	74002690	opbrengsten Every Story Matters	57.822,51	21.339,50
	74002692	terug Every Story Matters	316,18	0,00
	74002760	terug bezoekersprogramma theater	0,00	583,67
	7402	andere operationele opbrengsten	490,78	-3.736,47

41 I. D.		INKOMEN EN KAPITAALOVERDRACHTEN(DOTATIE)	8.607.217,63	6.959.000,00
	7300000	dotatie	7.740.000,00	6.713.000,00
	73300010	andere werkingstoelages Vlaamse overheid	862.217,63	241.000,00
	73300040	toelage vzw Musea & Erfgoed Antwerpen	5.000,00	5.000,00
41 IV.		FINANCIELE OPBRENGSTEN	10,73	23,32
41 IV. B.		OPBRENGSTEN UIT VLOTTENDE ACTIVA	0,00	23,13
	7510	intrest borgtocht	0,00	23,13
41 IV. C.		ANDERE FINANCIELE OPBRENGSTEN	10,73	0,19
	754000	Betalingsverschillen	10,73	0,19
41 VII.		UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	31.000,00	0,00
41 VII.E.		ANDERE FINANCIELE OPBRENGSTEN	31.000,00	0,00
	76400000	andere uitzonderlijke opbrengsten	31.000,00	0,00
		TOTAAL OPBRENGSTEN	9.124.354,42	7.881.723,21

		RESULTAATVERWERKING	31/12/2020	31/12/2019
		TOTAAL OPBRENGSTEN	9.124.354,42	7.881.723,21
		Totaal opbrengsten	9.124.354,42	7.881.723,21
41 XI.		RESULTAATVERWERKING OPBRENGSTEN	-122.726,91	-21.764,98
	790000	Overgedragen winst vorige boekjaren	-140.697,11	-72.637,53
	7911	Onttrekking aan bestemd fonds	17.970,20	30.872,55
	792000	Onttrekking aan de bestemde reserve	0,00	20.000,00
		TOTAAL KOSTEN	8.690.442,05	8.000.655,34
		Totaal kosten	8.690.442,05	8.000.655,34
31 XI.		RESULTAATVERWERKING KOSTEN	272.678,93	0,00
	692	toevoeging aan de bestemde reserves	272.678,93	0,00
		RESULTAAT	38.506,53	-140.697,11

AFSCHRIJVINGEN 2020

31/12/2020	86.881,12	AW	RW	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
HARDWARE	22.685,96													
Drive IT (laptops)	2.815,35	16.892,07	14.076,73	2.815,35										
Drive IT (firewall)	715,11	2.860,44	2.145,33	715,11										
Drive IT (laptops)	5.490,00	16.470,00	7.320,00	5.490,00	3.660,00									
AXI (AXI CM server)	2.796,35	8.389,06	2.796,35	2.796,35	2.330,29									
AXI (migratie server)	3.124,62	9.373,87	2.343,47	3.124,62	3.124,62	781,16								
KKSYS (copier)	2.484,13	7.452,39	1.035,05	2.484,13	2.484,13	1.449,08								
Drive IT (laptop)	643,52	1.930,56	268,13	643,52	643,52	375,39								
Drive IT (laptops)	583,92	1.751,77	291,96	583,92	583,92	291,96								
Drive IT (server)	3.817,53	11.452,59	636,26	3.817,53	3.817,53	3.181,28								
Ipad	101,92	1.223,00		101,92	407,67	407,67	305,75	1.223,00						
Drive IT (laptop)	113,50	2.043,06		113,50	681,02	681,02	567,52	2.043,06						
SOFTWARE	59.433,59													
Wieni Flanders Literature	297,12	10.696,40	10.399,28	297,12										
Wieni Flanders Literature	297,12	10.696,40	10.399,28	297,12										
Wieni Flanders Literature	685,67	2.057,00	1.314,19	685,67	57,14									
Dog & Pony huisstijl	500,00	1.500,00	708,33	500,00	291,67									
AXI (digitaal aanvraagloket)	6.510,69	19.532,06	6.510,69	6.510,69	6.510,69									
Dog & Pony huisstijl	3.633,33	10.900,00	3.633,33	3.633,33	3.633,33									
Wieni Flanders Literature	3.315,80	9.947,41	3.177,64	3.315,80	3.315,80	138,16								
AXI (digitaal aanvraagloket)	7.987,37	23.962,11	7.987,37	7.987,37	7.987,37									
Dog & Pony huisstijl	2.543,33	7.630,00	2.119,44	2.543,33	2.543,33	423,89								
Wieni website Literatuur Vlaanderen	3.315,80	9.947,41	2.486,85	3.315,80	3.315,80	828,95								
Wieni website Literatuur Vlaanderen	3.315,80	9.947,41	1.657,90	3.315,80	3.315,80	1.657,90								
Wieni website Literatuur Vlaanderen	3.315,80	9.947,41	828,95	3.315,80	3.315,80	2.486,85								
Wieni module subsidietoekenningen	5.402,65	16.207,95	1.350,66	5.402,65	5.402,65	4.051,99								
AXI (digitaal aanvraagloket)	9.372,26	28.116,77	781,02	9.372,26	9.372,26	8.591,24								
AXI (digitaal aanvraagloket)	2.824,95	8.474,84	235,41	2.824,95	2.824,95	2.589,53								
Dog & Pony huisstijl	1.090,00	3.270,00	363,33	1.090,00	1.090,00	726,67								
AXI (digitaal aanvraagloket)	221,28	2.655,35		221,28	885,12	885,12	663,84	2.655,35						
AXI (digitaal aanvraagloket)	137,94	1.241,46		137,94	413,82	413,82	275,88	1.241,46						
AXI (koppeling Exact Online)	411,28	3.701,51		411,28	1.233,84	1.233,84	822,56	3.701,51						
AXI (koppeling Exact Online)	1.286,11	9.260,01		1.286,11	3.086,67	3.086,67	1.800,56	9.260,01						
AXI (koppeling Exact Online)	1.489,33	8.935,97		1.489,33	2.978,66	2.978,66	1.489,33	8.935,97						
AXI (digitaal aanvraagloket)	1.271,20	15.254,35		1.271,20	5.084,78	5.084,78	3.813,59	15.254,35						
AXI (koppeling Exact Online)	208,76	7.515,19		208,76	2.505,06	2.505,06	2.296,31	7.515,19						

			AW	RW	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
MEUBILAIR		1.561,80													
Bulo	180,05		1.800,48	1.230,34	180,05	180,05	180,05	29,99							
Bulo	390,88		3.908,78	2.491,86	390,88	390,88	390,88	244,28							
Bulo	107,45		1.074,48	680,52	107,45	107,45	107,45	71,61							
Bulo	437,17		4.371,73	2.349,80	437,17	437,17	437,17	437,17	273,23						
Bulo	368,81		3.688,08	1.383,03	368,81	368,81	368,81	368,81	368,81	368,81	92,20				
Ergozit (bureaustoelen)	77,44		2.323,20		77,44	232,32	232,32	232,32	232,32	232,32	232,32	232,32	232,32	232,32	154,88
MVA GEBOUW		3.023,82													
Decorazione	1.043,73			7.306,11	1.043,73	1.043,73	1.043,73	1.043,73	1.043,73	1.043,73	1.043,73				
Studio Dedoncker	138,65			970,55	138,65	138,65	138,65	138,65	138,65	138,65	138,65				
Tony Mertens	1.819,84			12.738,88	1.819,84	1.819,84	1.819,84	1.819,84	1.819,84	1.819,84	1.819,84				
Zeno	21,60			151,20	21,60	21,60	21,60	21,60	21,60	21,60	21,60				
MACHINES & UITRUSTING		175,96													
E-bike	175,96		3.519,14		175,96	703,83	703,83	703,83	703,83	527,87					
					86.881,12	92.341,58	50.295,01	17.147,15	56.431,91	4.152,82	3.348,34	232,32	232,32	232,32	154,88

BESLUIT VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Verslag van de vergadering van de raad van bestuur op 10 maart 2021:

De raad van bestuur van Literatuur Vlaanderen neemt kennis van de jaarcijfers van 2020 en de toelichting bij de cijfers. Het bestuur neemt verder nota van de opinie van commissaris Filip Remmery (Vandelanotte Bedrijfsrevisoren cvba) over de jaarrapportering over het boekjaar afgesloten op 31 december 2020. Die opinie over de jaarrekening is een ‘oordeel zonder voorbehoud’.

Het volledige verslag van de revisor kun je lezen op onze website.

De raad van bestuur van Literatuur Vlaanderen keurt de balans en de resultatenrekening goed met een positief resultaat over 2020 van € 38.506,53. Daarin zitten deze nieuw bestemde reserves:

- € 31.700 werkingsmiddelen voor buitenlandpromotie;
- € 20.978,93 voor de organisatie van de Prijs der Nederlandse Letteren;
- € 20.000 voor de opstart van een lerend netwerk;
- € 50.000 voor interne processoftware;
- € 120.000 voor de inrichting van Hotel Dumont;
- € 30.000 voor kunst in opdracht.

VERSLAG REGERINGS- COMMISSARIS

Verslag Regeringscommissaris

INLEIDING

De beheersovereenkomst van 2016-2020 tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren (intussen Literatuur Vlaanderen) en de Vlaamse Regering stipuleert in artikel 12§4 dat Literatuur Vlaanderen elk jaar een jaarverslag van het werkingsjaar moet opmaken. In artikel 12§2 krijgt de vertegenwoordiger van de Regering mandaat om toe te zien op de werking van Literatuur Vlaanderen en het naleven van het decreet. Het is vanuit dat mandaat dat ik hier rapporteer (artikel 12§4,7°).

ALGEMENE WERKING VAN LITERATUUR VLAANDEREN

Zowel intern als naar buiten toe werkt Literatuur Vlaanderen hard en consequent. De noden bij makers en verspreiders van literatuur nemen nog steeds toe. De auteurs die van hun pen kunnen leven zijn bijzonder schaars. Literatuur Vlaanderen doet er alles aan om zoveel mogelijk auteurs, organisatoren en aanverwante steunvragers op een faire manier te ondersteunen. Het hoeft geen betoog dat 2020 ook voor Literatuur

Vlaanderen een bijzonder jaar was. Veel van de reguliere werking voor auteurs en literaire organisaties werd gedwarsboomd of in elk geval beïnvloed.

INTERNE WERKING

Literatuur Vlaanderen voert een transparant en efficiënt beleid. De volledige personeelsploeg is geëngageerd en zoekt bewust naar vernieuwing en het invullen van hiaten. De personeelsploeg wordt fel bevraagd maar er is een sterke wil om de middelen zo goed mogelijk te besteden. Het feit dat bijna het hele jaar hoofdzakelijk van thuis gewerkt werd, was ook voor hen een uitdaging. Maar de werking van Literatuur Vlaanderen is goed verder gezet.

Naast de druk op het personeel ervaart Literatuur Vlaanderen een heel sterke druk op het budget. Als de middelen gegroeid zijn, dan evolueerden de taken steeds mee. Als je weet dat er veel welwillendheid is om zoveel mogelijk noden te lenigen, dan moet je vaststellen dat de middelen niet evenredig zijn met de behoeften en de ambities.

In 2019 bleek de begroting heel sterk onder druk te staan. Literatuur Vlaanderen sloot dat jaar af met een beperkt tekort. Om dit in de toekomst te vermijden werd aan Vlaanderen gevraagd om meer middelen te verkrijgen in de volgende beheersovereenkomst. Dat de Vlaamse regering deze vraag zal honoreren vanaf 2021 is met heel veel enthousiasme onthaald. De personeelsploeg voelt zich gerespecteerd en gewaardeerd.

Voor 2020 was oorspronkelijk een negatief resultaat verwacht. Ook al kon Literatuur Vlaanderen uitkijken naar een verhoging van de middelen in 2021, toch deden ze er alles aan om het verlies te beperken. Dat is gelukt: eind 2020 eindigt Literatuur Vlaanderen met een klein overschot. De nieuwe middelen, die erbij komen vanaf 2021, zullen gebruikt worden voor nieuw beleid en het breder ondersteunen van het literaire veld.

Literatuur Vlaanderen blijft steeds kritisch alle subsidie-reglementen beoordelen. Zo is de organisatie zich ervan bewust – nadat hier een studie over verscheen – dat het toekennen van beurzen en subsidies niet evident verspreid wordt over een heel diverse groep van aanvragers. Er is nu meer aandacht voor genderevenwicht en diversiteit in het toekennen van beurzen. Hiervan wordt een werkpunt gemaakt, en dat is ook te lezen in het jaarverslag van 2020. Literatuur Vlaanderen stelt een beperkte verbetering vast, maar zal hier verder aan werken en de evolutie blijven monitoren.

EXTERNE WERKING

Literatuur Vlaanderen is nog steeds trekker in de verdere integratie van het literaire (midden)veld. Iedereen Leest is nu een vertrouwde partner en de samenwerking wordt steeds hechter. Er zijn contacten met heel veel organisaties. De naamsverandering en de communicatie – die nu voor Literatuur Vlaanderen en Flanders Literature op een gelijkaardige manier verloopt - werden goed onthaald. De digitalisering van het aanvraagloket wordt geapprecieerd.

Literatuur Vlaanderen wordt door veel organisaties en individuen gepercipieerd als steunpunt, al is dit niet het geval. Dat zegt iets over de gedragenheid en autoriteit van de organisatie in de sector. Door de toekenning van de coronasteun te organiseren bewees Literatuur Vlaanderen weerom over veel competenties te beschikken. De directeur, die startte in januari 2020, heeft zonder veel inlooptijd onmiddellijk zijn rol intern en naar buiten toe opgenomen.

SPECIFIEKE RAPPORTERING OVER 2020

In het vorige jaarverslag argumenteerde Literatuur Vlaanderen waarom de huidige middelen niet volstaan voor het te voeren beleid. Het antwoord vanuit de Vlaamse Regering om inderdaad voor 2021-2025 de

middelen op te trekken is heel erg goed aangekomen.

In 2020 heeft Literatuur Vlaanderen direct de verantwoordelijkheid genomen om de toekenning van de vergoedingen voor de gedupeerden van de coronacrisis te organiseren. Dat hebben ze heel professioneel en met de nodige omzichtigheid gedaan. Op die manier hebben ze auteurs bereikt die nog nooit in contact waren gekomen met Literatuur Vlaanderen.

Voor de rest heeft Literatuur Vlaanderen de vinger op de knip gehouden en is de organisatie erin geslaagd om het jaar te eindigen met een positief saldo. Dat toont ook weer aan dat de belofte van de stijging hen niet aanzet tot spilzucht. Er wordt slechts 21% van de middelen gebruikt om Literatuur Vlaanderen te laten werken. De overige 79% komen terecht bij de diverse actoren in het letterenveld en die maken daar dankbaar gebruik van.

WERKING RAAD VAN BESTUUR EN ALGEMENE VERGADERING

De raad van bestuur komt geregeld samen en in 2020 was dat voornamelijk digitaal. Er werd vergaderd op: 12 februari, 26 maart, 6 mei, 24 juni, 2 september, 7 oktober, 4 november en 16 december. Elke vergadering is uitstekend voorbereid door het dagelijks bestuur. Er is steeds tijdig een agenda en bij bijna alle agendapunten wordt

een goed gestructureerde tekst meegestuurd met de uitnodiging. Het dagelijks bestuur is al aan het tweede jaar bezig en heeft de transitie naar de nieuwe directeur goed begeleid. Paul Hermans heeft als directeur een blitse start genomen. Zijn zeer nuttige ervaring in andere functies bij Literatuur Vlaanderen maakten dat hij een van start ging met een grote vertrouwdheid met de organisatie.

Als regeringscommissaris nam ik deel aan alle vergaderingen van de raad van bestuur. Er was ook af en toe extra overleg met de directie of het dagelijks bestuur van Literatuur Vlaanderen.

UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST EN OPVOLGING VAN DE GEFORMULEERDE UITDAGINGEN

Vlaanderen honoreerde de goed onderbouwde vraag van Literatuur Vlaanderen om meer middelen. In moeilijke tijden kiezen voor cultuur en in het bijzonder voor de letteren, is een statement. Die positieve keuze doet de sector deugd. De spanning van het ongelijke budget ten opzichte van het Nederlands Letterenfonds is van de baan, dankzij de eenmalige dotatie voor 2020 én de structurele verhoging van de middelen voor 2021 en volgende. Vlaanderen beschikt nu over een redelijk budget om in een goed evenwicht met het Nederlands

Letterenfonds samen te werken en zo samen sterkere resultaten neer te zetten. Op deze manier wordt de internationale uitstraling van de Vlaamse en de Nederlandse literatuur versterkt.

Ook rond het verhuisdossier zorgde Literatuur Vlaanderen dankzij Foci en Stad Antwerpen voor een doorbraak. Zowel Vlaanderen als Antwerpen deden extra inspanningen, waardoor het bouwdoosje nu echt van start kan gaan. De nieuwe site zal ongetwijfeld voor een nieuwe dynamiek zorgen. Niet enkel omdat Iedereen Leest en Literatuur Vlaanderen dan samen zullen huizen, maar ook omwille van de zichtbaarheid voor het brede publiek.

Literatuur Vlaanderen hoeft geen van haar vandaag zeer geapprecieerde subsidielijnen te schrappen. Maar de uitdagingen voor de letterensector blijven zeer groot. Literatuur Vlaanderen houdt de vinger aan de pols om de noden te detecteren en zelfs onder de radar te kijken. Het team van Literatuur Vlaanderen zet zich in om wie investeert in de letteren op een eerlijke en transparante manier te ondersteunen.

Literatuur Vlaanderen werkt hard om auteurs, vertalers en het literaire middenveld te steunen. De commissies doen heel gedegen en plichtsbewust hun werk. Reglementen worden regelmatig tegen het licht gehouden en Literatuur Vlaanderen durft te veranderen en vernieuwen in functie van nieuwe noden. De investeringen in non-fictie en om onze literatuur buiten Vlaanderen te verspreiden werpen vruchten af. Dit resulteert in meer aanvragen, waardoor dan weer extra financiering nodig is. Dit heeft tot gevolg dat Literatuur Vlaanderen met het huidige budget aan een plafond zit.

Christine Depuydt
Regeringscommissaris
Literatuur Vlaanderen

COLOFON

Literatuur Vlaanderen
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@literatuurvlaanderen.be
www.literatuurvlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
Paul Hermans, Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee:

Els Aerts, Petra Beeckx, Esther de Gries, Koen De Smedt, Rein Desmet, Nanne de Viet, Lien Devos, Matthias Dillen, Yannick Geens, Anja Goyens, Paul Hermans, Lien Heselmans, Sandra Luyckx, Stefanie Luppens, Patrick Peeters, Lore Piers, Marieke Roels, Lara Rogiers, Joris Smeets, Karen Thys, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuysse

Alle foto's © Bob Van Mol, behalve waar anders vermeld.

Vormgeving: Shtick

Overname van berichten is alleen toegelaten met bronvermelding.

Literatuur Vlaanderen kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2021/9430/1